

Η ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ὑπὸ τοῦ κ. Κ. Δ. ΣΤΕΡΓΙΟΠΟΥΛΟΥ

Π Ρ Ο Λ Ο Γ Ο Σ

Κάθε κράτος διαιρεῖται εἰς μικρότερα τμήματα μὲ διαφόρους βάσεις, αἱ ὅποια συμπύκνουν μὲ τὰς διαφόρους κρατικὰς ὑπηρεσίας. Τὰ νεώτερα κράτη ὡς ἔχοντα μεγαλύτεραν ἐπεμβατικότητα εἰς τὰς ὑποθέσεις τῶν πολιτῶν καὶ ρυθμίζοντα ἀμεσώτερον αὐτὰς δημιουργοῦν ὑπηρεσίας, τὰς ὁποίας ἐγκαθιστοῦν εἰς διαφόρους πόλεις ἢ κωμοπόλεις μὲ δικαιοδοσίαν ἐπὶ τῆς περιοχῆς ἐκάστης τούτων. Κάθε νέος κρατικὸς τομεὺς ποὺ ἰδρύεται ὑφίσταται τὴν τοπικὴν αὐτοῦ διαίρεσιν καὶ ὅσον εὐρύτερον εἶναι τὸ λαϊκὸν στρώμα, πρὸς τὸ ὁποῖον ἀπευθύνεται, τόσο μικρότερα εἶναι αἱ διαιρητικαὶ περιοχαὶ καὶ τόσο πλουσιωτέρα ἡ ἱεραρχία τῆς διαιρέσεως.

Τοῦτο προέρχεται ἐξ ὀργανικῆς ἀνάγκης. Τὸ κράτος ἀναφέρεται ἀπαραίτητως εἰς χῶρον, ἀσχέτως ἂν εἰς μερικὰς περιστάσεις τῆς ἱστορίας αὐτοῦ δημιουργοῦνται συνθήκαι προσδίδουσαι εἰς τὸν χῶρον τὴν ἔννοιαν τοῦ ὄχι ἀπαραίτητου στοιχείου του. Ὑπὸ ὁμαλὰς καὶ μονίμους συνθήκας καὶ εἰς τὴν πραγματικὴν του ὑπόστασιν τὸ κράτος συνφαίνεται μὲ τὸν χῶρον καὶ ὁ χῶρος αὐτός, ποὺ περιλαμβάνει ἀνθρωπίνην κοινωνίαν, πρέπει νὰ διαιρεθῇ εἰς μικρότερα τμήματα, διὰ νὰ κυβερνηθῇ, διὰ νὰ προκόψῃ, διὰ νὰ ἀναπτυχθῇ, νὰ παρακολουθηθῇ ἀπὸ ἀπόψεως ἀσφαλείας, ἐκπαιδεύσεως, ἀγορανομίας, γεωργίας, δασῶν, αὐτοδιοικήσεως, κοινωνικῆς προνοίας, δικαιοσύνης, ἐργασίας, βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως φόρων καὶ ἄλλων.

Τοιουτοτρόπως τοιαῦται διαιρέσεις παρουσιάζουν κατὰ κλάδους ἱεραρχίαν ὄχι σύντομον. Εἰς τὸ σῶμα τῆς χωροφυλακῆς ὑπάρχει ὁ σταθμὸς, ἡ ὑποδιοίκησις χωροφυλακῆς, ἡ διοίκησις χωροφυλακῆς, ἡ ἀνωτέρα διοίκησις χωροφυλακῆς, ἡ ἐπιθεώρησις χωροφυλακῆς. Ἡ δικαστικὴ διαίρεσις παρουσιάζει ἐπίσης τὸ εἰρηνοδικεῖον, τὸ πρωτοδικεῖον καὶ τὸ ἐφετεῖον. Ἐκάστη ἀπὸ τὰς ἀνωτέρω μνημονευόμενας ὑπηρεσίας, ὅπως συμβαίνει καὶ εἰς τὰς ἄλλας, ἔχει ἴδιον χῶρον ἀρμοδιότητος. Κατὰ ταῦτα ὀλόκληρος ἡ χώρα παρουσιάζει εἰκόνα ταξινόμησεως ἀπὸ τῆς κεντρικῆς ἐποπτευούσης ὑπηρεσίας, ἡ ὅποια δύναται νὰ εἶναι ἀνάτατον συμβούλιον ἢ ἄλλο συλλογικὸν ὄργανον, ὡς εἶναι ὁ Ἄρειος Πάγος, ἢ Ὑπουργεῖον,

οὐ πολὺ θὰ ἐξουδετερωθοῦν πλεῖστοι τῶν κυρίων ὀργανικῶν ἀδυναμιῶν τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας. Ἀσφαλῶς δέ, ἡ ἐξουδετέρωσις αὕτη θὰ ἔχῃ ὡς εὐνοικὸν ἐπακόλουθον τὴν μᾶλλον ἀπρόσκοπτον ἐξ ἔσωγενῶν παραγόντων καὶ μάλιστα ὀλονὸν καὶ ταχυτέραν ἀνάπτυξιν τῆς οἰκονομίας μας πρὸς ἐπίπεδα τείνοντα νὰ πλησιάσουν τὰ διαρκῶς καὶ ἀλματωδῶς ἀνερχόμενα τοιαῦτα τῶν πλέον ἐξελιγμένων οἰκονομιῶν τοῦ κόσμου.

μέχρι τῆς μικροτέρας μορφῆς, ἡ ὁποία ἔχει περιορισμένην ἔκτασιν καὶ λέγεται σταθμὸς χωροφυλακῆς διὰ τὸ σῶμα ἀσφαλείας, εἰρηνοδικεῖον διὰ τὴν δικαιοσύνην, δημοτικὸν σχολεῖον διὰ τὴν στοιχειώδη ἐκπαίδευσιν, ἀγρονομεῖον διὰ τὴν ἀγροφυλακὴν, δασονομεῖον διὰ τὴν δασικὴν ὑπηρεσίαν, σταθμὸς κοινωνικῆς προνοίας διὰ τὴν κοινωνικὴν πρόνοιαν.

Ἡ διαίρεσις αὕτη ἢ ἀφορᾷ εἰς τοὺς ὑπαλλήλους καὶ τοὺς ἰδιώτας ἢ μόνον εἰς τοὺς πολίτας, ἢ ἐπίσης μόνον εἰς τοὺς ὑπαλλήλους μιᾶς ὑπηρεσίας. Οὕτω ἢ διαίρεσις τῆς χώρας εἰς ἐκπαιδευτικὰς περιφερείας στηρίζεται κυρίως εἰς τὴν παρακολούθησιν τῆς ἐργασίας τῶν δημοδιδασκάλων καὶ εἰς τὴν ἀξιολόγησιν αὐτῆς, πολὺ δὲ ὀλιγώτερον σχετίζεται ἀμέσως μὲ τοὺς πολίτας. Ἐπίσης ἡ διαίρεσις τῆς χώρας εἰς περιφερείας γενικῶν ἐπιθεωρήσεων στοιχειώδους ἐκπαιδύσεως ἀποβλέπει εἰς τὴν ἐποπτεῖαν τῶν ὑφισταμένων ἐπιθεωρήσεων τῆς παιδείας τοῦ αὐτοῦ βαθμοῦ, αἱ ὁποῖαι εἶναι πολυάριθμοι καὶ διὰ τὸν συντονισμόν τῆς ἐργασίας τῶν ὁποίων προεκλήθη ἢ προϋσταμένη αὐτῶν γενικὴ ἐπιθεώρησις. Ἀντιστρόφως ἢ δικαστικὴ διαίρεσις σκοπὸν ἔχει νὰ ἐξυπηρετήσῃ ἢ νὰ παρακολουθήσῃ τῶν πολιτῶν τὰς ὑποθέσεις καὶ διαφορὰς καὶ μικρὰν μοῖραν ἔχει εἰς τὴν παρακολούθησιν τῶν πολιτῶν ὑπαλλήλων. Κατὰ κανόνα αἱ ἐπιθεωρήσεις δασῶν, γεωργίας, ἐκπαιδύσεως, ταμείων, ἐφοριῶν, ἐφοριῶν καπνοῦ καὶ ἄλλων κρατικῶν ὑπηρεσιῶν εἶναι διαίρεσεις ἀσχολούμεναι μὲ τὴν παρακολούθησιν τῶν ὑπαλλήλων καὶ τὴν ἐπιστημονικὴν καθοδήγησιν αὐτῶν.

Ἀπὸ τὰ αἷτια αὐτὰ πηγάζει τὸ πλῆθος τῶν διαιρέσεων τοῦ κράτους, ἢ ἔρευνα τῶν ὁποίων ἐθεωρήθη ἐπιβεβλημένη. Ἡ παραστατικὴ ἀπεικόνισις αὐτῶν βάσει τῶν ἀρχῶν τῆς ταξινομήσεως παρουσιάζει δυσκολίας, αἱ ὁποῖαι δὲν εἶναι δυνατὸν πρὸς τὸ παρὸν νὰ ὑπερπηδηθοῦν. Ἡ παρουσίαις ὅμως συντόμου ἱστορίας ἐκάστης διαιρέσεως, διότι ἡ ἐκτεταμένη θὰ ἦτο ἐξω τῶν πλαισίων τῆς παρούσης ἐργασίας, καὶ ἡ παράστασις αὐτῆς, ὡς ἔχει σήμερον, εἶναι δυνατά. Ἡ συνολικὴ ἔρευνα τοῦ θέματος, τὸ ὁποῖον εἶναι ἀρκετὰ πολὺπλοκόν, δύναται νὰ ὀδηγήσῃ εἰς ἐξαγωγὴν ὠφελίμων συμπερασμάτων καὶ πιθανὸν εἰς τὴν βαθμιαίαν ἄρσιν τῶν ὑφισταμένων ἴσως ὄχι εὐχαρίστων συνθηκῶν.

I. Ἡ Διοικητικὴ διαίρεσις

Ἡ βασικὴ διαίρεσις μιᾶς χώρας εἶναι ἡ διοικητικὴ. Τὸ ἑλληνικὸν κράτος, ὅπως καὶ τὰ ἄλλα κράτη, διαίρεται εἰς μικρότερα τμήματα, διὰ νὰ ἀκηθῇ καλύτερα ἢ διοικήσῃ, διὰ νὰ ὑπάρχῃ ἐνότης εἰς τὴν διεύθυνσιν τῶν κρατικῶν ὑποθέσεων, ἐνότης, ἡ ὁποία ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ἀρμοδιότητα τῶν ἀρχῶν.

Τοιαύτη διοικητικὴ, ὑπὸ τὴν εὐρύτεραν σημασίαν τῆς λέξεως, διαίρεσις κρατῶν ὑφίστατο καὶ κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους, εἰς ὅσας περιπτώσεις ὑφίσταντο μεγάλα κράτη, ὅπως νοοῦνται σήμερον. Ἴσως ἡ ἀρχαιότερα πολιτικὴ διαίρεσις, τουλάχιστον, ὅπως διασώζεται ἀπὸ τὰς πηγὰς, ἀναφέρεται εἰς τὴν μινωικὴν Κρήτην. Τὰ ἀνατολικά κράτη διηροῦντο εἰς μεγάλα διοικητικὰ διαμερίσματα, τὰς σατραπείας ἐπὶ παραδείγματι εἰς τὴν Περσίαν, ὅπως ἀναφέρουν οἱ

ἀρχαῖοι συγγραφεῖς, ἀργότερον δὲ τὸ ρωμαϊκὸν κράτος διηρέθη εἰς «ἐπαρχίας», τὸ δὲ βυζαντινὸν εἰς «θέματα». Αἱ διοικητικαὶ αὐταὶ περιοχαὶ ἦσαν ἀποτελεσμα ἀνάγκης, ἰδίως ἀσφαλείας, δεδομένου ὅτι ἡ κεντρικὴ ἐξουσία δὲν ἠδύνατο ἀμέσως νὰ ἀντιμετωπίσῃ κίνδυνον δυνάμενον νὰ προέλθῃ ἐξ οἰασδῆποτε πλευρᾶς.

Ὅταν μετὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1821 ἰδρῦθη τὸ νέον ἑλληνικὸν κράτος, διηρέθη τοῦτο διοικητικῶς, ἡ δὲ διαίρεσις αὕτη ὑπέστη πολλὰς μετατροπὰς. Σύντομος ἀναδρομὴ εἰς τὸ παρελθὸν θὰ δείξῃ ποίαν ὑπόστασιν εἶχεν ὁ νομὸς, ἡ ἐπαρχία, ἡ διοίκησις, γενικῶς ἡ διοικητικὴ διαίρεσις τῆς χώρας ἀπὸ τοῦ 1830.

Ἡ πρώτη διοικητικὴ μονὰς ἦτο ἡ **διοίκησις**, δημιουργηθεῖσα ἐπὶ τοῦ Καποδιστριαίου, ἔπειτα δὲ αἱ μονάδες **νομοὶ** καὶ **ἐπαρχία** ἐμφανισθεῖσαι ἐπὶ Ὁ. Θωνος καὶ συγκροτηθεῖσαι διὰ τοῦ βασιλικοῦ διατάγματος τῆς 3)15 Ἀπριλίου 1833 «περὶ τῆς διαιρέσεως τοῦ βασιλείου καὶ τῆς διοικήσεώς του». Συμφώνως πρὸς τὸ διάταγμα τοῦτο ὁ νομὸς διωκεῖτο ἀπὸ τὸν νομάρχην ἔχοντα συμβουλευτικὸν αἵρετὸν διοικητικὸν συμβούλιον, ἡ δὲ ἐπαρχία ἀπὸ τὸν ἐπαρχον βοηθούμενον ἀπὸ τὸ ἐπαρχιακὸν συμβούλιον, ἐπίσης αἵρετόν. Μετὰ τρία ἔτη, διὰ τοῦ διατάγματος τῆς 20ῆς Ἰουνίου 1836 «περὶ διοικητικοῦ ὀργανισμοῦ» κατηργήθησαν ὁ νομὸς καὶ ἡ ἐπαρχία, καθιερώθη δὲ ὡς διοικητικὴ μονὰς ἡ **διοίκησις**, ὑποδιατεταμένη εἰς τινὰς περιπτώσεις εἰς **ὑποδιοικήσεις**. Μετὰ τινὰ ὅμως ἔτη, διὰ τοῦ νόμου ΚΕ' τῆς 5ης Δεκεμβρίου τοῦ 1845 «περὶ τῆς διαιρέσεως τῶν νομαρχιακῶν καὶ ἐπαρχιακῶν ἀρχῶν» ἐπανασυνεστάθησαν ὁ νομὸς καὶ ἡ ἐπαρχία ὡς διοικητικαὶ μονάδες. Ἡ ἐπαρχία διὰ τοῦ νόμου, ΑΨΞΑ' τοῦ 1887 παύει νὰ ἔχῃ τὴν μορφήν διοικητικῆς μονάδος, ἀπολυθέντων ὅλων τῶν ἐπαρχῶν, παραμείνασα δὲ ὡς ἀπλή περιοχὴ, ἐχρησιμοποιήθη ἐνίστε ὡς ἐκλογικὴ περιφέρεια, ἐνῶ εἰς μερικὰς περιπτώσεις ἐπανῆλθεν ὑπὸ τὴν μορφήν διοικητικῆς μονάδος διατηρηθεῖσα μέχρι τοῦ ἔτους 1892, ὅτε διὰ τοῦ νόμου ΒΚΖ' ὡς τοιαύτη κατηργήθη.

Ἡ οὕτω διαμορφωθεῖσα διοικητικὴ διαίρεσις ἴσχυσε μέχρι τῶν βαλκανικῶν πολέμων, μετὰ τὸ πέρασ τῶν ὁποίων συνιστᾶται εὐρύτερα διοικητικὴ μονὰς, ἡ **γενικὴ διοίκησις**, περιλαμβάνουσα νομοὺς καὶ ὑποδιοικήσεις, ἐφαρμοσθεῖσα δὲ εἰδικῶς εἰς τὰ νέα τμήματα τῆς ἐπικρατείας, εἰς τὴν Μακεδονίαν, εἰς τὴν Ἡπειρόν, εἰς τὴν Κρήτην καὶ εἰς τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου πελάγους. Ὅπως αἱ προηγουμέναι, τοιοιτοτρόπως καὶ ἡ νέα αὕτη πρόσθετος μορφή διοικητικῆς διαιρέσεως ὑπέστη διαφοροὺς τροποποιήσεις μέχρι τοῦ 1954, ὅτε κατηργήθη.

Ὡς τελευταία διοικητικὴ μορφή, ἀλλὰ περιορισμένου ἀριθμοῦ καὶ χρόνου, ἀναφέρεται ἡ **ἀντιπροσωπεία**, ἐγκαθιδρυθεῖσα μία εἰς Θεσσαλονίκην διὰ τοῦ Βασιλικοῦ διατάγματος τῆς 29ης Ἰουνίου 1917 καὶ ἡ ἄλλη εἰς Ἰωάννινα διὰ τοῦ Βασιλικοῦ διατάγματος τῆς 3ης Αὐγούστου 1917. Ὁ ἐκπρόσωπος τῆς ἀντιπροσωπείας εἶχεν εὐρυτάτην δικαιοδοσίαν. Ὁ τύπος αὐτὸς τῆς διοικητικῆς μονάδος διήρκεσε μέχρι τῶν ἀρχῶν τοῦ Φεβρουαρίου 1918, ὅτε κατηργήθη διὰ τοῦ νόμου 1149.

Ἀπὸ τὴν σύντομον αὐτὴν ἱστορικὴν ἀναδρομὴν ἐξάγεται τὸ συμπέρασμα ὅτι ἀπὸ τὰς διοικητικὰς μονάδας, τὴν ἐπαρχίαν, τὸν νομόν, τὴν διοίκησιν, τὴν ὑποδιοίκησιν, τὴν γενικὴν διοίκησιν, τὴν ἀντιπροσωπείαν, ἡ μόνη, ἡ ὁποία παρέμεινε ἰσχύουσα ἐπὶ μακρότερον χρόνον, εἶναι ὁ **νομὸς**. Τὸ διατηρηθὲν ὑπουργεῖον

Βορείου Ἑλλάδος, μὲ ἔδραν τὴν Θεσσαλονίκην, δὲν ἐπιπίπτει εἰς τὸν θεσμόν τῆς διοικητικῆς διαιρέσεως, διότι δὲν ἀσκεῖ οὐσιαστικὴν διοίκησιν εἰς τὴν περιοχὴν, τὴν ὁποίαν περιέχει ὁ τίτλος αὐτοῦ.

Ἡ μνημόνευσις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν διοικήσεων, ὑποδιοικήσεων, ἐπαρχιῶν καὶ γενικῶν διοικήσεων δὲν εἶναι ἀναγκαία, εἰ μὴ μόνον διὰ τὴν ἱστορίαν. Καὶ ἡ κυρία ἀποστολὴ τῆς παρουσίης δὲν εἶναι ἱστορικὴ. Ἀναφέρει τὰς προηγουμένας μορφὰς ἕως τὸ σημεῖον ἐκεῖνο μόνον, τὸ ὁποῖον εἶναι χρήσιμον διὰ τὴν ἀπόκτησιν γενικῆς ἀντιλήψεως περὶ τοῦ προβλήματος τῆς διαιρέσεως τῆς ἐπικρατείας.

Περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν νομῶν δύναται ἡ ὀρθότερον ἐπιβάλλεται νὰ γίνῃ λόγος. Ἐννοεῖται ὅτι ἡ αὐξήσις αὐτοῦ εἰς πολλὰς περιπτώσεις ἔγινε ἕνεκα τῆς προσθήκης νέων ἑλληνικῶν τμημάτων, τὰ ὁποῖα ἦσαν ὑπὸ ξένην δουλείαν. Τὸ αὐτὸ εἰς μερικὰς περιπτώσεις ἀναφέρεται καὶ εἰς τὴν μείωσιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν νομῶν. Ἐνίοτε καὶ πολλοὶ ἄλλοι παράγοντες παρεμβάλλοντο διὰ τὴν ἀξιομερίωσιν ταύτην. Ἡ μνημόνευσις θὰ γίνῃ διὰ τοὺς νομοὺς καὶ μόνον, χωρὶς νὰ ἀναφέρονται τὰ σχετικὰ μὲ τὰς ἄλλας διοικητικὰς μονάδας, αἱ ὁποῖαι παρεμβάλλονται ἐνίοτε λόγῳ τῆς μεταβολῆς τοῦ ὅλου διοικητικοῦ συστήματος.

Οἱ νομοὶ συμφώνως πρὸς τὸ διάταγμα τῆς 3/15 Ἀπριλίου 1833 «περὶ τῆς διαιρέσεως τοῦ βασιλείου καὶ τῆς διοικήσεώς του» ἀνέρχονται εἰς δέκα, Ἀργολίδος καὶ Κορινθίας, Ἀχαΐας καὶ Ἡλίδος, Μεσσηνίας, Ἀρκαδίας, Λακωνίας, Ἀχαρνανίας καὶ Αἰτωλίας, Φωκίδος καὶ Λοκρίδος, Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας, Εὐβοίας καὶ τελευταῖον Κυκλάδων. Εἰς τὸν ἀριθμὸν αὐτὸν προσετέθησαν τὸ 1863 τέσσαρες νομοὶ τῶν Ἰονίων νήσων θεσπισθέντες διὰ τοῦ νομοθετικοῦ διατάγματος τῆς 17ης Δεκεμβρίου 1864 «περὶ ἐφαρμογῆς καὶ ἐν Ἐπτανήσῳ τοῦ περὶ διοικητικῆς διαιρέσεως τοῦ κράτους νόμου». Οἱ νομοὶ οὗτοι ἦσαν οἱ Κερκύρας, Λευκάδος, Κεφαλληνίας καὶ Ζακύνθου, μειωθέντες εἰς τρεῖς, τοῦ Λευκάδος ὑπαχθέντος εἰς τὸν Κερκύρας δυνάμει τοῦ νόμου ΡΜΓ' τῆς 9ης Ἰανουαρίου 1866. Μεταβολὴ εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν νομῶν ἔγινε διὰ τοῦ νόμου ΣΜ' τῆς 19ης Μαρτίου 1882 «περὶ εἰσαγωγῆς τῆς ἑλληνικῆς νομοθεσίας εἰς τὰς ἄρτι προσαρτηθεῖσας θεσσαλικὰς καὶ ἠπειρωτικὰς ἐπαρχίας». Δι' αὐτῆς ἰδρῦθησαν τρεῖς νομοὶ, Ἄρτης, Λαρίσης καὶ Τρικκάλων.

Οἱ δέκα ἕξ νομοὶ ἠϋξήθησαν διὰ τοῦ νόμου ΒΧΔ' τῆς 6ης Ἰουλίου 1899 «περὶ διοικητικῆς διαιρέσεως τοῦ κράτους» εἰς εἴκοσι ἕξ. Τοῦτο ἐπετεύχθη διὰ τῆς διχοτομήσεως μερικῶν ἕξ αὐτῶν, ὡς τοῦ Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας, τοῦ Φθιώτιδος καὶ Φωκίδος, τοῦ Ἀργολίδος καὶ Κορινθίας, τοῦ Ἀχαΐας καὶ Ἠλείας, Λακωνικῆς καὶ Ἀκαδαίμονος, ὡς καὶ διὰ τῆς ἀποσπάσεως καὶ ἀναδείξεως εἰς νομοὺς τῶν ἐπαρχιῶν Εὐρυτανίας, Καρδίτσης, Μαγνησίας, Τριφυλίας καὶ Λευκάδος. Ὁ ἀριθμὸς οὗτος ἐμειώθη εἰς δέκα ἕξ, ὡς ἦσαν πρότερον, διὰ τοῦ νόμου ΓΥΛΔ' τῆς 16ης Νοεμβρίου 1909 «περὶ διοικητικῆς διαιρέσεως τοῦ κράτους».

Μετὰ τοὺς βαλκανικοὺς πολέμους, τὸ 1915, προσετέθησαν οἱ νομοὶ Θεσσαλονίκης, Κοζάνης, Φλωρίνης, Σερρών, Δράμας, Ἰωαννίνων, Χανίων, Σφακίων, Ρεθύμνης, Ἡρακλείου, Λασηθίου, Μυτιλήνης, Σάμου καὶ Χίου, τὸ 1916, ἀλλὰ διὰ μικρὸν διάστημα, δύο ἄλλοι νομοὶ, Ἀργυροκάστρου καὶ Κορυτσᾶς, τὸ δὲ 1923 δύο νομοὶ, Ροδόπης καὶ Ἐβρου. Τὸ 1924 συνεστάθησαν διὰ νόμων οἱ

νομοὶ Καβάλλας, Χαλκιδικῆς καὶ Πρεβέζης, τὸ δὲ 1930 διὰ τοῦ νόμου 4538 διεχωρίσθη ὁ νομὸς Ἀχαΐας καὶ Ἡλίδος εἰς δύο, Ἀχαΐας καὶ Ἡλείας.

Οὕτω τὸ 1930-οὶ νομοὶ ἀνῆρχοντο εἰς τριάκοντα ἕξ, σήμερον δὲ εἶναι πενήκοντα, ἦτοι :

Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας	Θεσσαλονίκης	Μεσσηνίας
Ἀργολίδος	Ἰωαννίνων	Ξάνθης
Ἀρκαδίας	Καβάλλας	Πέλλης
Ἄρτης	Καρδίτσης	Περίας
Ἀττικῆς	Καστορίας	Πρεβέζης
Ἀχαΐας	Κερκύρας	Ρεθύμνης
Βοιωτίας	Κεφαλληνίας	Ροδόπης
Δράμας	Κιλκίς	Σάμου
Δωδεκανήσου	Κοζάνης	Σερῶν
Ἐβρου	Κορινθίας	Τρικιάλων
Ἐββοίας	Κυκλάδων	Φθιώτιδος
Ἐδρυτανίας	Λακωνίας	Φλωρίνης
Ζακύνθου	Λασηθίου	Φωκίδος
Ἡλείας	Λέσβου	Χαλκιδικῆς
Ἡμαθίας	Λευκάδος	Χανίων
Ἡρακλείου	Λαρίσης	Χίου
Θεσπρωτίας	Μαγνησίας	

Ὑπὸ τινὰς τούτων ὑπάρχοντα ἐπαρχίαι, αἱ ὁποῖαι ἀνερχόμεναι εἰς 11 εἶναι αἱ ἀκόλουθοι :

Ἀλμωπίας (Ἀριδαία)	Καρπάθου	Πωγωνίου (Δελβινάκιον)
Γρεβενῶν	Κονίτσης	Σιντικῆς (Σιδηρόκα-
Διδυμοτείχου	Κῶ	στρον)
Καλύμνου	Λήμνου (Μύρινα)	Φιλιατῶν

II. Αἱ ἄλλαι κρατικαὶ διαιρέσεις τῆς Χώρας

Ἐκτὸς τῆς διαιρέσεως ταύτης, ἡ ὁποία εἶναι βασικὴ καὶ ρυθμίζει, τουλάχιστον σήμερον, ὅλους σχεδὸν τοὺς τομεῖς τῆς κρατικῆς καὶ ἰδιωτικῆς δραστηριότητος, κατόπιν τῆς χορηγηθείσης εἰς τὸν νομάρχην εὐρείας δικαιοδοσίας, ὑπάρχον καὶ ἄλλαι διαιρέσεις τοῦ κράτους γενόμεναι ἐκάστη εἰς χρόνον διάφορον, ἀναλόγως πρὸς τὰς ἀνάγκας, αἱ ὁποῖαι παρουσιάζοντο.

Αἱ διαιρέσεις αὗται εἶναι ἡ δικαστικὴ (κατὰ ἐφετεῖον, πρωτοδικεῖον καὶ εἰρηνοδικεῖον), ἡ δασικὴ (κατὰ δασονομεῖον, δασορχεῖον καὶ δασικὴν ἐπιθεώρησιν), ἡ ἐκπαιδευτικὴ (μέσης καὶ στοιχειώδους, ἡ δευτέρα κατὰ περιφέρειαν ἐπιθεώρησης ἢ γενικῆς ἐπιθεώρησης), ἡ γεωργικὴ (κατὰ ποικίλας βάσεις), ἡ οἰκο-

νομική (κατὰ ταμείον, οἰκονομικὴν ἐφορείαν καὶ ἐφορείαν καπνοῦ), ἢ τῆς ἀσφαλείας (κατὰ σταθμόν, ὑποδιοίκησιν, ἢ ἀνωτέραν διοίκησιν χωροφυλακῆς), ἢ τῆς ἀγροφυλακῆς (κατὰ διοίκησιν ἀγροφυλακῆς, ἀγρονομείον), ἢ τεχνική, ἢ ὑγειονομική, ἢ στρατολογική, ἢ στρατιωτική, ἢ τῶν κέντρων προνοίας, ἢ τῆς ἐμποτείας ἐμπορίου, ἢ τῆς ἐπιθεωρήσεως ἐργασίας, ἢ ἐκκλησιαστική (κατὰ μητροπόλεις καὶ ἐνορίας), ἢ τῆς κοινωνικῆς προνοίας (κατὰ κέντρα κοινωνικῆς προνοίας, καὶ σταθμοὺς κοινωνικῆς προνοίας) κλπ.

Ἐπὶ τούτων ὑπάρχουν γενικῶς ἀπόψεις, αἱ ὁποῖαι κατευθύνουν τὴν δημιουργίαν τῶν διαιρέσεων τούτων. Καὶ ἡ μνημόνευσις αὐτῶν καθίσταται ἀπαραίτητος, διότι διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ γίνεται εὐκόλος ἡ ἐξηγητικὴ τῆς εἰκόνας, τὴν ὁποίαν παρουσιάζουν.

Αἱ διαιρέσεις αὗται εἶναι κρατικά, δὲν ἔγιναν δέ, ὅπως εἶναι φυσικόν, ὅλα ὁμοῦ. Ἡ δημιουργία μιᾶς ὑπηρεσίας συνεπήγετο καὶ ἀντίστοιχον διαίρειν τῆς χώρας, τῆς ὁποίας τὴν πρώτην μορφήν διεδέχετο ἄλλη ἀναλόγως πρὸς τὰ θέματα ποὺ παρουσιάζοντο, καὶ τὰς ἀνάγκας, αἱ ὁποῖαι προέκυπτον. Μὲ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου τὸ κράτος ἐδημιούργει νέαν ὑπηρεσίαν καὶ διὰ τὴν εὐρυθμίαν λειτουργίαν αὐτῆς συνέτασσε τὸν χωρικὸν καταστατικὸν χάρτην. Ἡ ἱεραρχία εἰς ἐκάστην νέαν ὑπηρεσίαν διεμορφοῦτο ἀναλόγως πρὸς τὸ πλῆθος τῶν κατοίκων, εἰς τοὺς ὁποίους ἀπέβλεπε, πρὸς τὴν ἀξίαν τοῦ τμήματος, τὸ ὁποῖον ἐπόπτευσεν, πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν προβλημάτων, μὲ τὰ ὁποῖα ἐκάστη ὑπηρεσία καθίστατο ἐπιφορτισμένη νὰ ἀπασχοληθῇ, πρὸς τὴν ἰδιομορφίαν, τέλος, τὴν ὁποίαν ἔχει ἐν ἑαυτῇ ἐκάστη ὑπηρεσία.

Ἐπίσης ἐκ τῶν κρατικῶν διαιρέσεων ἄλλαι ἔγιναν διὰ νόμων, ἄλλαι διὰ διαταγμάτων καὶ ἄλλαι δι' ἀποφάσεων. Πολλὰ διαιρέσεις προβλεπόμεναι νὰ γίνων διὰ διαταγμάτων μεταγενεστέρως ἐγίνοντο δι' ἀποφάσεων. Ὁ ρυθμὸς τῆς ζωῆς ὠδήγη τὸ ἀρμόδιον ὑπουργεῖον εἰς τὴν εὕρεσιν τοῦ εὐκολωτέρου τρόπου διὰ τὴν μετατροπὴν τῆς διαιρέσεως, ἢ ὁποία θὰ διηκούλυε τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας. Βασικὸν εἶναι τοῦτο, ὅτι ὁ ἰδρυτικὸς νόμος ἐκάστης ὑπηρεσίας ἢ καθώριζε ὀριστικῶς τὴν ἐκτατικὴν δικαιοδοσίαν ἐκάστης περιφερειακῆς ὑπηρεσίας ἢ παρέπεμπε ταύτην εἰς μέλλον νὰ ἐκδοθῇ διάταγμα ἢ ἀπόφασις. Ὅπως δὲ εἶναι φυσικόν, αἱ τρεῖς αὗται διατάξεις δημοσιεύονται εἰς τὴν ἐφημερίδα τῆς κυβερνήσεως.

Σχετικῶς μὲ τὸν τρόπον τῆς διαιρέσεως δύναται νὰ προστεθῇ καὶ τοῦτο. Ὅσαίς ἰδρύετο νέα ὑπηρεσία, ἢ ἀρχικὴ ἢ ἢ προηγουμένη διαίρεισις μετετρέπετο αἱ δὲ γειτονικαὶ ὁμοειδεῖς τῆς ἰδρυομένης ὑπηρεσίας ὑφίσταντο ἀφαίμαξιν. Καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ἠκολουθεῖτο ὁ ἴδιος δρόμος, διὰ διατάγματος, ἢ δι' ἀποφάσεως ὠρίζετο ἢ ἐκτατικὴ δικαιοδοσία τῆς ὑπηρεσίας, ἢ ὁποία ἰδρύετο.

Ἐπὶ τούτων ὑπάρχει καὶ μία κατηγορία διαιρέσεων, αἱ ὁποῖαι δὲν ὑφίστανται εἰς ὅλον τὸ κράτος. Τοῦτο προέρχεται ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι τὸ ἀντικείμενον, μὲ τὸ ὁποῖον ἀσχολοῦνται αἱ ὑπηρεσίαι αὗται, δὲν ὑφίσταται εἰς ὅλην τὴν ἑλληνικὴν ἐπιπέδου τειαν. Ὁ καπνὸς δὲν καλλιεργεῖται εἰς ὅλας τὰς περιοχάς. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν ἢ χώρα δὲν ὑποδιαιρεῖται εἰς ἐφορείας καπνοῦ. Εἰς ὁρισμένα διαμερίσματα αὐτῆς,

τὰ λεγόμενα *καπνοπαραγωγικά*, λειτουργεῖ ἡ ὑπηρεσία αὕτη. Καὶ ποῖα εἶναι ταῦτα θὰ μνημονευθῆ εἰς ἄλλο τμήμα τοῦ παρόντος, ὅπου γίνεται ἡ εἰδικὴ διαίρεσις τῆς χώρας κατὰ κλάδους. Ἔλλα τοιαῦτα, ὡς ὁ καπνός, ἀντικείμενα ποῦ δὲν ἀποτελοῦν θέματα πανελληνίου χαρακτήρος καὶ γενικοῦ κρατικοῦ διαφέροντος εἶναι ἡ ἀνεργία καὶ ἡ ἐμπορικὴ ναυτιλία. Διὰ τοὺς τομεῖς αὐτοὺς δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ ὑπαρξὶς περιφερειακῶν ὑπηρεσιῶν εἰς ὅλην τὴν ἐπικράτειαν ἢ ἡ δικαιοδοσία αὐτῶν ἐπὶ τοῦ πληθυσμοῦ ὠρισμένων περιφερειῶν. Τοιοῦτοτρόπως τὰ γραφεῖα εὐρέσεως ἐργασίας εἶναι περιορισμένα εἰς τὰς πόλεις, δεδομένου ὅτι δὲν ὑπάρχει ἐνδιαφέρον θέμα εἰς τὴν ὑπαίθρου.

Ὅλαι αἱ διαίρεσεις ἐδημιουργήθησαν συμφώνως πρὸς τὰς ἀνάγκας, ὅπως παρουσιάσθησαν αὐταὶ ὑπὸ διπλοῦν πρῶμα, ἀντικειμενικὸν καὶ ὑποκειμενικόν.

Δὲν δύναται νὰ λεχθῆ ὅτι διάφοροι ὑποκειμενικοὶ λόγοι δὲν ἐστάθησαν οἱ φορεῖς τῆς τοιαύτης ἢ τοιαύτης διαίρεσεως, ἢ ὁποῖα ἢ ἐγίνετο ἀμέσως διὰ τοῦ ἰδρυτικοῦ τῆς ὑπηρεσίας νόμου, ἢ ἐγίνετο ἀργότερον διὰ τῆς ἰδρύσεως μιᾶς μόνον ὑπηρεσίας, τῆς ὁποίας ἡ περιφέρεια προσδιωρίζετο εἰς βάρους τῶν γειτονικῶν ὁμοειδῶν ὑπηρεσιῶν. Τοπικοὶ παράγοντες ἐπίσης συνιστοῦν πολλάκις τὴν τοιαύτην ἢ τοιαύτην διαίρεσιν καὶ τὴν ὑπαγωγὴν ἐπαρχίας, δήμου, κοινότητος ἢ ἄλλου συνοικισμοῦ εἰς περιφερειακὰς ὑπηρεσίας μὴ ἐδρευούσας εἰς τὴν αὐτὴν πόλιν ἢ πρωτεύουσαν νομοῦ. Οὕτω ἰδρύθη τὸ δασαρχεῖον Σταυρουπόλεως, τὸ ὁποῖον, διὰ τὰ ὑπάρξει ὡς ὑπηρεσία βιώσιμος, περιέλαβεν εἰς ἑαυτὸ καὶ χωρία ἀνήκοντα εἰς τὸν νομὸν Δράμας.

Αἱ γενικαὶ αὐταὶ ἀπόψεις περὶ τῶν κρατικῶν διαίρεσεων τῆς χώρας πλὴν τῆς διοικητικῆς, διὰ τὴν ὁποῖαν ἐγένετο λόγος εἰς προηγούμενον τμήμα τῆς μελέτης, θὰ συμπληρωθῶν μετὰ τὴν εἰδικὴν μνημόνευσιν αὐτῶν εἰς τρόπον, ὥστε νὰ δοθῆ γενικὴ εἰκὼν εἰς τὸ πολὺπλοκον σύστημα περιφερειακῆς διαίρεσεως, τὸ ὁποῖον ἐπικρατεῖ εἰς τὴν χώραν.

Ἡ μνημόνευσις αὕτη θὰ γίνῃ κατὰ ὑπουργεῖα, ὅπως ταῦτα εἶναι σήμερον συγκεκριημένα. Ἔλλα ἐξ αὐτῶν δὲν ἔχουν διαίρεσεις καὶ ταῦτα εἶναι τὰ α, τὸ Ὑπουργεῖον Βιομηχανίας, τὸ Ὑπουργεῖον Συντονισμοῦ καὶ τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν. Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν ὡς ἐκ τῆς φύσεώς του δὲν ἔχει ὑπηρεσίας εἰς τὸ ἐσωτερικόν, ὥστε νὰ διαιρῆται ἡ χώρα εἰς τμήματα. Αἱ διευθύνσεις τῶν πολιτικῶν ὑποθέσεων, αἱ ὁποῖαι ὑφίστανται εἰς τὴν Κομοτηνὴν καὶ τὴν Θεσσαλονίκην, δὲν εἶναι διαίρεσεις τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν. Ἡ μὲν πρώτη εἶναι ὑπόλειμμα τῆς παλαιᾶς Γενικῆς Διοικήσεως καὶ ἀναφέρεται εἰς τὴν παρακολούθησιν τῶν μειονοτικῶν προβλημάτων τῆς Θράκης, ἡ δὲ δευτέρα διατηρεῖται παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Βορείου Ἑλλάδος. Τὸ Ὑπουργεῖον Βιομηχανίας ἐπίσης δὲν ἔχει περιφερειακὰς ὑπηρεσίας, οὔτε τὸ Ὑπουργεῖον Συντονισμοῦ. Τμήματα τῶν νομαρχιῶν, ὅχι ἰδιαίτερα, ἐκτελοῦν τὰς ὑποθέσεις, τὰς ἀναφερομένας εἰς τὰ ὑπουργεῖα ταῦτα. Τὰ ὑπόλοιπα ὑπουργεῖα ἀνέρχονται εἰς ἑνδεκα, ἔχουν μίαν μόνον διαίρεσιν ἢ καὶ περισσοτέρας. Τὸ δεύτερον τοῦτο φαινόμενον ὀφείλεται εἰς τὴν ποικιλίαν τῶν ὑπηρεσιῶν, αἱ ὁποῖαι ὑπάγονται εἰς αὐτὸ καὶ αἱ ὁποῖαι δημιουργοῦν τὴν διαίρεσιν.

1. Εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας ὑπάγονται ὀκτὼ διαιρέσεις, αἱ ὁποῖα ἐσχάτως ἐρρυθμίσθησαν διὰ τοῦ διατάγματος 4/1961 (Φ.Ε.Κ. 3/1961).

α'. Μὲ βάσιν τὴν γενικὴν γεωργίαν, ἡ χώρα διαιρεῖται εἰς δέκα ἐπιθεωρήσεις γεωργίας, αἱ ὁποῖα περιλαμβάνουν :

1. Ἡ πρώτη μὲ ἔδραν τὰς Ἀθήνας τὰς διευθύνσεις γεωργίας Ἀττικῆς, Βοιωτίας, Εὐβοίας, Φωκίδος καὶ Κορινθίας.

2. Ἡ δευτέρα μὲ ἔδραν τὰς Πάτρας τὰς διευθύνσεις γεωργίας Ἀχαΐας, Αἰτωλοακαρνανίας, Ἡλείας, Ζακύνθου καὶ Κεφαλληνίας.

3. Ἡ τρίτη μὲ ἔδραν τὴν Τρίπολιν τὰς διευθύνσεις γεωργίας Ἀρκαδίας, Ἀργοναυπλίας, Λακωνίας, Μεσσηνίας καὶ Τριφυλίας.

4. Ἡ τετάρτη μὲ ἔδραν τὰ Ἰωάννινα τὰς διευθύνσεις γεωργίας Ἰωαννίνων, Ἀρτης, Πρεβέζης, Θεσπρωτίας, Κερκύρας καὶ Λευκάδος.

5. Ἡ πέμπτη μὲ ἔδραν τὰ Χανιά τὰς διευθύνσεις γεωργίας τῶν 4 νομῶν.

6. Ἡ ἕκτη μὲ ἔδραν τὴν Λάρισα τὰς διευθύνσεις Λαρίσης, Μαγνησίας, Τρικιάλων, Καρδίτσας, Φθιώτιδος καὶ Εἰδρυτανίας.

7. Ἡ ἑβδόμη μὲ ἔδραν τὴν Θεσσαλονίκην τὰς διευθύνσεις γεωργίας Θεσσαλονίκης, Γιαννιτσῶν, Χαλκιδικῆς, Κιλκίς, Ἡμαθίας καὶ Πιερίας.

8. Ἡ ὄγδοη μὲ ἔδραν τὴν Κοζάνην τὰς διευθύνσεις Κοζάνης, Πέλλης, Φλωρίνης καὶ Καστοριάς.

9. Ἡ ἐνάτη μὲ ἔδραν τὴν Καβάλλαν τὰς διευθύνσεις Καβάλλας, Σερρῶν, Δράμας, Ξάνθης, Ροδόπης, Ἐβρου καὶ Ὁρεστιάδος.

10. Ἡ δεκάτη μὲ ἔδραν τὸν Πειραιᾶ τὰς διευθύνσεις Κυκλάδων, Λέσβου, Σάμου, Χίου καὶ Δωδεκανήσου.

Ἡ περιφέρεια ἐκάστης διευθύνσεως γεωργίας συμπίπτει πρὸς τὴν τοῦ νομοῦ, πλὴν τῶν διευθύνσεων Τριφυλίας καὶ Γιαννιτσῶν, αἱ ὁποῖα συμπίπτουν πρὸς τὰς τῶν ὁμωνύμων ἐπαρχιῶν καὶ τῆς διευθύνσεως Ὁρεστιάδος, ἐχούσης περιφέρειαν τὰς ἐπαρχίας Ὁρεστιάδος καὶ Διδυμοτεῖχου.

Οὕτω ἡ διαίρεσις τοῦ κράτους μὲ βάσιν τὴν γεωργίαν συμπίπτει πρὸς τὴν τοῦ νομοῦ.

Ἡ περιφέρεια ἐκάστης διευθύνσεως γεωργίας διαιρεῖται εἰς μικροτέρας περιφερείας ἐπαρχιακῶν γεωπόνων καὶ τῶν γεωπόνων παραγωγικῶν κέντρων δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας, ὡς καὶ εἰς τομεῖς γεωργικῶν ἐφαρμογῶν ἐπίσης δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας.

β'. Μὲ βάσιν τὰς ἐγγεῖους βελτιώσεις ἡ χώρα διαιρεῖται εἰς περιφερειακὰς διευθύνσεις, ἐποπτείας καὶ τομεῖς.

Ἡ α' περιφερειακὴ διευθύνσις περιλαμβάνει τὰς ἐποπτείας :

1. Δυτικῆς Μακεδονίας (Κοζάνη)	6. Σερρῶν (Σέρρα)
2. Ἀλιάκμονος (Βέροια)	7. Δράμας (Δράμα) μὲ τομεᾶ Χρυσουπόλεως
3. Ἀλεξανδρείας (Ἀλεξάνδρεια)	8. Ροδόπης (Κομοτινὴ)
4. Ἀξιου (Χαλκηδῶν) μὲ τομεᾶ Πιερίας (Κατερίνη)	9. Ἐβρου (Ἀλεξανδρούπολις)
5. Θεσσαλονίκη (Θεσσαλονίκη)	

Ἡ β' περιφερειακὴ διεύθυνσις περιλαμβάνει τὰς ἐποπτείας :

1. Λαρίσης	3. Φθιώτιδος· Εὐρυτανίας (Λαμία)
2. Καρδίτσης—Τρικάλων (Καρδίτσα)	4. Μαγνησίας (Βόλου)

Ἡ γ' περιφερειακὴ διεύθυνσις με ἔδραν τὴν Νίκαιαν Πειραιῶς περιλαμβάνει τοὺς νομοὺς Ἀττικῆς, Βοιωτίας, Φωκίδος καὶ Εὐβοίας, τῶν Νήσων Αἰγαίου, Δωδεκανήσου καὶ Κρήτης, ὡς καὶ τῆς Πελοποννήσου πλὴν τῶν νομῶν Ἠλείας καὶ Ἀχαΐας, ἧτοι τὰς ἐποπτείας :

1. Θηβῶν	3. Κρήτης (ἔδρα Ἡρακλείου) καὶ τομεῖς Χανίων καὶ Ρεθύμνης (ἔδρα Χανιά)
2. Τριπόλεως με τομέα Μεσσηνίας (ἔδρα Καλάμαι)	2. Δωδεκανήσου (Ρόδος)
1. Ἀττικῆς—Κορινθίας—νήσων Αἰγαίου (Ἀθήναι)	

Ἡ δ' περιφερειακὴ διεύθυνσις (Πάτραι) περιλαμβάνει τοὺς νομοὺς Ἠλείας, Ἀχαΐας, Αἰτωλοακαρνανίας, Ἠλείου καὶ Ἰονίων Νήσων με ἐποπτείας :

1. Αἰτωλοακαρνανίας (Ἀγρίνιον)	3. Ἠλείας (Πύργος)
2. Ἠλείου με τομεῖς Ἄρτης, Πρεβέζης, Θεσπρωτίας—Κερκύρας (Ἡγουμενίτσα)	4. Ἀχαΐας (Πάτραι)

Εἰς τὴν διαίρεσιν ταύτην ὁ νομὸς δὲν παραγκωνίζεται.

γ'. Με βάσιν τὴν ἀμπελοφυτεῖαν ἢ τὴν χώραν διαιρεῖται εἰς ἐπιθεωρήσεις ἀμπελοφυτείας, ὡς ὀνομάζονται αἱ φυλλοξηρκαὶ ἐπιθεωρήσεις. Ἡ περιφέρεια ἐκάστη προβλέπεται νὰ ὀρίσθῃ δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας.

δ'. Με βάσιν τὴν τοπογραφικὴν ὑπηρεσίαν παρουσιάζεται διαίρεσις εἰς ἐπτὰ περιφερειακὰ γραφεῖα :

1. Θεσσαλονίκης, με περιφέρειαν τοὺς νομοὺς Θεσσαλονίκης, Χαλκιδικῆς, Σερρῶν, Κιλίκης, Πέλλης, Ἡμαθίας καὶ Πιερίας.
2. Κομοτινῆς με περιφέρειαν τοὺς νομοὺς Ροδόπης, Ξάνθης, Ἐβρου.
3. Ἰωαννίνων με περιφέρειαν τοὺς νομοὺς Ἰωαννίνων, Πρεβέζης, Ἄρτης, Θεσπρωτίας, Λευκάδος, Κερκύρας.
4. Ἡρακλείου Κρήτης με περιφέρειαν τοὺς νομοὺς Ἡρακλείου, Χανίων, Ρεθύμνης καὶ Λασηθίου.
5. Κοζάνης με περιφέρειαν τοὺς νομοὺς Κοζάνης, Καστοριάς, Φλωρίνης.
6. Καβάλλας με περιφέρειαν τοὺς νομοὺς Δράμας καὶ Καβάλλας.
7. Λαρίσης με περιφέρειαν τοὺς νομοὺς Λαρίσης, Μαγνησίας, Τρικάλων καὶ Καρδίτσης.

Τὰ γραφεῖα ταῦτα ὑπάγονται εἰς τέσσαρας ἐπιθεωρήσεις, τὰς δύο ἑδρευού-

σας εἰς Ἀθήνας καὶ τὰς ἄλλας εἰς Θεσσαλονίκην καὶ Καβάλλαν μὲ δικαιοδοσίαν ὀριζομένην δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας.

ε'. Ἡ δασικὴ διαίρεσις εἶναι 13 δασικαὶ ἐπιθεωρήσεις, 77 δασαρχεῖα καὶ 40 δασονομεῖα.

Εἰς τὴν α' δασικὴν ἐπιθεώρησιν ὑπάγονται τὰ δασαρχεῖα Ἀττικῆς μὲ τὰ δασονομεῖα Κυκλάδων, Τροιζήνης, Λαυρίου.

Πάρνηθος

Χαλκίδος μὲ τὰ δασονομεῖα Καρύ-
στου καὶ Κύμης

Λίμνης

Μεγαρίδος

Λεβαδείας μὲ τὸ δασονομεῖον Θηβῶν

Ἰστιαιῶς

Εἰς τὴν β' ἐπιθεώρησιν Ἠπείρου (Ἰωάννινα) τὰ δασαρχεῖα :

Δωδώνης μὲ τὸ δασονομεῖον Ἴζου·
μέρκων

Ζαγορίου

Θεσπρωτίας μὲ τὰ δασονομεῖα Πω-
γονίου καὶ Κερκύρας

Κονίτσης

Μετσόβου

Εἰς τὴν γ' ἐπιθεώρησιν (Θεσσαλονίκη) τὰ δασαρχεῖα :

Ἀργαίας

Θεσσαλονικῆς

Λαγκαδᾶ

Πολυγύρου

Βάλτης

Νιγρίτης

Σερρῶν

Σιντικῆς

Εἰς τὴν δ' ἐπιθεώρησιν (Θεσσαλονίκη) τὰ δασαρχεῖα :

Ἀλωπίας

Ἐδέσσης

Βεροίας

Ναούσης

Ἐθν. Δρυμοῦ Ὀλύμπου

Κιλκίς

Γουμένιτσης

Εἰς τὴν ε' ἐπιθεώρησιν Θράκης (Κομοτινή) τὰ δασαρχεῖα :

Ἀλεξανδρουπόλεως

Σουφλίου

Διδυμοτείχου μὲ τὸ δασονομεῖον Ὄρε-
σιτιάδος

Σταυρουπόλεως

Δράμας

Κομοτινῆς μὲ τὸ δασονομεῖον Σαπῶν
Ξάνθης

Θάσου καὶ Καβάλλας μὲ τὸ
δασονομεῖον Παγγαίου

Εἰς τὴν στ' ἐπιθεώρησιν (Κοζάνη) τὰ δασαρχεῖα :

Γρεβενῶν

Κοζάνης μὲ δασονομεῖα Σιατίστης καὶ

Καστοριᾶς

Σερβίων

Φλωρίνης

Εἰς τὴν ζ' ἐπιθεώρησιν (Λαμία) τὰ δασαρχεῖα :

Λαμίας μὲ τὸ δασονομεῖον Ἀταλάντης

Παρνασσίδος μὲ τὸ δασονομεῖον Ἀμφι-
κλείας

Φουρνᾶς μὲ τὸ δασονομεῖον Δομοκοῦ

Δωρίδος

Εὐρυτανίας

Εἰς τὴν η' ἐπιθεώρησιν (Λάρισα) τὰ δασαρχεῖα :

Ἄγιᾶς	Ἐλασσόνος
Ἄλμυροῦ	Λαρίσης

Βόλου μὲ τὸ δασονομεῖον Σκοπέλου

Εἰς τὴν θ' ἐπιθεώρησιν (Μεσολόγγιον) τὰ δασαρχεῖα :

Ἄρτης μὲ τὸ δασονομεῖον Πρεβέζης	Ναυπάκτου
Βάλτου μὲ τὸ δασονομεῖον Βονίτης	Τριχωνίδος

Μεσολογγίου

Εἰς τὴν ι' ἐπιθεώρησιν (Πάτραι) τὰ δασαρχεῖα :

Αἰγιαλείας	Ναυπλίας μὲ τὰ δασονομεῖα Κρανιδίου
Ευλοκάστρου	καὶ Ἄργους
Κεφαλληνίας	Πατρῶν
Καλαβρυτῶν	Πύργου μὲ τὸ δασονομεῖον Ἀμαλιάδος
Κορίνθου	

Εἰς τὴν ια' ἐπιθεώρησιν (Πειραιεὺς) τὰ δασαρχεῖα :

Μυτιλήνης μὲ τὸ δασονομεῖον Μηθύμνης	Χανίων μὲ τὰ δασονομεῖα Ἡρακλείου,
Σάμου μὲ τὰ δασομεῖα Χίου, Καρλοβα-	Λασητίου, Ρεθύμνης
σίου, Ἰκαρίας	

Ρόδου μὲ τὰ δασονομεῖα : Καρπάθου, Κῶ.

Εἰς τὴν ιβ' ἐπιθεώρησιν (Τρίκαλα) τὰ δασαρχεῖα :

Καλαμπάκας	Μουζακίου
Καρδίτσας	Τρικκάλου

Εἰς τὴν ιγ' ἐπιθεώρησιν (Τρίπολις) τὰ δασαρχεῖα :

Βυτίνης μὲ τὸ δασονομεῖον Δημητσάνης	καὶ Ἐπιδαύρου—Λιμηρᾶς
Καλαμῶν μὲ τὰ δασονομεῖα Τριφυλίας	
καὶ Πυλίας	Μαντινείας μὲ τὰ δασονομεῖα Τροπαίων
Μεγαλοπόλεως	καὶ Κυνουρίας
Σπάρτης μὲ τὰ δασονομεῖα Γυθείου	Ἵολυμπίας μὲ τὸ δασονομεῖον Κρητσαίων

Τὸ δασαρχεῖον δι' Ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ὑποδιαιρεῖται εἰς μικροτέρας περιφερείας, τὰ δασικὰ τμήματα, ἕκαστον τούτων εἰς δύο ἢ περισσοτέρους δασικούς σταθμούς καὶ ἕκαστος τούτων πάλιν εἰς δύο ἢ πλεονα δασοφυλακεῖα. Τοιαύτας ὑποδιαιρέσεις ἔχει καὶ τὸ δασονομεῖον.

στ'. Μὲ βᾶσιν τὰ δασοτεχνικὰ ἔργα ἢ χώρα διαιρεῖται εἰς τρεῖς ἐπιθεωρήσεις.

Ἡ πρώτη μὲ ἔδραν τὴν Θεσσαλονίκην περιλαμβάνει τὰς ὑπηρεσίας δασοτεχνικῶν ἔργων : 1) Μακεδονίας (Θεσσαλονίκη) μὲ δικαιοδοσίαν εἰς Μακεδονίαν

καὶ 2) Θράκης (Κομοτινή) με δικαιοδοσίαν εἰς τοὺς νομοὺς Ἐβρου, Ροδόπης, Ξάνθης, Δράμας καὶ Καβάλλας.

Ἡ δευτέρα με ἔδραν τὰς Πάτρας περιλαμβάνει τὰς ὑπηρεσίας δασοτεχνικῶν ἔργων : 1) Δυτικῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος (Ἀργίονιον) με δικαιοδοσίαν τοὺς νομοὺς Αἰτωλοακαρνανίας, Λευκάδος καὶ Εὐρυτανίας καὶ τὴν ἐπαρχίαν Λωρίδος μετὰ τῆς ὑδρολογικῆς λεκάνης Μόργου τῆς ἐπαρχίας Παρνασσίδος, 2) Ἡλείου (Ἰωάννινα) με περιφέρειαν τοὺς νομοὺς Ἰωαννίνων, Θεσπρωτίας, Ἄρτης, Πρεβέζης καὶ Κερκύρας, 3) Βορείας Πελοποννήσου (Πάτραι) με περιφέρειαν τοὺς νομοὺς Ἀχαΐας Κορινθίας, Ἡλείας, Κεφαλληνίας καὶ Ζακύνθου, 4) Κεντρικῆς καὶ Νοτίου Πελοποννήσου (Τρίπολις) με περιφέρειαν τοὺς νομοὺς Ἀρκαδίας, Λακωνίας, Μεσσηνίας καὶ Ἀργολίδος.

Ἡ τρίτη με ἔδραν τὰς Ἀθήνας περιλαμβάνει τὰς ὑπηρεσίας δασοτεχνικῶν ἔργων : 1) Ἀνατολικῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος (Λαμία) με περιφέρειαν τὸν νομὸν Φθιώτιδος καὶ ἐκ τοῦ νομοῦ Φωκίδος τὴν ἐπαρχίαν Παρνασσίδος πλὴν τῆς ὑδρολογικῆς λεκάνης τοῦ Μόργου, 2) Ἀττικοβοιωτίας καὶ Νήσων (Ἀθήναι) με περιφέρειαν τοὺς νομοὺς Ἀττικῆς, Βοιωτίας, Εὐβοίας, Χανίων, Ρεθύμνου, Ἡρακλείου, Λασηθίου, Λωδεκανήσου καὶ τὴν τῶν νήσων Ἀρχιπελάγους ἐκτὸς τῆς Σαμοθράκης, τῆς Σκοπέλου καὶ τῆς Σκιαθοῦ, 3) Θεσσαλίας (Λάρισα) με περιφέρειαν τοὺς νομοὺς Λαρίσης, Μαγνησίας, Καρδίτσης καὶ Τρικκάλων.

ζ'. Τρίτη διαίρεσις ἀνήκουσα εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας εἶναι ἡ ἔχουσα βάσιν τὴν κτηνιατρικὴν ὑπηρεσίαν.

Βάσις τῆς διαιρέσεως ταύτης εἶναι ἡ νομοκτηνιατρικὴ ὑπηρεσία, τῆς ὁποίας ὁ ὅρος δηλοῖ καὶ τὴν χωρικὴν τῆς δικαιοδοσίαν. Ὑπὲρ αὐτὴν εἶναι αἱ ἐπιθεωρήσεις, ἀνερχόμεναι εἰς ἑξ καὶ ἔχουσαι περιφερείας ἀπαρτιζόμενας ἐκ πολλῶν νομῶν.

Ἡ πρώτη ἐπιθεώρησις (ἔδρα Ἀθήναι) περιλαμβάνει τοὺς νομοὺς Ἀττικῆς, Βοιωτίας, Φθιώτιδος, Φωκίδος, Εὐρυτανίας, Εὐβοίας, Κυκλάδων, Χίου, Σάμου, Λέσβου, Χανίων, Ρεθύμνης, Ἡρακλείου, Λασηθίου καὶ Λωδεκανήσου.

Ἡ δευτέρα (Πάτραι) περιλαμβάνει τοὺς νομοὺς Ἀχαΐας, Κορινθίας, Ἀργολίδος, Ἀρκαδίας, Λακωνίας, Μεσσηνίας, Ἡλείας, Ζακύνθου καὶ Κεφαλληνίας.

Ἡ τρίτη (Θεσσαλονίκη) τοὺς νομοὺς Θεσσαλονίκης, Κιλκίς, Σερρών, Χαλκιδικῆς, Ἡμαθίας, Πιερίας, Πέλλης καὶ Φλωρίνης.

Ἡ τετάρτη (Κομοτινή) τοὺς νομοὺς Ἐβρου, Ροδόπης, Ξάνθης, Καβάλλας καὶ Δράμας.

Ἡ πέμπτη (Ἰωάννινα) τοὺς νομοὺς Ἰωαννίνων, Θεσπρωτίας, Πρεβέζης, Ἄρτης, Κερκύρας, Λευκάδος καὶ Αἰτωλοακαρνανίας.

Ἡ ἕκτη (Λάρισα) τοὺς νομοὺς Λαρίσης, Τρικκάλων, Καρδίτσης, Μαγνησίας, Κοζάνης καὶ Καστοριάς.

Αἱ νομοκτηνιατρικαὶ ὑπηρεσίαι ἔχουν ἐνίοτε ἐπαρχιακὰς κτηνιατρικὰς ὑπηρεσίας, αἱ ὁποῖαι ἀνέρχονται εἰς 38, ὡς :

Τριγωνίδος	Ναυπακτίας	Ξηρομέρου	Βάλτου
Μεγαλοπόλεως	Γορτυνίας	Κυνουρίας	Καλαβρύτων
Αιγιαλείας	Θηβῶν	Κῶ	Σουφλίου
Ίστιαίας	Καρυστίας	Λαγκαδᾶ	Ἐλασσόνας
Φαρσάλων	Λήμνου	Λοκρίδος	Δομοκοῦ
Φωκίδος	Ἑορδαίας	Γρεβενῶν	Κονίτσης
Μετσόβου	Ἀργαίας	Γυθείου	Σιντικῆς
Βισαλτίας	Φυλλίδος	Σαππῶν	Πυλίας
Παραμυθίας	Καλαμπάκας	Παγγαίου	Σητείας

Παιονίας καὶ Ν. Μουδανιῶν, εἰς ἣν (τελευταίαν) ὑπάγονται ὠρισμένα χωρία, ὧν ἡ ἀναγραφή περιττεύει.

Ἐπίσης ὑπάρχουν 141 ἀγροτικά κτηνιατρεῖα, ἕκαστον τῶν ὁποίων ἔχει ἴδιαν περιφέρειαν.

Ἡ τελευταία διαίρεσις τῆς χώρας εἶναι ἡ ἔχουσα βάσιν τὴν οἰκονομικὴν ἐπιθεώρησιν.

Τοιαῦται περιφέρειαι εἶναι δέκα, ὅσαι καὶ αἱ ἐπιθεωρήσεις γεωργίας.

2. Εἰς τὸ Ἑπουργεῖον Δικαιοσύνης ὑπάγεται ἡ δικαστηριακὴ διαίρεσις καθορισθεῖσα βασικῶς ὑπὸ τοῦ «ὄργανισμοῦ δικαστηρίων καὶ συμβολαιογραφείων», ἔργου τοῦ Μάουερ, ἐκδοθέντος εἰς Ναύπλιον τὴν 21ην Ἰανουαρίου 1834 καὶ ἰσχύσαντος ἀπὸ τῆς 25ης Ἰανουαρίου 1835. Συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 2 τοῦ ὄργανισμοῦ τούτου, «εἰς πᾶσαν ἐπαρχίαν συσταίνεται τοῦλάχιστον ἓν εἰρηνοδικεῖον· εἰς πάντα νομὸν τοῦλάχιστον ἓν δικαστήριον πρωτοδικῶν· εἰς πᾶσαν σημαντικὴν ἐμπορικὴν πόλιν ἓν δικαστήριον ἐμποροδικῶν, εἰς ὅλον τὸ κράτος οὐδ' ὀλιγώτερα τῶν δύο οὐδὲ ὑπὲρ τὰ τρία δικαστήρια ἐφετῶν καὶ εἰς τὴν καθέδραν τῆς κυβερνήσεως ὁ Ἄρειος Πάγος». Διὰ τοῦ ἄρθρου 3 ὀρίζεται ὅτι ἡ περιφέρεια τῆς δικαιοδοσίας τῶν δικαστηρίων τούτων «θέλει προσδιορισθῆ παρὰ τοῦ Βασιλέως, κατὰ πρότασιν τῆς ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης γραμματείας καὶ γνωμοδότησιν τοῦ Ἑπουργικοῦ Συμβουλίου».

Συμφώνως πρὸς τὰ σήμερον ἰσχύοντα ἡ ἐπικράτεια διαιρεῖται εἰς 11 ἐφετειακὰς περιφέρειας, εἰς 58 πρωτοδικειακὰς περιφέρειας καὶ εἰς 359 εἰρηνοδικειακὰς περιφέρειας.

Ἐμνημονεύθησαν μόνον τὰ δικαστήρια ταῦτα, τὸ εἰρηνοδικεῖον, τὸ πρωτοδικεῖον καὶ τὸ ἐφετεῖον, διότι τὸ εἰδικὸν πταισματοδικεῖον δὲν ὑφίσταται εἰς ὅλας τὰς περιφέρειας ἀναπληρούμενον ὑπὸ τοῦ εἰρηνοδικεῖου ἢ δυνάμενον συμφώνως πρὸς τὸν νόμον ANE' τῆς 22ας Ἰουνίου 1882 νὰ ἐπεκτείνεται ὡς πρὸς τὴν δικαιοδοσίαν καὶ εἰς περιφέρειας περισσοτέρων τοῦ ἐνὸς εἰρηνοδικεῖου. Διὰ νωτέρων δὲ διατάξεων, ὡς τοῦ νόμου 3562 τοῦ 1910 καὶ τοῦ νόμου 296/1914, συνεπληρώθη ἡ ἀρχικὴ περὶ τοῦ τρόπου προσδιορισμοῦ τῶν περιφερειῶν τῶν δικαστηρίων :

1. Ἡ δικαστηριακὴ διαίρεσις, ὡς διεγράφη ἀνωτέρω, ἀποτελεῖ τὴν βάσιν

τῆς διαιρέσεως τῆς χώρας εἰς εἰσαγγελικὰς περιφερείας ὡς πρὸς τὰ πρωτοδικεῖα καὶ τὰ ἐφετεῖα.

2. Ἐπίσης ἡ εἰρηνοδικεῖα περιφέρεια παρακολουθεῖ καὶ τὴν συμβολαιογραφικὴν περιφέρειαν, ἀσχέτως ἂν ὑπάρχουν εἰς ἢ περισσότεροι συμβολαιογράφοι.

3. Εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Δικαιοσύνης ὑπάγεται καὶ ἡ διαίρεσις τῆς χώρας μετὰ βάσιν τὰ ὑποθηκοφυλακεῖα. Συμφώνως πρὸς τὸ κανονιστικὸν διάταγμα τῆς 19-23 Ἰουλίου 1941 «περὶ κωδικοποιήσεως εἰς ἐνιαῖον κείμενον τῶν διατάξεων τῶν ἀναγκαστικῶν Νόμων 437/1937, 1933/1939, 2182/1940 καὶ 2532/1940 «περὶ ὄργανισμοῦ τῶν ὑποθηκοφυλακείων τοῦ κράτους» εἰς τὴν περιφέρειαν ἐκάστου εἰρηνοδικείου λειτουργεῖ ἐν ἡ περισσώτερα ὑποθηκοφυλακεῖα.

Ἐκ τῆς μελέτης τῶν ἰσχυροῦσῶν διατάξεων περὶ τῶν διαιρέσεων τοῦ κράτους τῶν ὑπαγομένων εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Δικαιοσύνης συνάγεται τὸ συμπέρασμα ὅτι βασικὴ μονὰς εἶναι τὸ εἰρηνοδικεῖον. Πρὸς ἀπόδειξιν τούτου ἀναφέρεται μόνον ἓν παράδειγμα :

Εἰς τὴν ἐφετεῖακὴν περιφέρειαν Ναυπλίου περιλαμβάνονται τὰ πρωτοδικεῖα :

α) Ναυπλίου μετὰ τὰ εἰρηνοδικεῖα : Ναυπλίου, Ἐπιδαύρου (Ἄργολίδος), Ἄργους, Μάσσητος, Ἄστρους, Πρασιῶν.

β) Κορίνθου μετὰ τὰ εἰρηνοδικεῖα : Κορίνθου, Σικυῶνος, Νεμέας, Σολυγείας, Φερεοῦ, Στυμφαλίας, Λερβενίων, Ξυλοκάστρου.

γ) Τριπόλεως μετὰ τὰ εἰρηνοδικεῖα : Τριπόλεως, Ὀρχομενοῦ, Καλτεζοῦντος, Τανίας καὶ Δολιανῶν, Πάργωνος, Καρυταίνης, Ψωφίδος, Τρικολλόνων, Τευθίδος, Τροπαίων, Κλείτορος—Μυλάοντος, Νυμφασίας, Μεγαλοπόλεως, Φαλασίας.

δ) Καλαμῶν μετὰ τὰ εἰρηνοδικεῖα : Καλαμῶν, Θουρίας, Ἀμφείας, Ἀλαγωγίας, Παμίσου, Εὔας, Οἰχάλας, Πύλου, Βουφράδος, Κορώνης, Μεθώνης, Πεταλιδίου, Ἀβίας, Καρδαμύλης, Λεύκτρου.

ε) Κυπαρισσίας μετὰ τὰ εἰρηνοδικεῖα : Κυπαρισσίας Ἐράνης, Αὐλώνος, Φλεοσιάδος, Πλαταμῶδους, Ἀδριτσαίνης, Φιγαλείας, Ἀρήνης, Δωρίου.

στ) Σπάρτης μετὰ τὰ εἰρηνοδικεῖα : Σπάρτης, Κροκεῶν, Οἰνούντος, Θεραπνῶν, Σελλασίας, Καστορείου, Φάριδος, Ἐπιδαύρου Λιμηρᾶς, Μονεμβασίας, Γερονθῶν,

ζ) Γυθείου μετὰ τὰ εἰρηνοδικεῖα : Γυθείου, Οἰτύλου, Μελιτίνης, Νεαπόλεως.

3. Ἡ διαίρεσις τῆς χώρας, ἡ σχετιζομένη μετὰ τὸ Ὑπουργεῖον Ἐθνικῆς Ἀμύνης εἶναι διττῆ, εἶναι ἡ διαίρεσις κατὰ στρατιωτικὰς διοικήσεις καὶ ἡ διαίρεσις κατὰ στρατολογικὰ γραφεῖα.

Ἡ πρώτη διαίρεσις στηρίζεται εἰς στρατιωτικὰ σχέδια, τὰ ὅποια εἶναι μεταβλητά, καὶ ἡ ἀπασχόλησις μετὰ αὐτὴν δὲν καθίσταται ἐπιβεβλημένη, δεδομένου ὅτι, ὡς ἐκ τῆς φύσεώς της, ἡ στρατιωτικὴ διαίρεσις ἐξυπακούεται ἀπὸ τὸ βάρος τοῦ ἐνδιαφέροντος ἐνὸς τμήματος ἢ ἀπὸ ἄλλους παράγοντας.

Ἡ κατὰ στρατολογικὰ γραφεῖα διαίρεσις εἶναι συνυφασμένη μετὰ τὴν διαίρεσιν τῶν νομῶν. Συμφώνως πρὸς τὸ νομοθετικὸν διάταγμα 3850 ἡ ἐν γένει παρακολούθησις τῆς ἐκπληρώσεως τῶν στρατιωτικῶν ὑποχρεώσεων ἐνεργεῖται ἀπὸ τὰ ὑπὸ τῶν ὀργανισμῶν τῶν ἐνόπλων δυνάμεων προβλεπόμενα στρατολογικὰ γραφεῖα

καὶ ὑπηρεσίας, ἡ δὲ ἀρμοδιότης αὐτῶν ρυθμίζεται δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Ἀμύνης.

4. Εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐθνικῆς Παιδείας ὑπάγονται κυρίως τέσσαρες περιφερειακαὶ διαιρέσεις, ἡ τῆς στοιχειώδους παιδείας, ἡ τῆς μέσης παιδείας, ἡ τῶν ξένων—μειονοτικῶν σχολείων καὶ ἡ τῆς σχολιατρικῆς ὑπηρεσίας. Διὰ διαταγμάτων, τὰ ὁποῖα ἐκδίδονται ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου τούτου ρυθμίζονται καὶ τὰ ἐκκλησιαστικά ζητήματα, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὑπάγεται καὶ ἡ ἐκκλησιαστικὴ διαίρεσις, ἀλλ' ἐπειδὴ αὕτη δὲν εἶναι ὡς καὶ τὰ ἄλλα ἐκκλησιαστικὰ θέματα, κρατικῆς φύσεως ὑποθέσεις, περὶ τῆς διαιρέσεως εἰς μητροπόλεις θὰ γίνῃ λόγος εἰς ἄλλο τμήμα τῆς παρούσης ἐργασίας.

α'. Μὲ βᾶσιν τὴν στοιχειώδη ἐκπαίδευσιν ἡ χώρα διαιρεῖται εἰς 11 γενικὰ ἐπιθεωρήσεις, αἱ ὁποῖαι περιλαμβάνουν 149 περιφερείας ἐπιθεωρήσεων, ἧτοι :

1. Ἡ πρώτη (Ἀθῆναι) τὰς περιφερείας Α, Β, Γ, Δ, Ε, ΣΤ' καὶ Ζ Ἀθηνῶν, Α καὶ Β Λέσβου καὶ Λήμνου, Κορινθίας, Ἀττικῆς καὶ Σικυῶνος.
2. Ἡ δευτέρα (Πειραιεὺς) τὰς περιφερείας Α, Β, Γ, Δ, Πειραιῶς, Χίου, Σάμου Σύρου, Νάξου, Α καὶ Β Ρόδου, Κῶ, Καλύμνου.
3. Ἡ τρίτη (Λαρίσης) Α, Β καὶ Γ Λαρίσης, Ἐλασσόνας, Α καὶ Β Μαγνησίας, Α καὶ Β Τρικιάλων, Καλαμπάκας, Α καὶ Β Καρδίτσας, Μουζακίου.
4. Ἡ τετάρτη (Θεσσαλονίκης) Α, Β, Γ, Δ, Ε Θεσσαλονίκης, Λαγκαδᾶ, Πολυγύρου, Α καὶ Β Πιερίας, Κιλκίς, Παιονίας, Α καὶ Β Σερρών, Σιντικῆς, Βισαλτίας, Φυλλίδος, Σταγείρων.
5. Ἡ πέμπτη (Κομοτινῆ) Α καὶ Β Δράμας, Νευροκοπίου, Α καὶ Β Καβάλλας, Α καὶ Β Ξάνθης, Α καὶ Β Κομοτινῆς, Ἀλεξανδρουπόλεως, Ὀρεστιάδος καὶ Διδυμοτεῖχου.
6. Ἡ ἕκτη (Τριπόλεως) Μαντινείας, Γορτυνίας, Μεγαλοπόλεως, Ναυπλίου, Λακεδαιμόνος, Λακωνικῆς, Ἄργους καὶ Κυνουρίας.
7. Ἡ ἑβδόμη (Πάτρα) Α, Β καὶ Γ Πατρῶν, Αἰγιαλείας, Καλαβρύτων, Πύργου, Ἀμαλιάδος, Ὀλυμπίας, Μεσολογγίου, Ναυπακτίας, Α καὶ Β Ἀργιείου, Κεφαλληνίας, Ζακύνθου, Λεχαιῶν καὶ Ἀμφιλοχίας.
8. Ἡ ὄγδοη (Ἰωάννινα) Α καὶ Β Ἰωαννίνων, Ζαγορίου—Μετσόβου, Κονίτης, Πωγωνίου, Α καὶ Β Ἄρτης, Λευκάδος, Α καὶ Β Πρεβέζης, Φιαλιατῶν, Παραμυθίας, Α καὶ Β Κερκύρας.
9. Ἡ ἐνάτη (Χανιά) Α, Β, Γ καὶ Δ Χανίων, Α καὶ Β Ρεθύμνης, Α καὶ Β Ἡρακλείου, Πεδιάδος, Γόρτυνος, Μεραμβέλλου, Σητείας καὶ Ἱεραπέτρας.
10. Ἡ δεκάτη (Χαλκίς) Α καὶ Β Φθιώτιδος, Α καὶ Β Εὐρυτανίας, Θηβῶν, Λεβαδείας, Χαλκίδος, Ἰστιαίας, Κύμης, Καρύστου καὶ Λοκρίδος.
11. Ἡ ἑνδεκάτη (Φλώρινα) Βοΐου, Γρεβενῶν, Ἐορδαίας, Κοζάνης, Φλωρίνης, Ἀμυνταίου, Καστοριᾶς, Νεστορίου, Ἀλμωπίας, Γιαννιτῶν, Ἐδέσσης, Α καὶ Β Βεροίας.

β'. Μὲ βᾶσιν τὴν μέσῃ ἐκπαίδευσιν ἡ χώρα διαιρεῖται εἰς 29 περιφερείας γενικῶν ἐπιθεωρήσεων, ὁ ἀριθμὸς τῶν ὁποίων ὑπῆρξε διάφορος ἀπὸ τῆς θεσπί-

σεως τοῦ θεσμοῦ τούτου μέχρι σήμερα. Συμφώνως πρὸς τὸ ἐν ἰσχύι διάταγμα (Φ.Ε.Κ. 63/15 4-1961) αὗται περιλαμβάνουν τὰ σχολεῖα μέσης παιδείας ὡς ἀπο-
λούθως :

Ἔ Η Α' (Ἀθῆναι) τμήματος τοῦ δήμου Ἀθηναίων καὶ τῶν κοινοτήτων Ψυ-
χικοῦ, Φιλοθέης καὶ Ν. Ψυχικοῦ.

Ἔ Η Β' (Ἀθῆναι) τμήματος τοῦ δήμου Ἀθηναίων καὶ τῶν δήμων Καλλιθέας,
Παλαιῶ Φαλήρου, Γλυφάδας, τῶν κοινοτήτων Καλαμακίου, Ἑλληνικοῦ καὶ Βου-
λαγαμένης καὶ μέρους τῶν Μεσογειῶν τοῦ πρὸς νότον τοῦ δήμου Κορωπίου μέχρι
Λαυρίου.

Ἔ Η Γ' (Ἀθῆναι) τμήματος τοῦ δήμου Ἀθηναίων καὶ τῶν κοινοτήτων Ν.
Χαλκηδόνος, Πετροουπόλεως, Ν. Λιοσίων καὶ Λιοσίων.

Ἔ Η Δ' (Πειραιῶς) τμήματος τοῦ δήμου Πειραιῶς καὶ τῶν νήσων Ὑδρας,
Σπετσῶν καὶ Κυθήρων.

Ἔ Η Ε' (Λαμία) τῶν νομῶν Φθιώτιδος, Φωκίδος, Εὐρυτανίας καὶ Καρδίτσας.

Ἔ Η ΣΤ' (Βόλος) τῶν νομῶν Μαγνησίας, Λαρίσης καὶ Τρικιάλων.

Ἔ Η Ζ' (Θεσσαλονίκη) τμήματος τῆς Θεσσαλονίκης καὶ τῶν νομῶν Περσίας,
Ἡμαθίας καὶ Πέλλης.

Ἔ Η Η' (Κοζάνη) τῶν νομῶν Κοζάνης, Καστοριάς καὶ Φλωρίνης.

Ἔ Η Θ' (Ἰωάννινα) τῶν νομῶν Ἰωαννίνων, Ἄρτης, Πρεβέζης, Παράμυ-
θίας καὶ Κερκύρας.

Ἔ Η Γ' (Σέρραι) τῶν νομῶν Σερρών, Δράμας καὶ Καβάλλας.

Ἔ Η ΙΑ' (Κομοτινή) τῶν νομῶν Ξάνθης, Ροδόπης καὶ Ἐβρου.

Ἔ Η ΙΒ' (Ναυπλίου) τῶν νομῶν Κορινθίας καὶ Ἀργολίδος.

Ἔ Η ΙΓ' (Τρίπολις) τῶν νομῶν Λακωνίας καὶ Ἀρκαδίας.

Ἔ Η ΙΔ' (Καλαμάτα) τοῦ νομοῦ Μεσσηνίας.

Ἔ Η ΙΕ' (Πάτρα) τῶν νομῶν Ἀχαΐας καὶ Κεφαλληνίας.

Ἔ Η ΙΣΤ' (Μεσολογγίου) τῶν νομῶν Αἰτωλίας, Ἀκαρνανίας καὶ Λευκάδος.

Ἔ Η ΙΖ' (Χανιά) τῶν νομῶν Χανίων καὶ Ρεθύμνης.

Ἔ Η ΙΗ' (Σύρος) τῶν νομῶν Κυκλάδων καὶ Σάμου.

Ἔ Η ΙΘ' (Μυτιλήνη) τῶν νομῶν Χίου καὶ Λέσβου.

Ἔ Η Κ' (Ρόδος) τοῦ νομοῦ Δωδεκανήσου.

Ἔ Η ΚΑ' (Θεσσαλονίκη) τμήματος τῆς πόλεως Θεσσαλονίκης, καὶ τοῦ νομοῦ
Χαλκιδικῆς.

Ἔ Η ΚΒ' (Ἀθῆναι) τμήματος τοῦ δήμου Ἀθηναίων, τοῦ δήμου Χαλαν-
δρίου, Ζωγράφου, Καισαριανῆς, Βύρωνος, Δάφνης, Ν. Σμόνης καὶ τῶν Κοινο-
τήτων Χολαργοῦ, Ὑμηττοῦ, Ἡλιουπόλεως, Ἁγίου Δημητρίου.

Ἔ Η ΚΓ' (Ἀθῆναι) τμήματος τοῦ δήμου Ἀθηναίων, τῶν δήμων Μοσχάτου,
Ν. Φαλήρου, Ἁγίου Ἰωάννου Ρέντη, Αἰγάλεω, Περιστερίου, Χαϊδαρίου, Ἐλευ-
σίνοιο, Μεγάρων καὶ Μάνδρας.

‘Η ΚΔ’ (Χαλκίς) τῶν νομῶν Εὐβοίας καὶ Βοιωτίας.

‘Η ΚΕ’ (Ἀθῆναι) τμήματος τοῦ δήμου Ἀθηναίων, τῶν δήμων Ν. Ἰωνίας, Ἡρακλείου, Ἀττικῆς, Ἀμαρουσίου, Κηφισιάς, Ἀχαρνῶν, Κορωπίου, τῶν κοινῶν τήτων Γαλασίου, Μαγκουφάνας, Κουκουβαούνων, Ν. Ἐρυθραίας, Δροσιάς, Ἐκάλης, Π. Ἐρυθραίας, Μελισσίων, Βριλησίων, Ν. Πεντέλης, Π. Πεντέλης καὶ τμήματος τοῦ νομοῦ Ἀττικῆς περιλαμβανομένου μετὰ τοῦ δήμου Μαρκοπούλου μέχρι τῶν ὁρίων τοῦ νομοῦ Βοιωτίας.

‘Η ΚΣΤ’ (Πειραιεὺς) τμήματος τοῦ δήμου Πειραιῶς, τῶν δήμων Νικαίας, Δραπετσῶνος, Κερατσινίου, καὶ Κορυδαλοῦ, τῶν Κοινοτήτων Ἀγίας Βαρβάρας, Περάματος καὶ τῶν νήσων Σαλαμῖνος, Αἰγίνης καὶ Πόρου.

‘Η ΚΖ’ (Θεσσαλονίκη) τμήματος τῆς Θεσσαλονίκης, τῆς ἐπαρχίας Λαγκαδᾶ καὶ τοῦ νομοῦ Κιλκίς.

‘Η ΚΗ’ (Πύργος) τῶν νομῶν Ἡλείας καὶ Ζακύνθου.

‘Η ΚΘ’ (Ἡρακλείου) τῶν νομῶν Ἡρακλείου καὶ Λασηθίου.

γ’. Ἰδιάζουσιν διαίρεσιν ἀποτελοῦν τὰ μειονοτικά καὶ ξένα σχολεῖα. Ὑπάρχει μία γενικὴ ἐπιθεώρησις δι’ αὐτὰ, ἐδρεύουσα εἰς Θεσσαλονικὴν καὶ περιλαμβανουσα ὅλα τὰ σχολεῖα τῆς Χώρας, τὰ ἀνήκοντα εἰς τὰς ἀνωτέρω κατηγορίας, δημοτικῆς καὶ μέσης ἐκπαιδύσεως. Ὑπὸ τὸν γενικὸν τοῦτον ἐπιθεωρητὴν ὑπάγονται δύο ἐπιθεωρηταί, ὁ ἐπιθεωρητὴς μουσουλμανικῶν σχολείων Ἐάνθης καὶ ὁ ἐπιθεωρητὴς μουσουλμανικῶν σχολείων Κομοτινῆς. Εἰς τὸν δεύτερον ὑπάγονται καὶ τὰ ὀλίγα μουσουλμανικὰ σχολεῖα τοῦ νομοῦ Ἐβρου.

δ’. Συναφῆς μετὰ τὴν διαίρεσιν τῆς χώρας μετὰ βάσιν τὴν παιδείαν, στοιχειώδη ἢ μέσην, εἶναι καὶ ἡ διαίρεσις μετὰ βάσιν τὴν σχολιατρικὴν ὑπηρεσίαν, στηριζομένην εἰς τὰς ἐκπαιδευτικὰς περιφερείας.

5. Εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου ὑπάγονται δύο διαίρεσεις: α’. Διὰ τοῦ νομοθετικοῦ διατάγματος 3070 «περὶ ὀργανώσεως τῶν ὑπηρεσιῶν Ὑπουργείου Ἐμπορίου» συνεστάθησαν περιφερειακαὶ ὑπηρεσίαι παρὰ ταῖς νομαρχίας, ὀνομαζόμεναι «ἐποπτεία ἐμπορίου». Διὰ τοῦ αὐτοῦ διατάγματος προβλέπεται ἡ δι’ ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου σύστασις καὶ εἰς πόλεις ἄνω τῶν 5000 κατοίκων γραφείων ἐμπορίου ὑπαγομένων εἰς τὴν οικίαν ὑπηρεσίαν ἢ ἐποπτείαν ἐμπορίου. Ἡ εἰδικὴ διεύθυνσις ἐπιθεωρήσεων ὑφίσταται εἰς τὸ Ὑπουργεῖον καὶ οὕτω ἡ ἐπιθεώρησις τῶν περιφερειακῶν ὑπηρεσιῶν δὲν ἀσκεῖται ὑπὸ περιφερειακῶν ὀργάνων εἰς τρόπον ὥστε νὰ ὑπάρχη διαίρεσις τῆς Χώρας εἰς δεύτερον βαθμὸν.

β’. Ἡ δευτέρα διαίρεσις τῆς Χώρας, ἡ ὑπαγομένη εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου εἶναι ἡ ἔχουσα βάσιν τὰ ἐμπορικὰ καὶ βιομηχανικὰ ἐπιμελητήρια. Συμφώνως πρὸς τὸ διάταγμα «περὶ καθορισμοῦ ἔδρας, περιφερείας καὶ ἀριθμοῦ μελῶν Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῶν κεντρικῶν καὶ περιφερειακῶν ἐμπορικῶν καὶ βιομηχανικῶν ἐπιμελητηρίων τῆς Χώρας» (Φ.Ε.Κ. 148/11 6 55) διακρινομένων εἰς κεντρικὰ καὶ περιφερειακὰ, ἓνα νομὸν ὡς περιφέρειαν ἔχουν τὰ ἐπιμελητήρια:

Ἄλεξανδρουπόλεως	Βόλου	Ἡρακλείου
Καβάλλας	Κερκύρας	Λαρίσης
Μυτιλήνης	Πύργου	Καλαμῶν
Ροδόπης	Σάμου	Σερρῶν
Σύρου	Χίου	Γυθείου
Δράμας	Εὐβοίας	Καστοριάς
Λασηθίου	Ξάνθης	Ρεθύμνης
Χανίων		

Τὰ δὲ λοιπὰ ἔχουν ὡς περιφέρειαι :

1. Ἀθηνῶν, τὴν ἐπαρχίαν Ἀττικῆς πλὴν τῶν δήμων Πειραιῶς καὶ Λαυρεωτικῆς.
2. Ἠπείρου, τοὺς νομοὺς Ἰωαννίνων, Πρεβέζης, Ἄρτης καὶ Θεσπρωτίας.
3. Θεσσαλονίκης, τοὺς νομοὺς Θεσσαλονίκης, Ἡμαθίας, Πέλλης, Πιερίας, Χαλκιδικῆς καὶ Κιλκίς.
4. Καλαμῶν, τοὺς νομοὺς Μεσσηνίας καὶ Ἀρκαδίας.
5. Κεφαλληνίας καὶ Ἰθάκης μὲ ἔδραν τὸ Ἀργοστόλιον, τοὺς νομοὺς Κεφαλληνίας καὶ Ζακύνθου.
6. Πατρῶν, τὸν νομὸν Ἀχαΐας, τὴν νῆσον Λευκάδα καὶ τὴν ἐπαρχίαν Μεσολογίου.
7. Πειραιῶς, τοὺς δήμους Πειραιῶς καὶ Λαυρεωτικῆς, τὰς ἐπαρχίας Αἰγίνης, Κυθήρων, Μεγαρίδος, Τροιζηνίας καὶ Ὑδρας καὶ τῶν νομῶν Βοιωτίας.
8. Δωδεκανήσου, μὲ πρωτεύουσαν τὴν Ρόδον, τὰς ἐπαρχίας Ρόδου καὶ Καρπάθου.
9. Φλωρίνης, τοὺς νομοὺς Φλωρίνης καὶ Κοζάνης.
10. Ἀργινίου, τὸν νομὸν Αἰτωλοακαρνανίας πλὴν τῆς ἐπαρχίας Μεσολογίου.
11. Καλύμνου, τὰ ἐπαρχίας Καλύμνου καὶ Κῶ.
12. Κορίνθου, τοὺς νομοὺς Κορίνθου καὶ Ἀργολίδος.
13. Λαμίας, τοὺς νομοὺς Φθιώτιδος, Φωκίδος καὶ Εὐρυτανίας.
14. Τρικκάλων τοὺς νομοὺς Τρικκάλων καὶ Καρδίτσης.

6. Εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας ὑπάγονται δύο διαιρέσεις, ἡ τῶν γραφείων ἐνδρέσεως ἔργασίας καὶ ἡ τῆς ἐπιθεωρήσεως ἔργασίας: α'. Ἡ πρώτη ἐδημιουργήθη διὰ τοῦ νόμου 3252/1955 (Φ.Ε.Κ. 142/3 6 55) «περὶ διοικήσεως τοῦ ὀργανισμοῦ ἀπασχολήσεως καὶ ἀσφαλίσεως ἀνεργίας καὶ ὀργανώσεως τῶν γραφείων ἐνδρέσεως ἔργασίας καὶ τροποποιήσεως τινῶν νόμων». Προβλέπεται ὑπὸ τοῦ ἰδίου νόμου ἡ σύστασις τοιούτων γραφείων διὰ διαταγμάτων, τὰ ὁποῖα καὶ προσδιορίζουν τὸν τρόπον τῆς ἀρμοδιότητος αὐτῶν.

Τοιοῦτον διάταγμα ἐξεδόθη τὸ πρῶτον τὴν 9ην Αὐγούστου 1955 (Φ.Ε.Κ. 229/1955). Διὰ τούτου συνεστήθησαν γραφεῖα ἐνδρέσεως ἔργασίας εἰς Ἀργίνοιον, Ἄρταν, Κόρινθον, Κοζάνην, Κεραταίνιον Πειραιῶς, Νέον Φάληρον, Ναύπλιον

και Δράμαν με τόπον αρμοδιότητος αὐτῶν ἐντὸς τῆς περ φερείας τῶν ὡς ἄνω πόλεων.

Ἐννοεῖται ὅτι διὰ διαταγμάτων ἐπίσης καθορίζεται ἡ ἐπέκτασις τῶν ὁρίων δικαιοδοσίας τῶν γραφείων τούτων. Οὕτω διὰ διατάγματος (Φ.Ε.Κ. 186/1957) τὰ ὅρια τοῦ γραφείου εὐρέσεως ἐργασίας Χαλκίδος ἐπεξετάθησαν και εἰς τὰς περιοχὰς Νέας Ἀρτάκης και Βασιλικοῦ. Ὅμοίως διὰ διατάγματος (Φ.Ε.Κ. 228/1957) τὰ ὅρια τοῦ γραφείου εὐρέσεως ἐργασίας Ναυπλίου ἐπεξετάθησαν και εἰς τὰς περιοχὰς Τίρυνθος—Μπολάτι (ἐπαρχίας Ναυπλίας).

β'. Ἡ δευτέρα διαίρεσις βασιζέται εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ἐπιθεωρήσεως ἐργασίας Δυνάμει τοῦ Ν.Δ. ὑπ' ἀριθμ. 2954/1954 (Φ.Ε.Κ. 182/1954) «περὶ ὄργα νώσεως σώματος ἐπιθεωρήσεως ἐργασίας παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας και ἄλλων τινῶν διατάξεων «ἡ χώρα διηρέθη εἰς τέσσαρας ἐπιθεωρήσεις ἐργασίας και εἰς 43 γραφεῖα ἐπιθεωρήσεως ἐργασίας».

Αἱ περιφέρειαι τῶν τεσσάρων ἐπιθεωρήσεων περιλαμβάνουν:

1. Ἡ πρώτη (Ἀθῆναι) τὰ γραφεῖα ἐπιθεωρήσεως ἐργασίας περιοχῶν Ἀθῆνῶν, Ναυπλίου, Τριπόλεως, Λαυρίου, Ἐλευσίνος, Λεβαδείας, Χαλκίδος, Βόλου, Λαρίσης και Τρικκάλων.
2. Ἡ δευτέρα (Πειραιεὺς) τὰ γραφεῖα περιοχῶν Πειραιῶς, Σύρον, Μυτιλήνης, Χίου, Σάμου, Ρόδου και Κρήτης.
3. Ἡ τρίτη (Πάτραι) τὰ γραφεῖα Πατρῶν, Πύργου, Καλαμῶν, Ἀργινίου, Ἀρτης, Ἰωαννίνων και Κερκύρας.
4. Ἡ τετάρτη (Θεσσαλονίκη) τὰ λοιπὰ γραφεῖα ἐπιθεωρήσεως ἐργασίας.

Εἰς τὸ εἰρημένον νομοθετικὸν διάταγμα ἀναγράφεται ἡ ἔδρα τῶν συσταθέντων τεσσαράκοντα τριῶν γραφείων ἐπιθεωρήσεως ἐργασίας, ἧτοι Ἀθῆναι (5) Θεσσαλονίκη (2), Πειραιεὺς (3) και ἐνὸς εἰς Πάτρας, Καβάλλαν, Βόλον, Μυτιλήνην, Ρόδον, Ἡράκλειον, Χανιά, Σύρον, Καλαμάταν, Ἐλευσίνα, Χαλκίδα, Λάρισαν, Χίον, Σάμον, Τρίπολιν, Πύργον, Ναύπλιον, Λαύριον, Ἀργίτιον, Λεβάδειαν, Λαμίαν, Τρίκαλα, Ἀρταν, Ἰωάννινα, Κέρκυραν, Φλώριναν, Βέροιαν, Κοζάνην, Σέρρας, Δράμαν, Ξάνθην, Κομοτινήν και Ἀλεξανδρούπολιν.

Περὶ τῆς περιφερείας ἐκάστου τῶν γραφείων τούτων τὸ ὡς ἄνω νομοθετικὸν διάταγμα προβλέπει τὴν ἔκδοσιν διαταγμάτων προκαλουμένων παρὰ τοῦ Ὑπουργίου Ἐργασίας, εἰς τὸ ὅποιον ὑπίγονται.

Διὰ τοῦ διατάγματος τῆς 27ης Ἀπριλίου 1955 (Φ.Ε.Κ. 113/1956) «περὶ καθορισμοῦ τῆς περιφερείας τῶν γραφείων ἐπιθεωρήσεως ἐργασίας, περιοχῆς τῆς τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης και Δωδεκανήσου και συστάσεως νέων τοιούτων» καθωρίσθη ἡ περιφέρεια ἐκάστου τῶν γραφείων τῶν Ἀθηνῶν—Πειραιῶς και περιχώρων, ἐν ὅλῳ ὀκτώ, ὡς και ἡ περιφέρεια τοῦ γραφείου Ρόδου ταυτισθεῖσα πρὸς τὴν τῶν νήσων τοῦ δωδεκανησιακοῦ συμπλέγματος. Ἐπίσης συνεστάθησαν γραφεῖα εἰς Νίκαιαν, Χαλάνδριον και Περιστέριον τῆς περιοχῆς Ἀθηνῶν και καθωρίσθη ἡ περιφέρεια ἐκάστου τούτων. Ἐπὶ πλέον δὲ συνεστάθη και τὸ γραφεῖον Κορίνθου, περιλαμβάνον ὁλόκληρον τὸν νομὸν Κορινθίας.

7. Εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν ἐκτὸς τῆς διοικητικῆς διαιρέσεως, περὶ τῆς ὁποίας ἔγινε προηγουμένως χωριστὸς λόγος, ὑπάγονται καὶ δύο ἄλλαι διαιρέσεις τῆς χώρας.

α'. Συμφώνως πρὸς τὸ Ν.Δ. ὑπ' ἀριθμ. 3030/1954 (Φ.Ε.Κ. 244/11-10-1954) ἡ χώρα διαιρεῖται εἰς διοικήσεις ἀγροφυλακῆς συμπιπτούσας πρὸς τὰς τοῦ νομοῦ, εἰς ἀγρονομεῖα ἔχοντα περιφερείας συμπιπτούσας πρὸς τὰς εἰρηνοδικειακὰς μετὰ τὴν ἰδιάζουσαν παρατήρησιν ὅτι δύο ἢ περισσότεραι εἰρηνοδικειακαὶ περιφέρειαι δύνανται νὰ συγχωνευθοῦν εἰς ἓν ἀγρονομεῖον ἢ ἀντιθέτως μία εἰρηνοδικειακὴ περιφέρεια μεγάλῃς ἐκτάσεως νὰ ὑποδιαιρεθῇ εἰς δύο ἀγρονομεῖα. Τὸ ἀγρονομεῖον ὑποδιαιρεῖται διὰ διατάγματος ἢ δι' ὑπουργικῆς ἀποφάσεως εἰς περιφερείας ἀρχιφυλάκων.

Εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ εἰρημένου νομοθετικοῦ διατάγματος ἐξεδόθη τὸ διάταγμα τῆς 29/12-1954 (Φ.Ε.Κ. 12/18-1-1960) διὰ τοῦ ὁποίου διηρέθη ἡ χώρα εἰς ἀγρονομειακὰς περιφερείας συμπιπτούσας ἔν πολλοῖς πρὸς τὰς εἰρηνοδικειακὰς ἀπολύτως ὡς πρὸς τὰ ἔθρια, ἀσχέτως ἂν μία εἰρηνοδικειακὴ περιλαμβάνει δύο ἀγρονομειακὰς ἢ μία ἀγρονομειακὴ ἀντιστοιχῇ πρὸς δύο ἢ περισσότερας εἰρηνοδικειακὰς. Ἡ ἀναγραφή τῶν ἀγρονομειακῶν περιφερειῶν εἶναι περιττή.

β'. Ἐπίσης εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπάγεται καὶ ἡ διαίρεσις κατὰ τὰ σώματα ἀσφαλείας, τὸ σῶμα τῆς ἀστυνομίας πόλεων καὶ τὸ σῶμα τῆς χωροφυλακῆς.

Διὰ τοῦ νομοθετικοῦ διατάγματος ὑπ' ἀριθμ. 3365/1955 «περὶ κώδικος τοῦ σώματος τῆς ἑλληνικῆς βασιλικῆς χωροφυλακῆς», ἡ χώρα διηρέθη εἰς τρεῖς ἐπιθεωρήσεις χωροφυλακῆς καὶ εἰς δέκα τρεῖς ἀνωτέρας διοικήσεις χωροφυλακῆς.

1. Πρωτευούσης	8. Κεντρικῆς Μακεδονίας
2. Πελοποννήσου	9. Ἀνατολικῆς Μακεδονίας
3. Δυτικῆς Ἑλλάδος	10. Θράκης
4. Ἡπείρου	11. Κρήτης
5. Στερεᾶς Ἑλλάδος	12. Νήσου Αἰγαίου
6. Θεσσαλίας	13. Δωδεκανήσου
7. Δυτικῆς Μακεδονίας	

Αἱ ἀνωτέραι αὐταὶ διοικήσεις χωροφυλακῆς ὑποδιαιροῦνται ἀκολούθως εἰς διοικήσεις, αὐτὰ εἰς ὑποδιοικήσεις καὶ αὐταὶ εἰς τμήματα, σταθμοὺς καὶ φυλάκια.

Διὰ τοῦ αὐτοῦ νομοθετικοῦ διατάγματος προβλέπεται ὅτι ἡ ἔδρα καὶ ἡ περιφέρεια καὶ ἡ ὑπαγωγή ἐκάστης τῶν ἄνω ὑπηρεσιῶν καθορίζονται ὑπὸ τοῦ πίνακος χωρογραφικῆς κατανομῆς ὑπηρεσιῶν χωροφυλακῆς: Ἡ ἴδρυσις νέων ἢ ἡ κατάργησις παλαιῶν ὑπηρεσιῶν, ἢ ὁποία συνεπιφέρει καὶ τροποποίησιν τῆς διαιρέσεως, προβλέπεται νὰ γίνεται δι' ὅσας διοικοῦνται ὑπὸ ἀξιωματικῶν διὰ διατάγματος, διὰ δὲ τὰς ἄλλας δι' ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.

Ἡ ἀστυνομία πόλεων διαιρεῖ τὴν χώραν εἰς ὀλίγα τμήματα, τὰς πόλεις Ἀθήνας, Πειραιᾶ, Πάτρας καὶ Κέρκυραν. Διὰ διαταγμάτων ὀρίζονται τὰ ἔθρια τῶν περιφερειῶν ἀστυνομικῶν διευθύνσεων καὶ διοικήσεων χωροφυλακῆς, ὅπου ὑφί-

σταται υπηρεσία τῆς ἀστυνομίας πόλεων. Τοιοῦτον ἐπὶ παραδείγματι παράδειγμα εἶναι τὸ διάταγμα περὶ προσδιορισμοῦ ὁρίων δικαιοδοσίας ἀστυνομικῆς διευθύνσεως Πατρῶν καὶ διοικήσεως χωροφυλακῆς Ἀχαΐας (Φ.Ε.Κ. 229/1955).

8. Εἰς τὸ *Ἑπουργεῖον Κοινωνικῆς Προνοίας καὶ Ὑγιεινῆς*, ὑπάγονται δύο διαιρέσεις, ἡ κατὰ κέντρα κοινωνικῆς προνοίας καὶ ἡ κατὰ ὑγειονομικὰ κέντρα.

α'. Συμφώνως πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθμ. 682/14-9-1960 Βασιλικὸν διάταγμα «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ἑπουργείου Κοινωνικῆς Προνοίας» εἰς ἕκαστον νομὸν λειτουργεῖ ἐν κέντρον κοινωνικῆς προνοίας, ἐδρεῖον εἰς τὴν πρωτεύουσαν τοῦ νομοῦ καὶ ἔχον ὡς περ φέρειαν ἀρμοδιότητος τὴν τοῦ νομοῦ. Κατ' ἐξαιρέσιν ἐδρεῖεῖ εἰς Πειραιᾶ ἴδιον κέντρον κοινωνικῆς προνοίας ἔχον ὡς περιφέρειαν ἀρμοδιότητός του τὴν τοῦ δήμου Πειραιῶς, τὴν τῶν νήσων Αἰγίνης, Σαλαμίνας, Πόρου, Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Κυθήρων καὶ τὴν περιοχὴν Μεθάνων.

β'. Μὲ βάσιν τὴν ὑγειονομικὴν ἐποπτείαν ἢ ἐπικράτεια διαιρεῖται εἰς περιφέρειας ὑγειονομικῶν κέντρων.

Συμφώνως πρὸς τὸν νόμον 6008 τῆς 27/29-1-1934 «περὶ ὀργανώσεως τῆς περιφερειακῆς ὑγειονομικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ἑπουργείου Κρατικῆς Ὑγιεινῆς καὶ Ἀντιλήψεως» ἰδρύθησαν ὑγειονομικὰ κέντρα κατὰ νομὸν καταργηθειῶν τῶν πρότερον ὑφισταμένων νοματικῶν ὑπηρεσιῶν.

Τὸ καθεστὼς τῶν ὑγειονομικῶν κέντρων, τουλάχιστον βασικῶς, δὲν μετεβλήθη καὶ μὲ τὸ ἐσχάτως δημοσιευθὲν ὑπ' ἀριθμ. 682/14-9-1960 Βασιλικὸν διάταγμα «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ἑπουργείου Κοινωνικῆς Προνοίας». Συμφώνως πρὸς αὐτὸ εἰς ἕκαστον νομὸν λειτουργεῖ ἐν ὑγειονομικὸν κέντρον ἐδρεῖον εἰς τὴν πρωτεύουσαν τοῦ νομοῦ καὶ ἔχον ὡς περιφέρειαν ἀρμοδιότητος τὴν τοῦ νομοῦ. Κατ' ἐξαιρέσιν ἔχουν δημιουργηθῆ δύο ἄλλα κέντρα, ἐν εἰς Πειραιᾶ μὲ περιφέρειαν τὴν τοῦ τέως δήμου Πειραιῶς καὶ τῶν νήσων Αἰγίνης, Σαλαμίνας, Πόρου, Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Κυθήρων καὶ τῆς περιοχῆς Μεθάνων, καὶ τὸ δεύτερον εἰς Κῶ ἔχον ὡς περιφέρειαν τὰς νήσους Κῶ, Νίσυρον, Κάλυμνον, Λέρον, Λειψῶς, Πάτιμον, Ἀρκεῖος, Ἀγαθοννήσι καὶ Ἀστυπάλαιαν.

9. Εἰς τὸ *Ἑπουργεῖον Οἰκονομικῶν* ὑπάγονται διαιρέσεις αἱ κατὰ οικονομικὰς ἐφορίας, κατὰ ταμεῖα, ἐφορίας καπνοῦ, τελωνεῖα.

Ἡ διαίρεσις τῆς ἐπικρατείας μὲ βάσιν τὰ ταμεῖα καὶ τὰς οικονομικὰς ἐφορίας εἶναι ἐνιαία. Ἡ χωρικὴ δικαιοδοσία τοῦ ταμεῖου συμπύπτει μὲ τὴν τῆς ἐφορίας, δὲν συμπύπτει ὁμῶς ὡς πρὸς τὰς ἐπιθεωρήσεις.

α'. Μὲ βάσιν τὰς οικονομικὰς ἐφορίας ἡ χώρα διαιρεῖται εἰς 26 ἐπιθεωρήσεις οἰκονομικῶν ἐφορειῶν.

Αἱ πρῶται ὀκτώ ἐπιθεωρήσεις ἐποπτεύουν τὰς ἐφορίας τῶν πόλεων καὶ κωμοπόλεων τοῦ νομοῦ Ἀττικῆς, ἐκτὸς τῆς 6ης ἐπιθεωρήσεως, ἡ ὁποία ἐποπτεύει τὴν ἐφορίαν Καρυστίας μὴ ὑπαγομένης εἰς τὸν νομὸν τοῦτον.

Ἡ 9η ἐπιθεωρήσις ἐποπτεύει τὰς ἐφορίας Πειραιῶς, Σαλαμίνας καὶ Λεωνιδίου.

Ἡ 10η (Πειραιῶς) τὰς ἐφορίας :

Ἰδρας-Τροιζηνίας	Πάρου	Τήνου	Καρλοβασίου
Σπετσῶν	Ἐρμιονίδος	Θήρας	Ἰκαρίας
Σύρου	Ἄνδρου	Μήλου	
Νάξου	Κυθήρων	Σάμου	

Ἡ 11η (Πάτρι) τὰς ἐφορίας :

Ἄργους	Κορινθίας	Δερβενίου	Ξυλοκάστρου
Ναυπλίου	Κιάτου	Νεμέας	Κυνουρίας

Ἡ 12η τὰς ἐφορίας :

Πατρῶν	Ἀμαλιάδος	Ἀστακοῦ	Κεφαλληνίας
Αἰγιαλείας	Κρεσταινῶν	Ναυπακτίας	Πάλλης
Καλαβρυτῶν	Λεχαινῶν	Βάλτου	Ἰθάκης
Κλειτορίας	Μεσολογγίου	Θέρμου	
Ἡλείας	Τριγωνίδος	Ζακύνθου	

Ἡ 13η (Τρίπολις) τὰς ἐφορίας :

Κολαμῶν	Μελιγαλᾶ	Λαγκαδᾶ	Γυθείου
Μεσσηνίας	Μαντινείας	Ὀλυμπίας	Ἐπιδαύρου-Λιμηρᾶς
Τριφυλίας	Μεγαλοπόλεως	Τροπαίων	Κροκεῶν
Πυλίας	Γόρτυνος	Λακεδαιμόνος	Οἰτύλου
Γαργαλιάνων			

Ἡ 14η (Χαλκίς) τὰς ἐφορίας :

Θηβῶν	Χαλκίδος	Κύμης
Λεβαδείας	Ἰστιαίας	Λίμνης

Ἡ 15η (Λαμία) τὰς ἐφορίας :

Φθιώτιδος	Δομοκοῦ	Μακρακώμης	Δωρίδος
Ἀμφικλείας	Λοκρίδος	Παρνασσίδος	Εὐρυτανίας

Ἡ 16η (Βόλος) τὰς ἐφορίας :

Βόλου	Ἐλασσόνης	Δεσκάτης	Τρικιάλων
Ἄλμυροῦ	Τυρνάβου	Καρδίτσης	Καλαμπάκας
Σκοπέλου	Ἄγυιᾶς	Μουζακίου	
Λαρίσης	Φαρσάλων	Σοφάδων	

Ἡ 17η (Ἰωάννινα) τὰς ἐφορίας :

Δωδώνης	Ἡγουμενίτσης	Παξῶν	Τζουμέρκων
Κονίτσης	Μαργαριτίων	Νικοπόλεως	Λευκάδος
Πωγωνίας	Παραμυθίας	Φιλιπιάδος	Βονίτσης
Φιλιάτων	Κερκύρας	Ἄρτης	

Ἡ 18η (Μυτιλήνης) τὰς ἐφορίας :

Μυτιλήνης	Καλλονῆς	Μολύβου
Λήμνου	Πλωμαρίου	Χίου

Ἡ 19η (Χανιά) τὰς ἐφορίας :

Ἡρακλείου	Ἱεραπέτρας	Ρεθύμνης	Κισσάμου
Μεσσαράς	Μεραμβέλλου	Μυλοποτάμου	Πεδιάδος
Ἀλκαλοχωρίου	Σητείας	Χανίων	Σφακίων
Λασηθίου			

Ἡ 20ῆ (Ρόδος) τὰς ἐφορίας :

Ρόδου	Κῶ	Καλύμνου	Καρπάθου
-------	----	----------	----------

Ἡ 21η (Θεσσαλονίκη) τὰς ἐφορίας :

Θεσσαλονίκης	Πιερίας	Ἀλμωπία;	Ναούσης
Ἡμαθίας	Ἀλεξανδρείας	Ἐδέσσης	Γιαννιτσῶν

Ἡ 22α (Θεσσαλονίκη) τὰς ἐφορίας :

Θεσ)νίκης (Δ' καὶ Ε')	Σερρῶν	Σιντικῆς	Κιλκισίου
Παιονίας	Βισαλτίας	Φυλλίδος	

Ἡ 23η (Θεσσαλονίκη) τὰς ἐφορίας :

Θεσσαλονίκης	Χαλκιδικῆς;	Βάλτας	Ζαγκλιβερίου
(ΣΤ' καὶ Ζ')	Ἀρναίας	Λαγκαδᾶ	Σωχοῦ

Ἡ 24η (Κοζάνη) τὰς ἐφορίας :

Κοζάνης	Ἑορδαίας	Καστοριᾶς	Ἀμυντίου
Γρεβενῶν	Σερβίων	Νεστορίου	
Βοΐου	Σιατίστης	Φλωρίνης	

Ἡ 25η (Καβάλλα) τὰς ἐφορίας :

Καβάλλας	Παγγαίου	Δράμας	Νευροκοπίου
Νέστου	Θάσου		

Ἡ 26η (Κομοτινή) τὰς ἐφορίας :

Ἀλεξανδρουπόλεως	Ὀρεοτιάδος	Ξάνθης	Σαπλῶν
Διδυμοτείχου	Σουφλίου	Κομοτινῆς	

β'. Μὲ βᾶσιν τὴν ταμιακὴν ὑπηρεσίαν ἢ χώρα διαιρεῖται εἰς 11 περιφερείας ἐπιθεωρητῶν δημοσίων ὑπολόγων.

Ἡ 1η ἔχει δικαιοδοσίαν ἐπὶ τῶν ταμείων :

Ἀθηνῶν	Καλλιθέας	Λήμνου	Ξυλοκάστρου
Πειραιῶς	Καλλονῆς	Λίμνης	Παλ. Φαλήρου
Αἰγάλεω	Καλύμνου	Μαραθῶνος	Παρονασιίδος
Αἰγίνης	Καρλοβασίου	Μεγαρίδος	Πάρου
Ἀγίων Ἀναργύρων	Καρπάθου	Μήλου	Περιστερίου
Ἀμαρουσίου	Καρυστίας	Μολύβου	Πλωμαρίου
Ἄνδρου	Κέας	Μυτιλήνης	Ρόδου
Ἄργους	Κιάτου	Νάξου	Σαλαμίνος
Ἀχαρνῶν	Κορινθίας	Ναυπλίας	Σάμου
Δωρίδος	Κρωπίας	Νεαπόλεως	Σπετσῶν
Ἐλευσίνος	Κυθήρων	Βοιῶν	Σύρου
Ἐρμιονίδος	Κύμης	Ν. Ἰωνίας	Τήνου
Θηβῶν	Κῶ	Ν. Σμύρνης	Τροιζηνίας
Θήρας	Λαυρίου	Νεμέας	Υἰδρας
Ἰκαρίας	Λεβαδείας	Ν. Φαλήρου	Χαλανδρίου
Ἰστιαιῆς	Λεωνιδίου	Νικαίας	Χαλκίδος
			Χίου

Ἡ 2α (Πάτρα) ἔχει δικαιοδοσίαν ἐπὶ τῶν ταμείων :

Πατρῶν	Αἰγιαλείας	Ἀμαλιάδος	Δερβενίων	Ζακύνθου
Ἡλείας	Ἰθάκης	Καλαβρύτων	Κεφαλληνίας	Κλειτορίας
Κρεστένων	Λευκάδος	Λεχαινῶν	Ναυπακτίας	Πάλλης
Τροπαίων				

Ἡ 3η (Τρίπολις) τὰ ταμεῖα :

Μαντινείας	Γόργυνος	Γυθείου	Ἐπιδαύρου—Λιμηρᾶς	Κροκεῶν
Κυνουρίας	Λαγκαδίων	Λακεδαίμονος	Λεβιδίου	Οἰτύλου

Ἡ 4η (Καλαμάτα) τὰ ταμεῖα :

Καλαμάτας	Γαργαλιάνων	Μεγαλοπόλεως	Μελιγαλᾶ	Μεσσήνης
Ὀλυμπίας	Πυλίας	Τριφυλίας	Φιλιατρῶν	

Ἡ 5η (Λαμία) τὰ ταμεῖα :

Φθιώτιδος	Ἀλμυροῦ	Ἀμφικλείας	Βόλου	Δομοκοῦ
Εὐρυτανίας	Λοκρίδος	Μακροκόμης	Σκοπέλου	

Ἡ 6η (Λάρισα) τὰ ταμεῖα :

Λαρίσης	Ἀγιάς	Λεσκάτης	Ἐλασσόνης	Καλαμπάκας
Καρδίτης	Μουζακίου	Πύλης	Σοφιάδων	Τρικκάλων
Τυρνάβου	Φαρσάλων			

Ἡ 7η (Θεσσαλονίκη) τὰ ταμεῖα :

Θεσσαλονίκης	Ἀλεξανδρείας	Ἀλμωπίας	Ἀμυνταίου	Ἀρναίας
Βισαλτίας	Βοίου	Γιαντισῶν	Γρεβενῶν	Δράμας
Ἐδέσσης	Ἑορδαίας	Ζαγκλιβερίου	Ἡμαθίας	Θάσου
Καβάλλας	Κασσάνδρας	Καστορίας	Κιλκισίου	Κοζάνης
Λαγκαδᾶ	Ναούσης	Νεστορίου	Νευροκοπίου	Παγγαίου
Παιονίας	Πιερίας	Σερβίων	Σερρῶν	Σιατίστης
Σιντικῆς	Σωχοῦ	Φλωρίνης	Φυλίδος	Χαλκιδικῆς

Ἡ 8η (Ἰωάννινα) τὰ ταμεῖα :

Δωδώνης	Ἡγουμενίτης	Κερκύρας	Κόνιτης	Πάργας
Παξῶν	Παραμυθίας	Παγωνίου	Τζουμέρκων	Φιλατῶν

Ἡ 9η (Μεσολογγίου) τὰ ταμεῖα :

Μεσολογγίου	Ἄρτης	Ἀστακοῦ	Βάλτου	Βονίτης
Θέρμου	Νικοπόλεως	Τριχωνίδος	Φιλιππιάδος	

Ἡ 10η (Κομοτινή) τὰ ταμεῖα :

Κομοτινῆς	Ἀλεξανδρουπόλεως	Διδυμοτείχου	Νέστου	Ξάνθης ἢ Χρυσοπόλεως
Ἄρσειάδος	Σαπῶν	Σουφλίου		

Ἡ 11η (Χανιά) τὰ ταμεῖα :

Χανίων	Ἡρακλείου	Ἱεραπέτρας	Κισσάμου	Λασηθίου
Μεραμβέλλου	Μεσσαράς	Μυλοποτάμου	Πεδιάδος	Ρεθύμνης
Σητείας	Σφακίων			

γ'. Πλὴν τῆς διαιρέσεως τῆς Χώρας εἰς περιφερείας ἐφορευικὰς καὶ ταμειακάς, αἱ ὁποῖα συμπύπτουν, ὑπάρχει καὶ ἡ διαίρεσις κατὰ ἐφορίας καπνοῦ.

Μὲ βάσιν τὸν καπνὸν ἢ ἐπικράτεια εἶχε διαιρεθῆ παλαιότερον καὶ ὅπου ἐκαλλιεργεῖτο ὁ καπνὸς εἰς περιφερείας καπνεργοστασιακὰς ἢ γραφείων φορολογίας καπνοῦ.

Ἐκαστὸν τῶν καπνεργοστασίων ἢ τῶν γραφείων φορολογίας καπνοῦ εἶχε περιφέρειαν συμπύπτουσαν πρὸς τὴν περιφέρειαν ἐνὸς ἢ περισσοτέρων δημοσίων ταμείων, ἀνάλογον πρὸς τὴν κίνησιν τῆς καλλιεργείας τοῦ φυτοῦ, ὅπως καθωρίσθη διὰ τοῦ διατάγματος τῆς 28ης Μαΐου 1936 «περὶ τῶν καπνικῶν ἀρχῶν τοῦ κράτους, καθορισμοῦ τῆς δικαιοδοσίας των καὶ τῆς ὀργανικῆς συνθέσεως τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν» (Φ.Ε.Κ. 239/5 6-1936). Τὸ διάταγμα τοῦτο εἶε θεσπίσει μίαν διαίρεσιν πρακτικὴν, διότι ἐπετυγχάνετο ἡ σύμπτωσις μιᾶς περιφέρειας μὲ βάσιν τὸν καπνὸν πρὸς ἓν ἢ πολλὰ ταμεῖα. Διὰ τοῦ διατάγματος ὁμοῦ τῆς 24ης Αὐγούστου τοῦ 1936 «περὶ συστάσεως γραφείων φορολογίας καπνοῦ καὶ μεταβολῆς τῆς συνθέσεως τοῦ προσωπικοῦ καπνικῶν τινῶν ἀρχῶν», τὸ καθεστὸς τῆς περιφέρειας μεταβλήθη. Ἀπεσπάρθησαν κοινότητες ἀπὸ τὰ ταμεῖον καὶ οὕτω ἡ ταμειακὴ ἢ αἱ ταμειακαὶ περιφέρειαι δὲν συμπύπτουν ἀπολύτως πρὸς τὴν περιφέρειαν τοῦ γραφείου φορο-

λογίας καπνοῦ. Οὕτω τὸ γραφεῖον φορολογίας καπνοῦ Ἐλασσόνας ἔχει περιφέρειαν τὴν τοῦ ταμείου Ἐλασσόνας καὶ τῶν κοινοτήτων Δεσκάκης, Δασοχωρίου, Παρασκευῆς, Κρανιάς, καὶ Λουτροῦ τοῦ Ταμείου τῆς περιφέρειᾶς Δεσκάκης.

Συμφώνως πρὸς τὸ διάταγμα τοῦ 1958 (Φ.Ε.Κ. 56/1958) τὸ κράτος διηρέθη εἰς ἑπτὰ περιφερείας ἐπιθεωρήσεως, αἱ ὁποῖα περιλαμβάνου ἐφορίας καπνοῦ ἐν συνόλῳ 71 :

1. Ἡ πρώτη με ἔδραν τὴν Καβάλλαν περιλαμβάνει τὰς ἐφορίας καπνοῦ :

Ἄλεξανδρουπόλεως	Δράμας	Διδυμοτείχου	Καβάλας
Κομοτινῆς	Νέστου	Νευροκοπίου	Ξάνθης
Παγγαίου	Προσωτσάνης	Σταυρουπόλεως	

2. Ἡ δευτέρα με ἔδραν τὴν Θεσσαλονίκην τὰς ἐφορίας :

Βισαλτίας	Γιαννιτσῶν	Ζαγκλιβερίου	Α' Θεσσαλονίκης
Β' Θεσσαλονίκης	Κιλκισίου	Λαγκαδᾶ	Παιονίας
Πιερίας	Σερρῶν	Σιντικῆς	Σωχοῦ
Φυλλίδος			

3. Ἡ τρίτη με ἔδραν τὴν Θεσσαλονίκην τὰς ἐφορίας :

Ἄλμωπίας	Ἄμυνταίου	Βεροίας	Βοΐτου
Γρεβενῶν	Ἑορδαίας	Καστοριᾶς	Κοζάνης
Σιατίσσης	Φλωρίνης		

4. Ἡ τετάρτη με ἔδραν τὸν Βόλον τὰς ἐφορίας καπνοῦ :

Ἄλμυροῦ	Βόλου	Ἐλασσόνας	Εὔβοίας
Καρδίτσης	Λαρίσης	Τρικάλων	Φθιώτιδος

5. Ἡ πέμπτη με ἔδραν τὰς Πάτρας τὰς ἐφορίας :

Ἄρτης	Ἄστακοῦ	Βάλτου	Δωδώνης
Καλαμῶν	Κατούνης	Κερκύρας	Μεσολογγίου
Παραμυθιάς	Πατρῶν	Τριχωνίδος	

6. Ἡ ἕκτη με πρωτεύουσαν τὰς Ἀθήνας περιλαμβάνει τὰς ἐφορίας :

Α'. Ἀθηνῶν	Β'. Ἀθηνῶν	Γ'. Ἀθηνῶν	Ἀμφικλείας
Ἄργους	Θηβῶν	Λοκρίδος	Ναυπλίου

7. Ἡ ἑβδόμη με πρωτεύουσαν τὸν Πειραιᾶ περιλαμβάνει τὰς ἐφορίας :

Ἡρακλείου	Κυκλάδων	Κῶ	Μυτιλήνης
Α'. Πειραιῶς	Β'. Πειραιῶς	Γ'. Πειραιῶς	Ρόδου
Σάμου	Χίου		

Ἐννοεῖται ὅτι διὰ διαταγμάτων καθορίζονται αἱ περιφέρειαι τῶν ἐφοριῶν.

καπου, καταργουονται η συγχωνευονται αυται, αποσπωνται απο της μιας εφορίας κοινότητος η χωριου και προσαρτωνται εις άλλας.

δ'. Το 'Υπουργειον Οικονομικων εχει και άλλην διαίρεσιν της 'Επικρατείας, στηριζομένη εις την τελωνειακήν υπηρεσίαν. Η διαίρεσις αυτή βασίζεται εις την υπηρεσίαν της επιθεωρήσεως των τελωνείων. Ουτω συμφώνως προς το Βασιλικόν διάταγμα υπ' αριθ. 704/1960 «περι καθορισμού περιφερειών επιθεωρήσεως τελωνείων και κατανομής θέσεων επιθεωρητών τελωνείων» η χώρα διαιρείται εις δέκα περιφερείας :

1. 'Η περιφέρεια επιθεωρήσεως τελωνείων 'Αθηνών με έδραν τας 'Αθήνας περιλαμβάνει τὰ τελωνεία 'Αθηνών, 'Ελευσίνας, Χαλκίδος, 'Ιτέας, Κορίνθου, Λαυρίου, Λαρύμνης, 'Αντικύρας και Σικυώνος μετά των υποδεεστέρων αυτών αρχών.
2. 'Η περιφέρεια Πειραιώς με πρωτεύουσαν τὸν Πειραιᾶ περιλαμβάνει τὰ τελωνεία Πειραιώς, Περάματος, Ναυπλίου, 'Ερμιόνης, Αιγίνης, Πόρου, 'Υδρας, Γυθείου και Πλύτρας μετά των υποδεεστέρων αυτών αρχών.
3. 'Η περιφέρεια Θεσσαλίας με έδραν τὸν Βόλον περιλαμβάνει τὰ τελωνεία Βόλου, Στυλίδος, Λαρίσης και 'Ωρεῶν μετά των υποδεεστέρων αυτών αρχών.
4. 'Η περιφέρεια Πελοποννήσου με έδραν τας Πάτρας περιλαμβάνει τὰ τελωνεία Πατρῶν, Καλαμάτας, Αίγους, Κατακόλου, Κεφαλληνίας, Ζακύνθου, Μεσολογγίου, 'Ιθάκης, Ληξουρίου, Σάμης και Πύλου μετά των υποδεεστέρων αυτών αρχών.
5. 'Η περιφέρεια Μακεδονίας με πρωτεύουσαν τὴν Θεσσαλονίκην περιλαμβάνει τὰ τελωνεία Θεσσαλονίκης, Φλωρίνης, Δάφνης, Εἰδομένης, Εὐζώνων, Πτολεμαΐδος, Γερακίνης, Κούλας, Νέων Μουδανιῶν, Νίκης και Στρατωνίου μετά των υποδεεστέρων αυτών αρχών.
6. 'Η περιφέρεια Θράκης με πρωτεύουσαν τὴν Καβάλλαν περιλαμβάνει τὰ τελωνεία Καβάλλας, 'Αλεξανδρουπόλεως, Καστανεῶν, Νέας 'Ορεστιάδος, Πυθίου, Λάγος, 'Εξοχῆς και Διμεναρίων μετά των υποδεεστέρων αυτών αρχών.
7. 'Η περιφέρεια Κρήτης με έδραν τὰ Χανιά περιλαμβάνει τὰ τελωνεία 'Ηρακλείου, Σούδας, Χανίων, Ρεθύμνης, 'Αγίου Νικολάου, Παχσίας 'Αμμου και Σητείας μετά των υποδεεστέρων αυτών αρχών.
8. 'Η περιφέρεια Νήσων Αιγαίου και Κυκλάδων με πρωτεύουσαν τὴν Μυτιλήνην περιλαμβάνει τὰ τελωνεία Μυτιλήνης, Χίου, Σύρου, Γέρας, Μυρίνης, Σάμου, Καρολολογγίου, Πλωμαρίου, Πολυχνίτου, Πυθαγορείου, 'Αγίου Κήρυκος, 'Ανδρου, Θήρας, Μήλου, Νάξου και Πάρου μετά των υποδεεστέρων αυτών αρχών.
9. 'Η περιφέρεια 'Ηπείρου με έδραν τὴν Κέρκυραν περιλαμβάνει τὰ τελωνεία Κερκύρας, Νικοπόλεως, Λευκάδος, 'Ηγουμενίτσας και 'Ιωαννίνων μετά των υποδεεστέρων αυτών αρχών.
10. 'Η περιφέρεια Δωδεκανήσου με πρωτεύουσαν τὴν Ρόδον, περιλαμβάνει τὰ τελωνεία Ρόδου, Καλύμνου, Κῶ, Λέρου, Καρπάθου, Πάτμου και Σύμης μετά των υποδεεστέρων αυτών αρχών.

10. Εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Προεδρίας Κυβερνήσεως ὑπάγεται μία μόνον διαίρεσις, ἡ τῆς ἀρχαιολογικῆς ὑπηρεσίας, ἐκ τῆς ὁποίας δυνάμει τοῦ διατάγματος 634/1960 διαιρεῖται ἡ χώρα εἰς 20 περιφερείας κλασσικῶν ἀρχαιοτήτων καὶ εἰς 4 βυζαντινῶν καὶ μεσαιωνικῶν.

Αἱ περιφέρειαι κλασσικῶν ἀρχαιοτήτων εἶναι :

Ἡ πρώτη (Ἀθῆναι) περιλαμβάνει τὰς Ἀθῆνας, ἡ 2α (Ἀθῆναι) τὸν νομὸν Ἀττικῆς πλὴν τῆς πόλεως Ἀθηνῶν καὶ τῆς περιοχῆς Ἐλευσῖνος, ὡς καὶ τὸν νομὸν Εὐβοίας, ἡ 3η (Θῆβαι) τὸν νομὸν Εὐβοίας, τὰς περιοχὰς Μεγαρίδος καὶ Ἐλευσῖνος, τὰς Ἀθῆνας τὰς ἐντὸς τῆς περιμετρικῆς ζώνης αὐτῆς.

Αἱ ὑπόλοιποι περιφέρειαι περιλαμβάνουν περίπου ὀλοκλήρους νομούς. Οὕτω ἡ 4η (Ναύπλιον) τοὺς νομούς Ἀργολίδος καὶ Κορινθίας, ἡ 5η (Σπάρτη) τοὺς νομούς Ἀρκαδίας καὶ Λακωνίας, ἡ 6η (Πάτραι) τοὺς νομούς Ἀχαΐας, Αἰτωλίας—Ἀκαρνανίας καὶ Εὐρυτανίας, ἡ 7η (Κέρκυρα) τὰς Ἴονιους νήσους, ἡ 8η (Δελφοί) τὰς ἐπαρχίας Λοκρίδος, Φωκίδος, Δωρίδος καὶ Φθιώτιδος, ἡ 9η (Βόλος) τοὺς νομούς Μαγνησίας, Λαρίσης, Καρδίτσης καὶ Τρικκάλων καὶ τὰς νήσους Σκόπελον, Σκιάθον, Ἀλόνησον, ἡ 10η (Ἰωάννινα) τοὺς νομούς Ἰωαννίνων, Θεσπρωτίας, Πρεβέζης καὶ Ἄρτης, ἡ 11η (Θεσσαλονίκη) τοὺς νομούς Θεσσαλονίκης, Πέλλης, Κιλκίς καὶ Χαλκιδικῆς, ἡ 12η (Βέροια) τοὺς νομούς Κοζάνης, Καστορίας, Φλωρίνης, Ἡμαθίας καὶ Πιερίας, ἡ 13η (Καβάλλα) τοὺς νομούς Σερρών, Δράμας, Καβάλλας καὶ Ξάνθης, ἡ 14η (Κομοτινή) τοὺς νομούς Ροδόπης καὶ Ἐβρου, ἡ 15η (Ἡράκλειον) τοὺς νομούς Ἡρακλείου καὶ Λασηθίου, ἡ 16η (Χανιά) τοὺς νομούς Χανίων καὶ Ρεθύμνου, ἡ 17η (Μύκονος) τοὺς νομούς Κυκλάδων καὶ Σάμου, ἡ 17η (Μυτιλήνη) τοὺς νομούς Λέσβου καὶ Χίου, ἡ 19η (Ὀλυμπία) τοὺς νομούς Ἠλείας καὶ Μεσσηνίας καὶ ἡ 20ῆ (Ρόδος) τὸν νομὸν Δωδεκανήσου δι' ὅλα τὰ μνημεῖα, ἀνεξαρτήτως χρονολογικῆς διακρίσεως.

Αἱ τέσσαρες περιφέρειαι βυζαντινῶν καὶ μεσαιωνικῶν ἀρχαιοτήτων ἔχουν ὡς ἀκολούθως :

Ἡ 1η (Ἀθῆναι) περιλαμβάνει τὴν Στερεὰν Ἑλλάδα, τὴν Εὐβοίαν καὶ τὰς Σποράδες νήσους, ἡ 2α (Θεσσαλονίκη) τὴν Μακεδονίαν, Θράκην καὶ Θεσσαλίαν, ἡ 3η (Κόρινθος) τὴν Πελοπόννησον, τὰς Ἴονιους νήσους καὶ τὴν Ἠπειρον, ἡ 4η (Πειραιεὺς) τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου (πλὴν τῆς Δωδεκανήσου) καὶ τὴν Κρήνην.

11. Εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Συγκοινωνιῶν καὶ Δημοσίων Ἔργων ὑπάγονται αἱ κάτωθι διαιρέσεις :

α'. Συμφώνως πρὸς τὸ διάταγμα 863/1960 (Φ.Ε.Κ. 210/1960) ἡ χώρα διαιρεῖται εἰς 50 διευθύνσεις τεχνικῶν ὑπηρεσιῶν, ὅσοι καὶ οἱ νομοί, αὐταὶ δὲ ὑπάγονται εἰς 10 περιφερειακὰς διευθύνσεις ἤτοι :

1ην μὲ ἔδραν τὰς Ἀθῆνας καὶ περιφέρειαν τοὺς νομούς : Ἀττικῆς, Βοιωτίας, Εὐβοίας καὶ Φωκίδος.

2αν μὲ ἔδραν τὰς Πάτρας καὶ περιφέρειαν τοὺς νομούς : Ἀχαΐας, Ἠλείας, Κορινθίας, Αἰτωλοακαρνανίας, Κεφαλληνίας, Ζακύνθου καὶ Λευκάδος.

3ην με ἔδραν τὴν Τρίπολιν καὶ περιφέρειαν τοὺς νομοὺς: Ἀρκαδίας, Ἀργολίδος, Μεσσηνίας καὶ Λακωνίας.

4ην με ἔδραν τὰ Ἰωάννινα καὶ περιφέρειαν τοὺς νομοὺς: Ἰωαννίνων, Ἀρκτης, Περβέτης, ὠεσπρωτίας καὶ Κερκύρας.

5ην με ἔδραν τὴν Λάρισαν καὶ περιφέρειαν τοὺς νομοὺς: Λαρίσης, Μαγνησίας, Φθιώτιδος, Εὐρυτανίας, Καρδίτσης καὶ Τρικινίων.

6ην με ἔδραν τὴν Κοζάνην καὶ περιφέρειαν τοὺς νομοὺς: Κοζάνης, Καστορίας καὶ Φλωρίνης.

7ην με ἔδραν τὴν Θεσσαλονίκην καὶ περιφέρειαν τοὺς νομοὺς: Θεσσαλονίκης, Πιερίας, Κιλκίς, Ἡμαθίας, Πέλλης, Σερρών καὶ Χαλκιδικῆς.

8ην με ἔδραν τὴν Καβάλλαν καὶ περιφέρειαν τοὺς νομοὺς: Καβάλλας, Δράμας, Ξάνθης, Ροδόπης καὶ Ἐβρου.

9ην (Κρήτης) με ἔδραν τὸ Ἡράκλειον καὶ περιφέρειαν τοὺς νομοὺς: Χανίων, Ρεθύμνης, Ἡρακλείου καὶ Λασηθίου.

10ην (νήσων) με ἔδραν τὸν Πειραιᾶ καὶ περιφέρειαν τοὺς νομοὺς: Κυκλάδων, Λέσβου, Χίου, Σάμου, Δωδεκανήσου.

Ἡ τοιαύτη διαίρεσις τῆς χώρας ὑπάγεται εἰς τὴν γενικὴν διεύθυνσιν δημοσίων ἔργων τοῦ ὑπουργείου καὶ με δύο ἄλλας διαιρέσεις ἐχούσας τὰ ὑδραυλικά ἔργα καὶ τοῦ ἐθνικοῦ δικτύου. Αἱ εἰδικαὶ αὐταὶ ὑπηρεσίαι ὑπάγονται εἰς τὰς ἀρμόδιας περιφερειακὰς διευθύνσεις καὶ περικλείουν νομοὺς. Ὑπάρχουν ἐπίσης ὑπὸ τὰς διευθύνσεις τεχνικῶν ὑπηρεσιῶν καὶ γραφεῖα μηχανικῶν περιοριζόμενα ὡς πρὸς τὴν ἀρμοδιότητα εἰς τμήματα νομῶν.

β'. Ἡ διαίρεσις τῆς χώρας με βάσιν τὴν ταχυδρομικὴν ὑπηρεσίαν παρουσιάζει κάποιαν ἰδιοτυπίαν. Καὶ τοῦτο, διότι ἡ περιφερειακὴ ταχυδρομικὴ ὑπηρεσία συγκροτεῖται ἀπὸ ἀνεξαρτήτους ταχυδρομικὰς ὑπηρεσίας, ἀπὸ περιφερειακὰς ταχυδρομικὰς διευθύνσεις, ἀπὸ ταχυδρομικὰς διευθύνσεις καὶ ἀπὸ τὰς εἰς αὐτὰς ὑπαγόμενας λοιπὰς ταχυδρομικὰς ὑπηρεσίας καὶ γραφεῖα.

Ἡ μνημόνευσις αὐτῶν θὰ δώσῃ τὴν εἰκόνα τῆς ταχυδρομικῆς διαιρέσεως τοῦ κράτους.

Ἀνεξάρτητοι ταχυδρομικαὶ ὑπηρεσίαι ὑπαγόμεναι εἰς τὴν κεντρικὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ὑπουργείου εἶναι:

1. Τὸ κεντρικὸν ταχυδρομεῖον Ἀθηνῶν, εἰς τὸ ὁποῖον ὑπάγονται τὰ τμηματικὰ ταχυδρομικὰ γραφεῖα Ἀνατόρων, Ἀερολιμένος Ἑλληνικοῦ, Ἀμπελοκήπων Καλλιθέας, Λεβιδίου, Νέας Σμύρνης, Πλατείας Συντάγματος, Παγκρατίου, Σ.Ε.Κ. Βουλῆς, Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν, Θεσίου, Μακρυγιάννη, Νεαπόλεως, Πατησίων, Αἰγάλεω, Βύρωνος, Δάφνης, Κυψέλης, Λαχαναγορᾶς, Περιστερίου, Πλατείας Ἀττικῆς καὶ Ψυχικοῦ.

2. Ἡ κεντρικὴ διεύθυνσις κινητῶν ταχυδρομείων περιλαμβάνουσα τὰ γραφεῖα κινητῶν ταχυδρομείων, Α' με ἔδραν τὰς Ἀθήνας, Β' Θεσσαλονίκης καὶ Γ' Πελοποννήσου με ἔδραν τὰς Ἀθήνας.

3. Ἡ ὑπηρεσία ταχυδρομικῶν δεμάτων Ἀθηνῶν.

4. Τὸ κεντρικὸν ταχυδρομικὸν γραφεῖον Πειραιῶς.

5. Ἡ ὑπηρεσία ἐκτελωνισμοῦ δερμάτων Πειραιῶς.

6. Ἡ γενική ἀποθήκη ταχυδρομικοῦ ὑλικοῦ Ἀθηνῶν.

7. Ἡ ὑπηρεσία τεχνικῶν ταχυδρομικῶν ἐγκαταστάσεων καὶ αὐτοκινήτων.

Εἰς τὴν ἐποπτεῖαν ἐννέα περιφερειακῶν ταχυδρομικῶν διευθύνσεων ὑπάγονται τὰ ταχυδρομικὰ γραφεῖα τῶν νομῶν :

1. Τῆς Μακεδονίας μὲ ἔδραν τὴν Θεσσαλονίκην, τῶν νομῶν Θεσσαλονίκης, Ἡμαθίας, Καστορίας, Κιλκίς, Κοζάνης, Πίλλης, Πιερίας, Σερῶν, Φλωρίνης καὶ Χαλκιδικῆς.

2. Τῆς Θράκης μὲ ἔδραν τὴν Κομοτινὴν τῶν νομῶν Ροδόπης, Δράμας, Ἐβρου, Καβάλλας καὶ Ξάνθης.

3. Τῆς Ἡπείρου μὲ ἔδραν τὰ Ἰωάννινα, τῶν νομῶν Ἰωαννίνων, Ἄρτης, Θεσπρωτίας, Κερκύρας, Λευκάδος καὶ Πρεβέζης.

4. Τῆς Κρήτης μὲ ἔδραν τὰ Χανιά, τῶν νομῶν Χανίων, Ἡρακλείου, Λασηθίου καὶ Ρεθύμνης.

5. Τῆς Θεσσαλίας μὲ ἔδραν τὴν Λάρισσαν, τῶν νομῶν Λαρίσης, Εὐρυτανίας, Καρδίτης, Μαγνησίας, Τρικάλων, Φθιώτιδος καὶ Φωκίδος.

6. Τῆς Δυτικῆς Πελοποννήσου μὲ ἔδραν τὰς Πάτρας, τῶν νομῶν Ἀχαΐας, Αἰτωλοακαρνανίας, Ζακύνθου, Ἠλείας καὶ Κεφαλληνίας.

7. Τῆς Ἀνατολικῆς Πελοποννήσου μὲ ἔδραν τὴν Τρίπολιν, τῶν νομῶν Ἀργολίδας, Ἀργολίδος, Μεσσηνίας καὶ Λακωνίας.

8. Τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος μὲ ἔδραν τὰς Ἀθήνας, τῶν νομῶν Ἀττικῆς (πλὴν τῆς πρωτεύουσας), Βοιωτίας, Εὐβοίας καὶ Κορινθίας.

9. Τῶν Νήσων μὲ πρωτεύουσαν τὸν Πειραιᾶ, τῶν νομῶν Κυκλάδων, Λέσβου, Σάμου, Χίου καὶ Δωδεκανήσου.

Ἐξαιροῦνται αἱ ἐποπτεῖαι τῶν περιφερειακῶν τούτων ταχυδρομικῶν διευθύνσεων αἱ εἰς τὰς ἔδρας τῶν νομῶν, ὅπου δὲν ἔδρευεῖ τοιαύτη περιφερειακὴ διευθύνσις, ἔδρευούσαι ταχυδρομικαὶ διευθύνσεις, ἐν ὄλῳ 42, ἦτοι :

Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας	Καρδίτης	Ξάνθης
Ἀργολίδος	Καστορίας	Πέλλης
Ἄρτης	Κερκύρας	Πιερίας
Βοιωτίας	Κεφαλληνίας	Πρεβέζης
Δράμας	Κιλκίς	Ρεθύμνης
Ἐβρου	Κοζάνης	Σίμου
Εὐβοίας	Κορινθίας	Σερῶν
Εὐρυτανίας	Κυκλάδων	Τρικάλων
Ζακύνθου	Λακωνίας	Φθιώτιδος
Ἠλείας	Λασηθίου	Φλωρίνης
Ἡμαθίας	Λέσβου	Φωκίδος
Ἡρακλείου	Λευκάδος	Χαλκιδικῆς
Θεσπρωτίας	Μαγνησίας	Χίου
Καβάλλας	Μεσσηνίας	Δωδεκανήσου

υπαγόμεναι ἀπ' εὐθείας εἰς τὴν κεντρικὴν ὑπηρεσίαν καὶ ἔχουσαι ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν των τὰς ἐν τῇ περιφερείᾳ ἐκάστου νομοῦ ὑπαρχούσας ταχυδρομικὰς ὑπηρεσίας καὶ ταχυδρομικὰ γραφεῖα.

Τὸ αὐτὸ διάταγμα σημειώνει ἰδιαιτέρως ὅτι ἡ δικαιοδοσία τῶν περιφερειακῶν ταχυδρομικῶν διευθύνσεων καὶ τῶν ταχυδρομικῶν διευθύνσεων συμπίπτει ἐκάστοτε πρὸς τὴν περιφέρειαν τοῦ οἰκείου νομοῦ, δι' ὃ καὶ καθίσταται ἀνωφελὴς ἡ μνημόμευσις τῶν εἰς τὰς ὑπηρεσίας ταύτας ὑπαγομένων ταχυδρομικῶν γραφείων.

III. Ἡ ἐκκλησιαστικὴ διαίρεσις

Ἐκκλησιαστικῶς ἡ χώρα διαιρεῖται εἰς 78 μητροπολιτικὰς περιφέρειας. Ὁ σκοπὸς τῆς παρούσης μελέτης δὲν εἶναι νὰ ἐξετασθῇ πὸς αὐταὶ ἐδημιουργήθησαν, διότι δὲ εἶναι ἱστορικὸς, σκοπὸς εἶναι νὰ διαπιστωθῇ ἡ ὑπάρχουσα κατάστασις εἰς τὴν διοικητικὴν διαίρεσιν, ἡ ὁποία ἐδημιουργήθη ἀπὸ τὰς ἐθνικὰς περιπετείας καὶ ἀπὸ τὰς ἄλλας ἐθνικὰς συνθήκας, καὶ νὰ ἐξαχθοῦν ἐκ τῆς μελέτης συμπεράσματα, ἀποσκοποῦντα νὰ ὀδηγήσουν εἰς τὴν καθιέρωσιν ἑνὸς ἐνιαίου συστήματος διαιρέσεως τῆς χώρας μὲ οἰκονομικὰ βάσιν.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν μητροπόλεων εἶναι σήμερον μεγαλύτερος ἐν σχέσει πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν νομῶν. Κατὰ περιοχὰς παρουσιάζεται ἡ ἑξῆς εἰκὼν: Εἰς τὴν νῆσον Κρήτην εἶναι 4 νομοὶ καὶ 8 μητροπόλεις καὶ ἐπισκοπαί, εἰς τὴν Πελοπόννησον 7 νομοὶ καὶ 10 μητροπόλεις, εἰς τὴν Ἠπειρον 4 καὶ 5, εἰς τὴν Μακεδονίαν 11 καὶ 17. Γενικῶς οἱ μὲν νομοὶ εἶναι 50, αἱ δὲ μητροπόλεις 78. Ὁ ἀριθμὸς αὐτὸς δεικνύει κατ' ἀκολουθίαν ὅτι χωρῖα, τὰ ὁποῖα ἀνήκουν εἰς ἕνα νομόν, δὲν ὑπάγον εἰς μὴτρόπολιν ἐδρεύουσαν εἰς τὴν ἑδρὰν τοῦ αὐτοῦ νομοῦ. Ἡ σύμπτωσις ταῖς εἰς μὴτρόπολιν ἐδρεύουσας εἰς τὴν ἑδρὰν τοῦ νομοῦ Κυκλάδων καὶ μητροπόλεων εἶναι σπανιωτάτη, ὡς εἶναι ἡ περίπτωσις τοῦ νομοῦ Κωνσταντινουπόλεως, ὅστις ἔχει τρεῖς μητροπόλεις, τῆς Σύρου, τῆς Παροναξίας καὶ τῆς Θήρας.

Συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῆς ἐκκλησίας καὶ τὸν ἰσχύοντα νόμον ἡ τροποποίησις τῶν ὁρίων τῆς περιφερείας ἐκάστης μητροπόλεως δὲν εἶναι δυνατὴ χωρὶς τὴν συγκατάθεσιν τοῦ οἰκείου ἱεράρχου, οὐδεὶς δὲ ἱεράρχης συγκατατίθεται εἰς τὸν περιορισμὸν τῆς ἐπαρχίας του ἀνεξαρτήτως ἂν αὐτὴ ἔχει εὐρυτάτην ἔκτασιν. Ἐπειδὴ ὁ ἀρχιεπίσκοπος δὲν συναινεῖ, διὰ τοῦτο καὶ δὲν ἰδρῦθη ἀκόμη ἡ μητρόπολις Πειραιῶς, ἐνῶ αὐτὴ ἔχει συσταθῆ ἀπὸ τὸ 1959 διὰ τοῦ νόμου 3952. Δυνατὴ ἡ συγχώνευσις μετὰ πόλεων καθίσταται εἰς περίπτωσιν χηρέσεως μιᾶς μητροπόλεως. Οὕτω διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 2315/1953 νόμου ἡ χηρέσασα μητρόπολις Ζιχνῶν συνεχωνεύθη εἰς τὴν μητρόπολιν Νευροκοπίου, ὀνομασθεῖσα Ἱερά Μητρόπολις Νευροκοπίου καὶ Ζιχνῶν μεθ' ἑαυτὴν ἑδρὰν τὸ Νευροκόπιον καὶ χιμερικὴν τὴν Νέαν Ζίχνην. Ὁμοίως, διὰ νόμου, εἶναι καὶ ἡ διαδικασία τῆς τροποποιήσεως τῶν ὁρίων μητροπόλεων δι' ἀποσπάσεως τμημάτων ἐκ μιᾶς προσαρτήσεως αὐτῶν εἰς ἄλλην μητρόπολιν. Διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 2353/1953 νόμου ἡ νῆσος Θάσος ἀπεσπάσθη ἐκ τῆς μητροπόλεως Μαρωονείας καὶ Θάσου προσαρτηθεῖσα εἰς τὴν

μητρόπολιν Φιλίππων καὶ Νεαπόλεως, ὀνομαζομένην ἔκτοτε μητρόπολιν Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου.

Ἰδιαίτερος καταστατικὸς χάρις ἰσχύει διὰ τὴν ἐκκλησίαν τῆς νήσου Κρήτης ὡς ὁ νόμος 4149/1961. Ἡ δι' αὐτοῦ θεσπισθεῖσα διαίρεσις τῆς ἐκκλησίας τῆς Κρήτης εἰς ὀκτὼ ἐπισκοπικὰς περιφέρειας, δίδει ἀμυδρὰν εἰκόνα τοῦ πνεύματος τῆς διαιρέσεως. Οὕτω :

1. Ἡ Μητρόπολις Κρήτης (Ἡράκλειον) περιλαμβάνει τὴν πόλιν Ἡράκλειον καὶ τὰς ἐπαρχίας Πεδιάδος, Τεμένους, Μαλεβιζίου ὀλοκλήρους καὶ ἐκ τῆς ἐπαρχίας Μονοφατισίου τοὺς τέους δήμους Μεγάλης Βρύσης, Τεφαλίου καὶ Ἀρχαλοχωρίου.

2. Ἡ ἐπισκοπὴ Γορτύνης (Μοῖραι) τὰς ἐπαρχίας Πυργιωτίσσης καὶ Κυνοβρίου καὶ ἐκ τῆς ἐπαρχίας Μονοφατισίου τοὺς τέους δήμους Σκουνιά καὶ Χάρακος καὶ τὰ χωρία Γκογκάλες, Λοῦρες, Στόλοι καὶ Ἄνω καὶ Κάτω Μούλια.

3. Ἡ ἐπισκοπὴ Ρεθύμνης καὶ Αὐλοποτάμου (Ρέθυμνον) τὴν πόλιν Ρέθυμνον καὶ τὰς ἐπαρχίας Μυλοποτάμου καὶ Ρεθύμνης.

4. Ἡ ἐπισκοπὴ Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου (Χανιά) τὴν πόλιν Χανιά καὶ τὰς ἐπαρχίας Ἀποκορώνου καὶ Κυδωνίας.

5. Ἡ ἐπισκοπὴ Λάμπης καὶ Σφακίων, (Σπήλι) τὰς ἐπαρχίας Ἀμαρίου, Ἁγίου Βασιλείου καὶ Σφακίων.

6. Ἡ ἐπαρχία Ἱεραπύτης καὶ Σητείας (Ἱεράπετρα) τὰς ἐπαρχίας Ἱεραπέτρας καὶ Σητείας καὶ ἐκ τῆς ἐπαρχίας Βιάννου τὸ χωρίον Κάτω Σύμη τοῦ τέους δήμου Ἁγίου Βασιλείου καὶ ἐκ τῆς ἐπαρχίας Μεραμβέλλου τὸ χωρίον Καλὸ Χωρίον.

7. Ἡ ἐπισκοπὴ Πέτρας (Νεάπολις) τὰς ἐπαρχίας Λασιθίου καὶ Μεραμβέλλου καὶ ἐκ τῆς ἐπαρχίας Βιάννου τοὺς δήμους Βιάννου καὶ Ἁγίου Βασιλείου.

8. Ἡ ἐπισκοπὴ Κισσάμου καὶ Σελίνου (Καστέλλι) τὰς ἐπαρχίας Κισσάμου καὶ Σελίνου καὶ τὴν νῆσον Γαῦδον.

IV. Αἱ λοιπαὶ διαιρέσεις

Πλὴν τῶν διαιρέσεων μὲ βᾶσιν τὰς κρατικὰς ὑπηρεσίας καὶ τὴν ἐκκλησίαν ὑπάρχουν καὶ ἄλλαι διαιρέσεις τῆς Ἑλληνικῆς ἐπικρατείας βασιζόμεναι εἰς τοὺς διαφόρους ὀργανισμοὺς δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου. Τοιοῦτοι ὀργανισμοὶ εἶναι τὰ νομαρχιακὰ ταμεῖα ταυτιζόμενα ἀπολύτως ὡς πρὸς τὰ ὄρια μὲ τοὺς νομούς καὶ ἰσάριθμα κατ' ἀκολουθίαν ὄντα πρὸς αὐτούς. Εἶναι ἐπίσης ὁ ἐθνικὸς ὀργανισμὸς καπνοῦ, ὁ ὀργανισμὸς τηλεπικοινωνιῶν Ἑλλάδος, τὸ Ἴδρυμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, οἱ τραπεζικὸι ὀργανισμοί, ὡς εἶναι ἡ Τράπεζα Ἑλλάδος, ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα Ἑλλάδος, ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα Ἑλλάδος.

Οἱ ὀργανισμοὶ αὐτοί, ὡς καὶ ἄλλοι, πολλοὶ εἰς ἀριθμὸν παρουσιάζουν ἱεραρχίαν καὶ τοπικὴν δικαιοδοσίαν ἀνάλογον ἐν πολλοῖς πρὸς τὰς δημοσίας ὑπηρεσίας. Οὕτω ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα Ἑλλάδος ἔχει ἱεραρχίαν ὑπηρεσιῶν τὸ συνερ-
γεῖον, τὸ πρακτορεῖον, τὸ ὑποκατάστημα.

Ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος ἰδρυθεῖσα τὸ 1929 βάσει τοῦ νόμου 4332, ὡς αὐτόνομος τραπεζιτικὸς ὀργανισμὸς κοινωφελοῦς χαρακτηρὸς, εὐρίσκεται εἰς «διαρκῆ ἐπαφὴν καὶ συνεργασίαν μετὰ τῶν γεωργικῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ κράτους πρὸς συντονισμὸν ἐνεργειῶν» παρέχουσα «ἀμέριστον τὴν ἠθικὴν καὶ ὑλικὴν αὐτῆς ἀρωγὴν διὰ καταλλήλου χειρισμοῦ τῆς πίστεως πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ γεωργικοῦ προγράμματος τοῦ κράτους ἐπὶ τῷ τέλει τῆς ἀναπτύξεως τῆς ἐθνικῆς παραγωγῆς». Ἐπειδὴ ὁ ἀντίκτυπος αὐτῆς εἶναι εἰς ὅλην τὴν ἐπικράτειαν, ἐπόμενον εἶναι νὰ ἔχη περιφερειακὰς ὑπηρεσίας, αἱ ὁποῖαι λέγονται ὑποκαταστήματα καὶ πρακτορεῖα.

Ἐννοεῖται ὅτι ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα προέβη καὶ εἰς τὴν ἴδρυσιν συνεργειῶν ἀλλὰ τοιαῦτα δὲν προβλέπονται ἐκ τοῦ ὀργανισμοῦ καὶ τὰ ἰδρυθέντα συνεργεῖα μετονομάσθησαν εἰς πρακτορεῖα. Διὰ τοῦτο διὰ πράξεως τῆς 1172/1960 συνεδριάμεως τῆς Νομισματικῆς Ἐπιτροπῆς ἐνέκρινε τὴν μετονομασίαν τῶν μονίμων συνεργειῶν:

Ναούσης	Λιδωρικίου	Μολάων	Γαστούνης
Σταυρουπόλεως	Πάργας	Τροπαίων	Κορώνης
Σαμοθράκης	Φιλιπιάδος	Καρλοβασίου	Παξῶν
Σοφιάδων	Νεαπόλεως (Βοΐου)	Ἰθάκης	

εἰς πρακτορεῖα, προταθεῖσαν δι' ἀποφάσεων τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς προκληθεισῶν κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ ἐποπτικοῦ συμβουλίου αὐτῆς.

Ὅμοιαν περίπου διαίρεσιν παρουσιάζουν καὶ αἱ ἄλλαι τράπεζαι.

Ἡ δημιουργία τῶν ὑποκαταστημάτων τῶν τραπεζῶν ἀποφασίζεται κατ' ἀρχὴν ὑπὸ τῶν διοικητικῶν συμβουλίων αὐτῶν. Ἡ ἀπόφασις αὕτη ἐγκρίνεται βάσει στοιχείων περὶ πληρώσεως ἀναγκῶν διὰ τῆς ἰδρύσεως ταύτης ὑπὸ τῆς Νομισματικῆς Ἐπιτροπῆς. Οὕτω τὸ πρακτορεῖον τῆς Λαϊκῆς Τραπεζῆς εἰς Θεσσαλονικίαν ἰδρῦθη κατόπιν ἐγκρίσεως τῆς Νομισματικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς 24-12-1956 (Φ.Ε.Κ. 3/11-1-1957). Ὅμοιως ὑποκατάστημα τῆς Τραπεζῆς Ἐμπορικῆς Πίστεως εἰς Πάτρας ἰδρῦθη κατόπιν ἐγκρίσεως τῆς Νομισματικῆς ἐπιτροπῆς τῆς 24/12 1956 (Φ.Ε.Κ. 3/11 1-1957).

Ὁ τοιοῦτος τρόπος ἰδρύσεως πρακτορειῶν, παραρτημάτων καὶ καταστημάτων ἰσχύει δι' ὅλας τὰς τράπεζας, χωρὶς νὰ μνημονεύεται ἡ χωρικὴ δικαιοδοσία.

Ὅσάκις διὰ τὸ τελευταῖον παρίσταται ἀνάγκη νὰ μνημονευσθῇ, μνημονεύεται τοῦτο. Οὕτω διὰ πρακτικοῦ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 940 Συνεδριάσεως 1955 (Φ.Ε.Κ. 304/1955) τῆς Νομισματικῆς Ἐπιτροπῆς ἐγκρίνεται ἡ πρότασις τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς Ἑλλάδος καὶ Ἀθηνῶν περὶ ἰδρύσεως μικροῦ ὑποκαταστήματος αὐτῆς ἐν Ἡγουμενίτῃ πρὸς ἐξυπηρέτησιν ὀλοκλήρου τοῦ νομοῦ Θεσπρωτίας, εἰς τὸν ὁποῖον δὲν εἶναι ἐγκατεστημένη ἄλλη ἐμπορικὴ τράπεζα.

Συναφῆς πρὸς τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν Ἑλλάδος εἶναι ἡ διαίρεσις τῆς χώρας μετὰ τὸς γεωργικοὺς συνεταιρισμούς, οἱ ὅποιοι ἀποτελοῦν ἐνώσεις ἠσυνηνωμένας εἰς τὴν Πανελλήνιον Ὀμοσπονδίαν Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν. Ἡ κλιμάκωσις τῆς ἱεραρχίας τοῦ γεωργικοῦ τούτου ὀργανισμοῦ σχετιζομένη πρὸς τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν δημιουργεῖ τὴν διαίρεσιν τῆς χώρας εἰς 26 περιφερείας ἐπι-

θεωρήσεων τῶν Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν ἐχούσας ὡς χωρικὴν δικαιοδοσίαν τὰ ὑποκαταστήματα καὶ πρακτορεῖα τῆς τραπεζῆς.

Οὕτω κατανέμεται ὡς ἑξῆς ἡ ὑπερσεία αὕτη :

Ἡ 1η ἐπιθεώρησις συνεταιρισμῶν (Ἄλεξανδρούπολις) ἔχει ὡς περιφέρειαν τὰ ἱδρύματα τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς εἰς Ἄλεξανδρούπολιν, Διδυμότειχον, Νέαν Ὁρεστιάδα, Σουφλίου καὶ Σαμοθράκην.

Ἡ 2α (Κομοτινὴ) τὰ καταστήματα Σαππῶν, Κομοτινῆς, Ξάνθης καὶ Στανουπόλεως.

Ἡ 3η (Καβάλλα) τὰ καταστήματα Καβάλλας, Δράμας, Νικηφόρου, Προτοψάνης, Κ. Νευροκοπίου, Χρυσουπόλεως, Ἐλευθερουπόλεως.

Ἡ 4η (Σέρραι) τὰ καταστήματα Σερρῶν, Νιγρίτης, Νέας Ζίχνης, Σιδηροκάστρου.

Ἡ 5η (Θεσσαλονίκη) τὰ καταστήματα Θεσσαλονίκης, Πολυγύρου, Ἀρναίας, Νέων Μουδανιῶν, Λαγκαδᾶ, Κιλκίς, Ἀξιουπόλεως.

Ἡ 6η (Βέροια) τὰ καταστήματα Βεροίας, Γιαντισῶν, Ἐδέσης, Κατερίνης, Ἀλεξανδρείας, Ναούσης.

Ἡ 7η (Κοζάνη) τὰ καταστήματα Κοζάνης, Πτολεμαῖδος, Καστορίας, Ἄργους Ὁρεστικοῦ, Γρεβενῶν, Φλωρίνης, Ἀμυνταίου, Νεαπόλεως.

Ἡ 8η (Ἰωάννινα) τὰ καταστήματα Ἰωαννίνων, Κονίτης, Δελβινακίου, Ἄρτης, Φιλιππιάδος, Πρεβέζης.

Ἡ 9η (Λάρισα) τὰ καταστήματα Λάρισας, Τυρνάβου, Ἐλυσόνας, Ἀγυῖας, Φαρσάλων, Ἀλμυροῦ, Βόλου.

Ἡ 10η (Τρίκαλα) τὰ καταστήματα Τρικάλων, Κολαμπάκας, Καρδίτσας, Σοφάδων.

Ἡ 11η (Λαμία) τὰ καταστήματα Λαμίας, Δομοκοῦ, Ἀμφικλείας, Ἀταλάντης, Ἀμφίσσης, Λιδωρικίου, Καρπενησίου.

Ἡ 12η (Ἀργίτιον) τὰ καταστήματα Ἀργιτίου, Μεσολογγίου, Ἀστακοῦ, Θέρμου, Ἀμφιλοχίας, Ναυπάκτου, Λευκάδος.

Ἡ 13η (Ἀθῆναι) τὰ καταστήματα Ἀττικῆς, Μεγάρων, Καρύστου.

Ἡ 14η (Χαλκίς) τὰ καταστήματα Χαλκίδος, Κύμης, Ἰστιαιῶν, Θηβῶν, Λεβαδείας.

Ἡ 15η (Πάτραι) τὰ καταστήματα Πατρῶν, Κ. Ἀχαΐας, Αἰγίου, Καλαβρύτων, Ἀργοστολίου, Ληξουρίου, Ἰθάκης, Ζακύνθου.

Ἡ 16η (Πύργος) τὰ καταστήματα Πύργου, Κρησταινῶν, Ἀμαλιάδος, Λεχαινῶν, Ζαχάρω, Γαστοῦνης.

Ἡ 17η (Τρίπολις) τὰ καταστήματα Τροπαίων, Δημητσάνης, Ἀνδριτσαινῆς, Μεγαλοπόλεως, Σπάρτης, Γυθείου, Σκάλας, Μολάων.

Ἡ 18η (Καλαμάτα) τὰ καταστήματα Καλαμάτας, Μεσσήνης, Μελιγαλά, Κυπαρισσίας, Φιλιατρῶν, Γαργαλιάνων, Πύλου, Χώρας, Κορώνης.

Ἡ 19η (Μυτιλήνη) τὰ καταστήματα Μυτιλήνης, Χίου, Λήμνου.

Ἡ 20ῆ (Χανιά) τὰ καταστήματα Χανίων, Βάμου, Ρεθύμνου.

Ἡ 21η (Ἡράκλειον) τὰ καταστήματα Ἡρακλείου, Ἁγίου Νικολάου, Ἱεραπέτρας, Σητείας, Μοιρῶν, Ἀρχαλοχωρίου.

Ἡ 22α (Κόρινθος) τὰ καταστήματα Κορίνθου, Ξυλοκάστρου, Κιάτου, Βραχίου, Νεμέας, Δερβενίου, Ἄργους, Ναυπλίου, Κρανιδίου.

Ἡ 23η (Ρόδος) τὰ καταστήματα Ρόδου, Κῶ, Καλύμνου.

Ἡ 24η (Κέρκυρα) τὰ καταστήματα Κερκύρας, Ἡγουμενίτης, Παραμυθίας, Πάργας, Παξῶν.

Ἡ 25η (Ἀθῆναι) τὰς κεντρικὰς γεωργικὰς συνεταιρικὰς ὁργανώσεις.

Ἡ 26η (Πειραιεύς) τὰ καταστήματα Πειραιῶς, Σύρου, Τήνου, Νάξου, Πάρου, Θήρας, Καρλόβασι, Πόρου, Κυθήρων.

Ὅμοιως διαιρέσειν τῆς χώρας ἔχει καὶ ὁ Ἐθνικὸς Ὄργανισμὸς Καπνοῦ, ὁ ὁποῖος συμφώνως πρὸς τὸ ἰδρυτικὸν νομοθετικὸν διάταγμα ὑπ' ἀριθμ 3758/1957 ὁ Ἐθνικὸς Ὄργανισμὸς Καπνοῦ ἀντικατέστησε τὸν Αὐτόνομον Ὄργανισμὸν Ἑλληνικοῦ Καπνοῦ. Ὑπαγόμενος οὗτος εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου, ἀποτελεῖται, ἐκτὸς τῆς κεντρικῆς ὑπηρεσίας καὶ τοῦ καπνολογικοῦ Ἰνστιτούτου μὲ τοὺς καπνικούς τῆς κεντρικῆς ὑπηρεσίας καὶ τὰ παραρτήματα, ἐπὶ πλέον ἀπὸ τὰς περιφερειακὰς διενθύνσεις Θεσσαλονίκης, Καβάλλας, Βόλου καὶ Ἀγρινίου καὶ τὰ περιφερειακὰ γραφεῖα καὶ τοπικὰς σαλονίκης, Καβάλλας, Βόλου καὶ Ἀγρινίου καὶ τὰ περιφερειακὰ γραφεῖα καὶ τοπικὰς τεχνικὰς ὑπηρεσίας. Διὰ τὴν ὁργάνωσιν καὶ ἀρμοδιότητα τῶν ὑπηρεσιῶν τούτων προβλέπεται ἐκδόσεις ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου μετὰ γνώμην τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τοῦ ὁργανισμοῦ.

Ἡ ἀναγραφὴ λεπτομερειῶν περὶ τῆς χωρικῆς δικαιοδοσίας τῶν ἐπαρχιακῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ὁργανισμοῦ τούτου, ὡς καὶ ἄλλων πολλῶν, θὰ ὠδήγει εἰς μακρογροῖαν ἀσκοπον. Τὰ μνημονευθέντα ὀλίγα παραδείγματα διαιρέσεων τοιούτων ἰδρυμάτων καὶ ὁργανισμῶν εἶναι ἱκανὰ νὰ δώσουν τὴν ἀκριβῆ εἰκόνα, κατὰ τὴν ὁποῖαν ἐλλείπει ἡ ἐνιαία ἀντιμετώπισις τῶν διαιρέσεων τούτων.

V. Διαπίστωσις ἐκ τῆς συγκρίσεως τῶν διαιρέσεων

Μερικαὶ ἀπὸ τὰς διαιρέσεις τῶν περιφερειακῶν Κρατικῶν Ὑπηρεσιῶν συμπύπτουν μὲ τὰ ὅρια τῶν νομῶν.

Οὕτω συμπύπτουν μὲ τὴν τοῦ νομοῦ ἡ περιφέρεια τοῦ νομοκτηνιάτρου καὶ ἡ περιφέρεια τοῦ διευθυντοῦ τοῦ ὑγειονομικοῦ κέντρου, ὁ ὁποῖος ἄλλοτε ἐξ αἰτίας τῆς συμπτώσεως τῶν περιφερειῶν αὐτοῦ καὶ τοῦ νομοῦ ὠνομάζετο νομιάτρος. Αἱ διατάξεις καθιέρωσαν τὰς ὑπηρεσίας αὐτάς, ἔλαβον ὡς βάσιν τὰ ὅρια τῶν νομῶν καὶ ἐνετόπισαν ταύτας εἰς ἐκεῖνα, κατοχυρώνουσαι δὲ ἀπολύτως τὴν ἔκτασιν τῶν προσέδωσαν εἰς τὴν ὀνομασίαν αὐτῶν ὡς πρῶτον συνθετικὸν τὸν ὄρον νομός, εἰς τρόπον, ὅστε εἰς πᾶσαν μεταβολὴν εἰς τὸν ἀριθμὸν καὶ τὴν ἔκτασιν τοῦ νομοῦ νὰ συνεπιφέρεται αὐτομάτως καὶ ἀντίστοιχος μεταβολὴ τῆς δικαιοδοσίας τοῦ νομοκτηνιάτρου καὶ τοῦ νομιάτρου. Ἐπίσης ἡ περιφέρεια τοῦ Κέντρου Κοινωνικῆς

Προνοίας συμπύπτει κατά γενικὸν κανόνα πρὸς τὴν τοῦ νομοῦ, ἀσχέτως ἂν δύο Κέντρα, τὸ τοῦ Πειραιῶς καὶ τὸ τῆς Κῶ, συνυπάρχουν εἰς τὸν ἴδιον νομόν. Ἐπίσης ἡ ἐμποτεία ἐμπορίου ἔχει περιφέρειαν ταυτιζομένην πρὸς τὴν τοῦ νομοῦ, ὡς καὶ ἡ Διεύθυνσις Τεχνικῶν Ὑπηρεσιῶν.

Αἱ διαιρέσεις ὁμως τῶν περισσοτέρων ὑπηρεσιῶν δὲν συμπύπτουν ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει, εἰς τὴν σύνολον ἐπικράτειαν ἢ τμήματα αὐτῆς, μετὰ τὴν διαίρεσιν εἰς νομούς. Καὶ τοῦτο ὀφείλεται εἰς δύο λόγους ἢ διότι, ἐφ' ὅσον αἱ διάφοροι ὑπηρεσίαι ἔλαβον τοιαύτην μορφήν ἀπὸ τοὺς βασικοὺς νόμους, διετηρήθησαν εἰς τὸ αὐτὸ καθεστῶς, δεδομένου ὅτι διάφορα εἶναι τὰ κριτήρια, τὰ ὁποῖα λαμβάνονται ἢ ἐλήφθησαν κατὰ τὸ παρελθὸν διὰ τὴν διαίρεσιν, ἐνῶ ἔγιναν μεταβολαὶ εἰς τὸν ἀριθμὸν καὶ τὰ ὅρια τοῦ νομοῦ, ἢ διότι ἡ φύσις τῆς ὑπηρεσίας εἶναι τοιαύτη, ὥστε νὰ μὴ δύναται ἡ περιφέρεια ὡς διαίρεσις αὐτῆς νὰ συμπέσῃ μετὰ τὴν αὐστηρῶς διοικητικὴν διαίρεσιν, τὴν εἰς νομούς.

Τὰ πορίσματα τῶν τοιούτων διαιρέσεων, ὡς διαγράφονται εἰς τὴν πρᾶξιν καὶ ὡς δύναται νὰ νοηθῇ εἰς τὴν θεωρίαν, ἀφοῦ τὸ πρᾶγμα δὲν παρουσιάζει δυσκολίαν, εἶναι πολλὰ καὶ ὁ ἀντίκτυπος εἰς τὸν δημόσιον καὶ τὸν ἰδιωτικὸν βίον ποικίλος εἰς δυσμένειαν. Καὶ τοῦτο, διότι τὰ περιφερειακὰ κρατικὰ ὄργανα καὶ τὰ ἐκκλησιαστικὰ καὶ τὰ τῶν πανελληνίου ἀκτινοβολίας ποικίλων ὀργανισμῶν δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίως ἀσκοῦν, ὡς εἶναι φυσικόν, μεγίστην ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς πορείας τοῦ ἐθνικοῦ βίου.

Ἀποτελέσματα τοῦ φαινομένου τούτου εἶναι ἕνα χωρίον νὰ μὴν ὑπάγεται ἐκπαιδευτικῶς, ἐκκλησιαστικῶς, δικαστικῶς, ἀγρονομικῶς, οἰκονομικῶς, ἀσφαλειῶς εἰς τὸν αὐτὸν νομόν, ἀλλ' εἰς διαφόρους. Παρακολουθῶν κανεὶς τὸν πίνακα τῆς στατιστικῆς ὑπηρεσίας διαπιστώνει πλείστας τοιαύτας περιπτώσεις, ἐλάχισται τῶν ὁποίων εἶναι ἴσως ἐπιβεβλημένον νὰ μνημονευθῶν, ἵνα μὴ νομισθῇ ὅτι συνιάσσεται κυρίως θεωρία, χωρὶς νὰ στηρίζεται αὕτη εἰς τὴν ὑφιστάμενην κατάστασιν.

Εἰδικῶς τὰ ἐλάχιστα αὐτὰ παραδείγματα, τὰ ὁποῖα θὰ ἀναγραφοῦν, ἀφοῦ ἢ μνημόνευσις ὅλων εἶναι ἀσκοπος, λαμβάνονται ἀπὸ τὸ «Λεξικὸν τῶν Δήμων, Κοινοτήτων καὶ Συνοικισμῶν τῆς Ἑλλάδος», τὸ ὁποῖον ἐξεδόθη τὸ 1956 βάσει τῆς ἀπογραφῆς τοῦ πληθυσμοῦ τοῦ ἔτους 1951 καὶ τῶν διοικητικῶν μεταβολῶν, αἱ ὁποῖαι ἐπῆλθον μέχρι τοῦ τέλους Ἰουνίου τοῦ 1955.

Κοινότητες ἢ Δήμοι	Νομὸς	Πρωτοδικεῖον	Δ/νσις Χωροφυλακῆς
Ἄγαλιανοῦ	Αἰτωλ. καὶ Ἀκαρναν.	Εὔρυτανίας	Ἀκαρνανίας
Ἄγιονερίου	Κιλκίς	Θεσσαλονίκης	Θεσσαλονίκης
Ἄγ. Βασιλείου	Ἀρκαδίας	Ναυπλίου	Ἀρκαδίας
Ἄγ. Βασιλείου	Αἰτωλ. καὶ Ἀκαρναν.	Εὔρυτανίας	Ἀκαρνανίας
Ἄγ. Γεωργίου	Πρεβέζης	Ἄρτης	Πρεβέζης
Ἄγ. Ἡλία	Κοζάνης	Καστορίας	Κοζάνης
Ἄγ. Παύλου	Χαλκιδικῆς	Θεσσαλονίκης	Χαλκιδικῆς
Ἄγιοχωρίου	Σερρῶν	Δράμας	Σερρῶν

Μνημονεύονται μόνον τρεῖς ὑπηρεσίαι, ὁ νομὸς, τὸ πρωτοδικεῖον καὶ ἡ

διοικήσεις χωροφυλακῆς, εἰς τὰ παραδείγματα ταῦτα. Τὸ αὐτὸ φαινόμενον, τῆς ὑπαγωγῆς πλείστων συνοικισμῶν εἰς διαφόρους νομοὺς παρατηρεῖται καὶ ὡς πρὸς τὰς ἄλλας ὑπηρεσίας καθὼς καὶ ὡς πρὸς τὰ ὑποκαταστήματα ὀργανισμῶν δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου ἐδρεύνοντα εἰς διαφόρους πόλεις. Ἡ ἀναγραφὴ παραδειγμάτων χωρίων σχετικῶς μετὰ τὴν ταμειακὴν, οἰκονομικοεφοριακὴν, καπνεφοριακὴν, γυμνασιακὴν, ἀγροφυλακικὴν, δασικὴν ὑπαγωγὴν θὰ ἦγε εἰς μακρογορίαν, δεδομένου ὅτι ὁ ἀναγνώστης, ὑπάλληλος οἰουδήποτε βαθμοῦ ἢ ἀπλοῦς πολίτης, ὁποῖος θὰ θελήσῃ νὰ μελετήσῃ τὴν παροῦσαν ἐργασίαν, θὰ ἔχῃ ὁ ἴδιος νὰ ἀναφέρει πολλὰ καὶ νὰ ἐνισχύσῃ τὸ τμήμα τοῦτο μετὰ ἀφθονα παραδείγματα ἀπὸ τὸν τόπον, ὅπου ὑπηρετήσῃ, ἢ ἀπὸ τὸν τόπον, εἰς τὸν ὁποῖον ἤδη κατοικεῖ ἢ ὑπηρετεῖ. Ἡ πλουσία ἐμπειρία αὐτοῦ καθιστᾷ περιττὴν τὴν μνημόνευσιν τοιούτων παραδειγμάτων.

Ἐκ τῆς ἀναγραφῆς καὶ τῶν ἀνωτέρω ἀκόμη ἐλαχίστων παραδειγμάτων πηγάζει ἡ πρακτικὴ ἀνάγκη τῆς ἀλλαγῆς τοῦ ὑφισταμένου σήμερον διοικητικοῦ συστήματος ἀπὸ τῆς πλευρᾶς ὄλων τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν εἰς τρόπον, ὥστε νὰ μὴ ταλαιπωρῆται ὁ πολίτης προστρέχων πότε εἰς τὴν μίαν πόλιν ἢ πρωτεύουσαν νομοῦ καὶ πότε εἰς τὴν ἄλλην διὰ τὰ διάφορα ζητήματα, τὰ ὁποῖα τὸν ἀπασχολοῦν. Ἡ σημερινὴ διοικητικὴ καὶ ποικίλη διαίρεσις ἢ βασιζομένη εἰς τὰς διαφόρους ὑπηρεσίας ἢ ἀρχὰς κρατικᾶς, ἐκκλησιαστικᾶς καὶ ἰδιωτικᾶς, συνεπιφέρει ἀπώλειαν χρόνου πολυτίμου διὰ τὸν πολίτην καὶ ὄχι σπανίως σύγχυσιν καὶ ἐμπλοκὴν εἰς τὴν ἄρθρην καὶ ταχεῖαν ἐπίλυσιν τῶν ὑποθέσεων αὐτοῦ, τοῦλάχιστον ἐκείνων πού σχετίζονται μετὰ πολλὰς ἀρχὰς ἢ ὑπηρεσίας. Ὑπάρχει ταλαιπωρία τοῦ πολίτου πολὺ μεγάλη καὶ εἰς πόλεις, ὅπου δὲν συστεγάζονται αἱ ὑπηρεσίαι καὶ ὁ πολίτης εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ μεταβαίη ἀπὸ τὸ ἓν μέρος εἰς τὸ ἄλλο αὐτῆς, ταλαιπωρία πολὺ γινομένη ἀντιληπτὴ καὶ προκαλοῦσα τὴν δυσφορίαν.

Διὰ νὰ ἀντιληφθῇ κανεὶς τὴν ταλαιπωρίαν τοῦ πληθυσμοῦ εἰς τὰς τοιαύτας συγχύσεις προερχομένης ἀπὸ τὸ ὑφισταμένον σύστημα διαιρέσεως τῆς χώρας, εἶναι σκόπιμον νὰ μνημονευθῇ ἓν μόνον εἰδικὸν παράδειγμα περιπλοκῶν. Τὸ χωρίον Στέρνα τῆς κοινότητος Θόλου ὑπάγεται εἰς τὸν νομὸν Δράμας καὶ εἰς τὸ πρακτορεῖον τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς ἐδρεῖον εἰς Σταυροῦπολιν, κωμόπολιν τοῦ νομοῦ Ξάνθης, καὶ ἀνταποκρινόμενον κατὰ τὸ μέγιστον τῆς περιφερείας του εἰς αὐτό. Οἱ κατοικοὶ τοῦ εἰρημένου χωρίου ἐζήτησαν βάσει τοῦ προγράμματος ἐνισχύσεως τῆς οἰκονομίας τῆς περιοχῆς τῶν κλασσικῶν καπνῶν νὰ δανειοδοτηθοῦν, ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο τὸ πρακτορεῖον Σταυροπόλεως νὰ ἐνεργήσῃ, διότι αἱ δοθεῖσαι εἰς αὐτὸ πιστώσεις ἀφοροῦν τὰ χωρία τοῦ νομοῦ Ξάνθης, τὸ δὲ κεντρικὸν κατὰσταμα τῆς τραπέζης δὲν ἠδύνατο νὰ γνωρίζῃ ὅτι χωρίον ἑνὸς νομοῦ ὑπάγεται εἰς ὑποκατάσταμα ἢ πρακτορεῖον ἀνήκον κατὰ τὸ πλεῖστον εἰς ἄλλο χωρίον. Ἡ λύσις τοῦ ζητήματος ἔπρεπε νὰ δοθῇ ἀπὸ τὴν κεντρικὴν διοίκησιν τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς.

Χαρακτηριστικὸν τῆς συγχύσεως, τὴν ὁποίαν προκαλεῖ ἡ ποικιλία τῶν διαιρέσεων, εἶναι τὸ φαινόμενον πού παρουσιάζει εἰς τὰ σύνορα τοῦ νομοῦ ἢ ὑπόδοκῃ ὑψηλῶν προσώπων. Αἱ διαιρέσεις διοικητικῆς, ἐκκλησιαστικῆς καὶ στρατιωτικῆς δὲν συμπίπτουν καὶ ὁ ἀνώτερος εκπρόσωπος τῆς περιοχῆς ὑποδέχεται τὰ ὑψηλὰ πρόσωπα εἰς τὰ ὄρια τῆς περιοχῆς του. Τὸ πρᾶγμα, δύναται νὰ λεχθῇ, δὲν εἶναι

ἀδύνατον νὰ ρυθμισθῆ ἢ ἐ τὴν συνεννόησιν τῶν ἐκπροσώπων τῶν ὑπηρεσιῶν ἢ δύναται νὰ ρυθμισθῆ μὲ τὸ προβάδισμα μιᾶς διαιρέσεως, ἐν προκειμένῳ τῆ. διοικητικῆς, ἐφ' ὅσον ὁ ἐκπρόσωπος αὐτῆς εἶναι ὁ ἀνώτερος. Τοῦτο ὅμως δὲν ἀποτρέπει πάντοτε τὴν ἀνομοιόμορφον ἐνέργειαν, δεδομένου ὅτι αἱ ἰδιαίτεροι διαταγαὶ ἢ διατάξεις εἶναι ἀδύνατον νὰ ὑποστοῦν τὴν ἐπίπτωσιν τῆς παραβάσεως.

Πλὴν τῶν ἀνωτέρω λόγων ἡ ποικιλία τῶν διαιρέσεων ἀποτελεῖ βασικὸν κώλυμα εἰς τὴν διευκόλυνσιν τῶν στατιστικῶν καὶ εἰς τὴν διευκόλυνσιν τῶν κεντρικῶν ὑπηρεσιῶν διὰ τὴν καλύτεραν, ταχύτεραν καὶ ἀκριβεστέραν συναγωγὴν τῶν ἀπαραιτητῶν στοιχείων. Αἱ στατιστικαὶ τῶν παραπτωμάτων, δασικῶν, ἀγρονομικῶν, πολιτικῶν καὶ ἄλλων τότε μόνον ἔχουν ἀξίαν, ὅταν ἐπιτίθονται εἰς ὀρισμένον τμήμα τῆς χώρας ὁμοιομόρφως καὶ οὐχὶ κατὰ περιφέρειαν ὑπηρεσίας. Ἡ τυχὸν προβολὴ τοῦ ἐπιχειρήματος, κατὰ τὸ ὅτιον τὰ ὑπὸ τὸ ὑφιστάμενον καθεστῶς λαμβανόμενα στοιχεία δύναται νὰ μεταφερθοῦν εἰς περιφερείας νομῶν, ἀποτελεῖ ἐσφαλμένην βίαιαν κρατικῆς ὁργανώσεως.

Αἱ ἀλλαγαὶ τῆς διοικητικῆς διαιρέσεως τῆς χώρας, ὡς καὶ τῆς διαιρέσεως αὐτῆς μὲ τὰς ἀναγραφόμενας ἀνωτέρω κατὰ ὑπουργεῖα βάσεις ὑπῆρξαν πολλαὶ καὶ ποικίλαι. Ἐκ τούτου διαπιστοῦται ὅτι αἱ ἀλλαγαὶ αὗται ἔγιναν ἢ βεβιασμένα καὶ ἄνευ προμελέτης σοβαρᾶς ἢ διὰ νὰ ἱκανοποιήσουν ὀρισμένα αἰτήματα μὴ δυνάμενα νὰ κατευθύνουν ἓνα ζήτημα ζωτικῆς σημασίας διὰ τὴν κρατικὴν ὁργανώσιν, ὡς εἶναι ἡ διαίρεσις τῆς ἐπικρατείας εἰς τμήματα μὲ ἀρμοδιότητος περιφερειακῶν ὁργάνων. Τοιοῦτοτρόπως αἱ κατὰ ὑπουργεῖα διαιρέσεις τῆς χώρας δὲν ἠκολούθησαν ἐν πολλοῖς τὴν βασικὴν διοικητικὴν διαίρεσιν ἢ ἐνέμενον τὸ καθὲν ἀπὸ αὐτὰ εἰς τὴν ἰδικὴν του διαίρεσιν μὴ νομιζόν πρέπον νὰ ὑποχωρήσῃ πρὸ μιᾶς ἄλλης.

Δὲν εἶναι τῆς παρουσίας ἐργασίας ἢ μελέτης τῆς ὀρθότητος ἢ μὴ τοῦ ἰσχύοντος κατὰ νομοὺς συστήματος διοικητικῆς διαιρέσεως, ἢ ἔρευνα πολλῶν ἐπὶ μέρους ἀποριῶν καὶ ἐρωτήσεων, αἱ ὁποῖαι ἀναφέρονται εἰς αὐτό, ἂν ἐπιβάλλεται νὰ ὑπάρχῃ νόμος, ὡς ἔχει σήμερον, ἢ πρέπει ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν νὰ αὐξηθῆ ἢ νὰ μειωθῆ, ἂν ὑπὲρ τοὺς νομοὺς κρίνεται ὀρθὸν νὰ θεσπισθῆ ἄλλη διοικητικὴ διοίκησις καὶ οὕτω καθεξῆς. Αὐτὸ εἶναι θέμα, τὸ ὁποῖον ἴσως ἀποτελέσῃ ἀντικείμενον ἄλλης μελέτης. Ὑπάρχει ὅμως σήμερον μία βασικὴ διαίρεσις, ὅχι κατὰ τύπους, ὅπως ἦτο ἄλλοτε, ἀλλὰ κατ' οὐσίαν μὲ περιεχόμενον. Εἶναι ἡ διαίρεσις εἰς νομοὺς καὶ τοῦτο εἶναι βασικὸν στοιχεῖον, διὰ νὰ ἐξετασθῆ τὰ θέματα τῆς καθ' ὅλου καὶ καθ' ἑκάστης τὰς πτυχὰς διαιρέσεως τῆς χώρας.

Ὁ νομὸς δὲν ἀποτελεῖ μόνον ἀπλὴν διοικητικὴν μονάδα, ὅπως ἦτο ἄλλοτε περιορισμένην εἰς τὰ πλαίσια τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν, ἐξυπηρετοῦσαν τὰς ἀνάγκας αὐτοῦ καὶ ἀποβλέπουσαν ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ἐποπτείαν τῶν ὁργανισμῶν τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως. Μὲ τὰς ἀρμοδιότητας, αἱ ὁποῖαι ἐδόθησαν διὰ νόμων καὶ διαταγμάτων, κατέστη ἰδιάζων ὁργανισμὸς ὁ νομὸς, ἀποτελῶν οἶνον κρατίδιον, ἀφοῦ ἀναπτύσσει οἴκοθεν πρόγραμμα προωθήσεως τοπικῶν ζητημάτων καὶ ἔχει τὴν εὐχέρειαν νὰ ἀποσπᾷ τὴν ἐγκρισιν τῶν προτεινομένων ἔργων. Ἡ ἴδρισις τοῦ νομαρχιακοῦ ταμείου κατέστησε τὸν νομὸν εἰς ἰκανὸν βαθμὸν ρυθμιστὴν τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς τῶν κατοίκων αὐτοῦ. Πλείστα ἔργα μελετῶνται ὑπὸ τῶν εἰς

τὸν νομὸν ὑφισταμένων ὑπηρεσιῶν καὶ χρηματοδοτοῦνται ὑπὸ τοῦ ὄργανισμοῦ τοῦ νομαρχιακοῦ ταμείου, ἀνεξαρτήτως ἂν ἡ τελικὴ ἔγκρισις γίνεται εἰς τὰς κεντρικὰς ὑπουργικὰς ὑπηρεσίας.

Παρὰ τοὺς ὑφισταμένους περιορισμοὺς ὁ νομὸς εἶναι μονὰς παίζουσα ἀξιόλογον ρόλον εἰς τὴν ἀναμόρφωσιν τῆς περιοχῆς του Αἰ συγκεντρωθεῖσαι εἰς τὸν νομαρχικὴν ὑποχρεώσεις πρὸς τὸν λαὸν τοῦ νομοῦ ἢ, ὡς συνήθως λέγεται, αἱ ἀρμοδιότητες, εἶναι πολλαὶ καὶ ποικίλαι. Ἐπιλύει διὰ τῶν ἀρμοδιῶν ὑπηρεσιακῶν ὀργάνων πλείστα ζητήματα, τὰ ὁποῖα ἄλλοτε ἀνῆκον εἰς τὰς κεντρικὰς ὑπηρεσίας. Εἶναι ὁ νομὸς μονὰς διοικητικὴ καὶ οἰκονομικὴ, γεωργικὴ, τεχνικὴ, ὑγειονομικὴ καθ' ὅλοκληρίαν, ἐν μέρει δὲ καὶ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς πλείστων ἄλλων ὑπουργείων, ἐκείνων, τὰ ὁποῖα ἔνεκα τῆς φύσεώς των ἔχουν ἐξαιρεθῆ τῆς ἀρμοδιότητος.

Οὕτω ἕκαστος νομὸς παρουσιάζει ἤδη αὐτοτελείαν τινα διοικητικὴν, ἢ ὁποῖα μειοῦται μόνον κατὰ τοῦτο, ὅτι διατηροῦνται αἱ παλαιαὶ ἐπιθεωρήσεις, αἱ ὁποῖαι ἐποπτεύουν διαφόρους ἵπηρεσίας, ἰδίως ἐκπαιδευτικὰς, οἰκονομικὰς, τελωνειακὰς, δασικὰς, γεωργικὰς. Τὰ ὑπολείμματα ὅμως ταῦτα δὲν ἀφαιροῦν παρὰ ἐλάχιστον τμήμα αὐτοτελείας τοῦ νομοῦ καὶ τῶν εἰς αὐτὸν ὑφισταμένων ὑπηρεσιῶν, δεδομένου ὅτι καὶ αἱ ὑπηρεσίαι αὗται, αἱ ὁποῖαι ἔχουν χαρακτῆρα ὑπὲρ ἓνα νομὸν καὶ ἐντὸς τῆς περιοχῆς δύο ἢ καὶ περισσοτέρων, συνάπτονται εἰς τὰ θέματα τοῦ νομοῦ μὲ τὸν ἐκπρόσωπον τοῦ νομοῦ, μὲ τὸν ὁποῖον καὶ ἔρχονται εἰς συχὴν ἐπαφήν. Αἱ ἐπιθέσεις δραστηριότητος ἐντοπίζονται εἰς τὸν νομὸν.

Ἐφ' ὅσον παρουσιάζεται μία τοιαύτη συνοχὴ εἰς τὴν περιοχὴν ἐνὸς νομοῦ, τὰ θέματα συζητοῦνται κατὰ νομὸν καὶ ὁ νομὸς γενικῶς εἶναι ἡ κυριαρχοῦσα διοικητικὴ διαίρεσις μὲ τερασίαν ἀκτινοβολίαν, γεννᾶται αὐτομάτως τὸ ἐρώτημα, ἂν θὰ ἠδύνατο νὰ διαρρυθμισθῆ καὶ ὁ ὅλος διαιρητικὸς μηχανισμὸς μέσα εἰς τὰ πλαίσια τῶν νέων πραγματικότητων.

Διὰ τὴν ἀπόδοσιν τῆς τελικῆς καὶ ἰδανικῆς μορφῆς εἰς τὸν νομὸν εἶναι ἀπαραίτητος ὁ καθορισμὸς τῶν ὄριων ὅλων τῶν δημοσίων περιφερειῶν κατὰ τὰ ὅρια τῶν νομῶν. Ὑπηρεσίαι, δικαστήρια, μητροπόλεις εἶναι ὀρθολογιστικὸν ὄργανον νὰ συμπίπτουν ὡς πρὸς τὰ ὅρια μὲ τὰ ὅρια τοῦ νομοῦ. Ὑπάρχουν πλείστα τοιούτων, τῶν ὁποίων τὰ ὅρια περιέχονται εἰς δύο ἢ ἴσως καὶ εἰς τρεῖς νομούς.

Προβάλλουν ἀναμφισβητήτως πολλαὶ δυσκολίαι εἰς τὴν ἐνοποίησιν τῆς διαίρεσεως, ἄλλαι πραγματικαὶ καὶ ἄλλαι ὀφειλόμεναι συνήθως εἰς τὸ προβάδισμα ἢ εἰς τὴν συνήθειαν. Αἱ δύο τελευταῖαι εἶναι εὐκολον νὰ υπερπηδηθοῦν πρὸ τῆς ὁμοιομορφίας, τὴν ὁποῖαν πρέπει νὰ παρουσιάσῃ ἡ ἐπικράτεια, καὶ τῶν ὀφειλῶν, αἱ ὁποῖαι θὰ προκύψουν ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς διὰ τοῦς πολίτας καὶ διὰ τὰς ὑπηρεσίας, ὡς καὶ τῶν ὀρθολογιστικῶν βάσεων, ἐπὶ τῶν ὁποίων θὰ στηριχθῆ ἡ μελέτη καὶ παρακολούθησις τῶν γενικῶν προβλημάτων τῆς χώρας.

Περὶ τὰς διαίρεσεις τῆς χώρας γίνεται μεγάλη διαμάχη. Πολιτικοί, συγκοινωνιακοί, οἰκονομικοὶ καὶ ἄλλοι λόγοι παρεμβαίνουν καὶ δίδουν αὐτὴν ἢ τὴν ἄλλην μορφήν εἰς τὴν διαίρεσιν. Ἐκάστη περιφέρεια ζητεῖ νὰ προσαρτήσῃ μέρος τι ἀπὸ τὴν γειτονικὴν ἢ τὰς γειτονικὰς. Ἐκάστη πόλις ζητεῖ μεγαλυτέραν χωρικὴν ἀκτινοβολίαν. Ἐπίσης ἐκάστη περιοχὴ ζητοῦσα νὰ ἐξυψηρετῆται καλύτερον

ἐπιδιώκει νὰ ἐνισχυθῆ εἰς περιοχὴν ὑπηρεσίας ἀνωτέρας ἱεραρχίας, καὶ ὁ ἀγὼν γίνεται ἀπὸ ἀμφοτέρως τὰς πλευράς. Τοιαῦτα παραδείγματα εἶναι πολλά. Ἐν μόνον ἀναφερόμενον εἶναι ἐνδεικτικὸν τῆς κρατούσης δυσκολίας. Βάσει τοῦ ἀναγκαστικοῦ νόμου 2617 τῆς 1ης Νοεμβρίου 1940 «περὶ λήψεως ἐκτάκτων μέτρων ἀναγομέτων εἰς τὸν ὄργανισμόν τῶν δικαστηρίων» ὠρίσθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 66355 τῆς 22 Ἰουλίου 1950 ἀποφάσεως τοῦ ὑπουργοῦ Δικαιοσύνης ὅτι ἡ περιφέρεια τοῦ πρωτοδικείου Μυτιλήνης ἀποσπᾶται ἀπὸ τὴν ἐφετειακὴν περιφέρειαν Αἰγαίου ὑπαγομένη εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ἐφετείου Ἀθηνῶν. Ἡ ἀπόφασις αὕτη δὲν ἐξετελέσθη μέχρι σήμερον ἕνεκα τῆς ἀντιδράσεως τῶν δικηγόρων Σύρου (1).

Εἶναι ἐπίσης ἀληθὲς ὅτι αἱ μητροπόλεις συνδέονται μὲ ἐκκλησιαστικὴν καὶ τὴν ἐθνικὴν ἱστορίαν στενῶς. Πολλοὶ ἱεράρχαι ἐλάμπρυναν τὰς μητροπόλεις καὶ ὁ μεταγενέστερος πού θέλει νὰ μεταρρυθμίση κατὰ σχετικὸν μὲ αὐτὰς ἴσταται ἐπιφυλακτικὸς. Εἶναι ὅμως ὡσάυτως ἀκριβὲς ὅτι καὶ ἄλλαι μητροπόλεις ἔχουν πηλαιότερον καταργηθῆ καὶ ἄλλαι ἔχουν ἀνασυσταθῆ. Δὲν ὑπῆρξε ἐξ ὑπαρχῆς σταθερὸς ὁ ἀριθμὸς τῶν μητροπόλεων. Διάφοροι λόγοι, πολιτικοί, θρησκευτικοὶ καὶ προσωπικοί, συνέβαλον εἰς τὴν μεταρρυθμίσειν τοῦ διαιρητικοῦ συστήματος τῆς ἐκκλησίας. Ἄλλαι ἐπίσης ἐπισκοπαὶ προήγοντο εἰς μητροπόλεις καὶ μητροπόλεις ὑπεβιβάζοντο εἰς ἐπισκοπὰς. Ἡ προσαρμογὴ ἢ ἡ τάσις τῆς προσαρμογῆς τοῦ μητροπολιτικοῦ καθεστώτος δὲν εἶναι κατακριτέα, ὅταν αὕτη γίνεται ἀντικειμενικῶς καὶ ὅταν ἀποβλέπη εἰς τὴν ἐξυτηρέτησιν τῶν πιστῶν, οἱ ὁποῖοι εἰς τὴν προκειμένην μελέτην εἶναι πολῖται. Ἐπάρχει ἕνας τρόπος διορθώσεως τοῦ γεγονότος τούτου. Ἄν ὁ ἀριθμὸς τῶν μητροπόλεων ἐξισωθῆ πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν νομῶν, ὁ ὑπόλοιπος ἀριθμὸς δύναται νὰ μεταβληθῆ εἰς ἐπισκοπὰς ὑποταγμένας εἰς τὰς μητροπόλεις καὶ περιοριζόμενας ἐντὸς τῶν ὁρίων αὐτῶν.

Προβάλλεται συνήθως ἡ ἀντίρρησης ἐναντίον τῆς ὁμοιομόρφου διαιρέσεως καὶ ὡς πρὸς ἕνα ἀκόμη σημεῖον, ὅτι διὰ τοῦ τρόπου, ὁ ὁποῖος προτείνεται, μερικαὶ πόλεις, μὴ πρωτεύουσαι νομοῦ, θὰ χάσουν τὰ ὑπηρεσίας, ἐνῶ αὐταὶ ἐξυπηρετοῦν τὸν πληθυσμὸν καὶ δίδουν τόνωσιν καὶ ἔξω τῆς πρωτεύουσας τοῦ νομοῦ, εἰς πόλεις πού ἔχουν ἀνάγκην τοιαύτης τονώσεως. Εἰς ὀλίγας τοιαύτας περιπτώσεις θὰ ἠδύνατο νὰ προβληθῆ ἡ λύσις τῆς ἰδρύσεως δύο ὁμοίων ὑπηρεσιῶν ἢ ἀρχῶν, ἐφ' ὅσον ὁ νομὸς εἶναι μεγάλος, ἀλλὰ τότε αἱ δύο ὅμοιαι αὐταὶ ὑπηρεσίαι θὰ περιορισθοῦν ἐκτατικῶς εἰς τὰ ὄρια τοῦ αὐτοῦ νομοῦ.

Ὅλαι αὐταὶ αἱ δυσκολίαι εἶναι δυνατόν νὰ παρακαμφθοῦν. Ἄλλὰ αὐταὶ δὲν εἶναι λογικὸν εἰς καλῶς ὀργανωμένον κράτος νὰ ἀποτελέσουν ἐμπόδιον πρὸς ἀρτιστὴν τῶν ἀνωμαλιῶν καὶ τῶν ἀνομοιομορφιῶν, αἱ ὁποῖαι ἐπιφέρουν ἀναταραχὴν, ἀνωμαλίαν, σπατάλην χρόνου, σύγχυσιν εἰς ἀρχοντας καὶ ἀρχομένους, προκαλοῦμένας ἀπὸ τὸ ὑφιστάμενον σύστημα διαιρέσεως τῆς χώρας βάσει τῶν πρωτοβαθμίων, τῶν δευτεροβαθμίων ἢ καὶ τριτοβαθμίων ὑπηρεσιῶν ἢ ἀρχῶν.

Ἡ συγκρότησις ἐπιτροπῆς πρὸς μελέτην τοῦ ὑφισταμένου συστήματος διαιρέσεως τῆς χώρας δὲν εἶναι ἄσκοπος. Εἶναι ἐπιβεβλημένη, διότι ἕκαστον ὑπου-

1) Κ. Σιφναίου Ὁργανισμὸς δικαστηρίων καὶ συμβολαιογραφείων ἐκδ. Δ'. Ἀθήναι 1958 σ. 435.

γειον ἢ πολλάκις ἐκάστη διεύθυνσις ἐκάστου ὑπουργείου δημιουργεῖ διαιρέσεις συμφώνως πρὸς τὸ στενὰ πλαίσια τὰ ὁποῖα εἶναι φυσικὸν νὰ ὑφίστανται, ἀφοῦ δὲν εἶναι γνωσταὶ αἱ γενικώτεραι συνθήκαι αἱ ἐπικρατοῦσαι εἰς τὴν χώραν καὶ συναπαρτιζοῦσαι τὸ σύνολον καὶ συντονισμένον τῆς κρατικῆς μηχανῆς. Ἐκ τῶν κενῶν τούτων πηγάζει τὸ ποικίλον τῶν διαιρέσεων, αἱ ὁποῖαι πολλάκις ὄχι μόνον ἐπιφέρουν σύγχυσιν εἰς τὴν ταχειάν διεκπεραίωσιν τῶν ὑποθέσεων, ἀλλὰ καὶ σύγχυσιν εἰς τὴν εὐρεσιν τῆς ἀρμοδιότητος. Τοιαῦται δὲ ἐκκλίσεις δημιουργοῦνται εἰς τὰς ὁμοειδεῖς ὑπηρεσίας ἐνὸς μόνου ὑπουργείου, ὡς καὶ εἰς συγγενεῖς ἢ κατασκευαζομένας διὰ τοῦ νομοθετήματος συγγενεῖς ὑπηρεσίας. Εἰς τὴν ἐπιτροπὴν αὐτὴν θὰ ἀνατεθῇ ἡ ἀποκάθαρσις τῆς συγχύσεως ἀπὸ τὰς πολλαπλᾶς καὶ ἀβασίμους διαιρέσεις καὶ ὁ καθορισμὸς ὁρίων ἐκάστης περιφερειακῆς ὑπηρεσίας συμφώνως πρὸς τὰς ἐκ τῶν προτέρων τιθεμένας γενικὰς ἀρχάς. Θεμελιώδης γραμμὴ τῆς ἐργασίας τῆς ἐπιτροπῆς αὐτῆς δεόν νὰ εἶναι ὁ καθορισμὸς τῆς χωρικῆς δικαιοδοσίας τῶν ὑπηρεσιῶν ἀνεξαρτήτως ἱεραρχίας βάσει τῆς διοικητικῆς διαιρέσεως, τῶν ὁρίων τοῦ νομοῦ. Αἱ μικρότεραι ὑπηρεσίαι θὰ περιορίζονται εἰς τὰ ὅρια αὐτοῦ, αἱ μεγαλύτεραι θὰ ἐκτείνονται εἰς ἀριθμὸν ὀλοκλήρων νομῶν.

Ἄνεξαρτήτως ὅμως τοῦ ἔργου τούτου εἶναι ἐπιβεβλημένον ἐπίσης νὰ διέρογεται δι' ἀρμοδίας ὑπηρεσίας τοῦ ὑπουργείου Συντονισμοῦ οἰαδήποτε μεταβολῆς σχέσιν ἔχουσα μὲ τὴν διαιρέσιν τῆς χώρας. Ἐχουσα αὕτη ὡς γενικὸν γνώμονα τὴν ἀπλούστευσιν τῆς διαιρέσεως, τὴν ἀποφυγὴν τῆς συγχύσεως ἐκ τῆς ὑπαγωγῆς χωρίων εἰς διαφόρους ὑπηρεσίας διαφόρων νομῶν καὶ τὸ ὅλον σύστημα τῶν διαιρέσεων τῆς Ἐπικρατείας, λαμβάνουσα δὲ ὑπ' ὄψιν τὴν ὑφισταμένην κατάστασιν ἀπὸ ἀπόψεως διοικήσεως θὰ εἶναι δυνατόν νὰ δίδῃ τὴν ὀρθὴν λύσιν κατανοῆς τῶν τμημάτων τῆς Χώρας. Τοῦτο δεόν νὰ γίνεται ὄχι μόνον, ὡς αὐτὸς τὸ σύστημα τῆς διαιρέσεως μεταβάλλεται διὰ νόμου ἢ διατάγματος, ἀλλὰ καὶ δι' ἀπλῆς ἀκόμη ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καὶ ὄχι μόνον διὰ δημοσίας ὑπηρεσίας, ἀλλὰ δι' ὅλους τοὺς ὀργανισμοὺς τῆς χώρας, οἱ ὁποῖοι ἔχουν περιφερειακὰς ὑπηρεσίας.

Ε Π Ι Λ Ο Γ Ο Σ

Οὐδεὶς ἀντικειμενικὸς ἐρευνητῆς τοῦ θέματος τούτου εἶναι δυνατόν νὰ ἀμφιβάλῃ περὶ τῆς ὑπάρξεως συγχύσεως εἰς τὴν πολλαπλὴν διαιρέσιν τοῦ κράτους, συγχύσεως, ἡ ὁποία ὄχι μόνον προκαλεῖ δαπάνην χρόνου καὶ κόπου εἰς τὸν πολίτην καὶ τὰς κρατικὰς ὑπηρεσίας, ἀλλὰ καὶ καταλήγει ὄχι σπανίως εἰς τὴν λήψιν οὐχὶ καὶ ταχείας ἐπιλύσεως ζητημάτων, τὰ ὁποῖα ἔχουν ἀτομικὸν ἢ γενικὸν χαρακτήρα.

Δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ νομισθῇ ὅτι τὸ θέμα τῆς διαιρέσεως τῆς Χώρας εἶναι νέον καὶ ὅτι μὲ τὴν παρούσαν ἐργασίαν, διὰ πρώτην φορὰν ἐξετάζουσαν αὐτὸ ἀπὸ πᾶσαν πλευρὰν καὶ μὲ συγκεκριμένα στοιχεῖα καὶ συνολικῶς κομίζεται γλαυξ εἰς Ἀθήνας. Οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι συζητοῦν πολλάκις τὸ θέμα καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον οἰκτιρεται ἡ ὑπάρχουσα συγκεκριμένη κατάστασις. Πολλάκις ἐπίσης ὑποστηρίζεται αὕτη διὰ διαφόρους λόγους. Ἡ παλαιὰ ἀφετηρία τῆς μεμονωμένης ἀπόψεως

δὲν ἐγκαταλείπεται, ἵνα δώσῃ τὴν θέσιν τῆς εἰς μίαν νέαν, περισσότερον πραγματικὴν διότι εἰς ἄλλους τομεῖς ἔχουν ἐπέλθει οὐσιώδεις μεταβολαί. Καὶ ἡ κυριώτερα μεταβολή εἶναι ὅτι ὁ νομὸς κατέστη βασικὴ μονὰς διοικήσεως, διαδραματίζουσα σημαντικὸν ρόλον εἰς τὴν κρατικὴν ζωὴν.

Ἡ προτεινομένη ἐνιαία διαίρεσις προβάλλει πολλὰς ἀντιρρήσεις, κατατασσομένης εἰς δύο κατηγορίας. Εἰς τὴν πρώτην ὑπάγονται αἱ συγκροτούμεναι τὸ Status Quo, δημιουργηθὲν ἀπὸ πολλῶν ἑκατονταετιῶν διὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν καὶ ἀπὸ δεκαετιῶν περισσοτέρων ἢ ὀλιγωτέρων διὰ τὰς ἄλλας διαιρέσεις. Καὶ τὸ παρελθὸν ἔχει προσαρμύσει τὰς ἐνεργείας τῶν ὑπηρεσιῶν καὶ ἔχει συνδεθῆ με δεσμεύσεις ἔθους, ψυχῆς, συμφερόντων δὲ τῶν κατοίκων πόλεων, κομποπόλεων καὶ χωριῶν, γενικῶς οἰκισμῶν, οἱ ὁποῖοι εἶναι κυρίως ἕδραι κρατικῶν ὑπηρεσιῶν, ἐκκλησιαστικῶν ἀρχῶν ἢ παραρτημάτων ποικίλων ὀργανισμῶν.

Ἡ συνήθεια ὅμως, ἡ προσκόλλησις εἰς τὸ ὑφιστάμενον καθεστὸς ἀπὸ ἀποκλειστικῆν διάθεσιν νὰ χωρίσῃ διακριτικῶς ἑκάστη ὑπηρεσία, δὲν πρέπει νὰ ἀποτελέσῃ φραγμὸν εἰς τὴν ἀπόφασιν νὰ τεθῆ τέρμα εἰς κρατικὴν ὀργάνωσιν μὴ ἐμπνεομένην ἀπὸ τὸ ὀρθολογιστικὸν πνεῦμα. Ὅπως καὶ τὰ συμφέροντα ὠρισμένων περιοχῶν δὲν πρέπει νὰ ληφθοῦν ὡς φραγμοὶ διὰ τὴν προκοπὴν τῆς ὁλόκληρης καὶ τὴν διεξαγωγὴν τῶν ὑποθέσεων με ταχὺν καὶ γοργὸν ρυθμὸν.

Εἰς τὸν ἀναγνώστην δίδεται καὶ μία ἄλλη ἐξηγήσις. Ὁ τίτλος τὸν ὁποῖον φέρει τώρα ὁ συγγραφεὺς τῆς ἀνὰ χεῖρας μελέτης ἴσως νομισθῆ ὅτι τὸν ὀδηγεῖ εἰς τὸ γενικὸν συμπέρασμα περὶ τῆς λήψεως τοῦ νομοῦ ὡς βάσεως διαιρέσεως τῆς Χώρας ἀπὸ ὅλας τὰς ὑπηρεσίας ὅλων τῶν ὑπουργείων. Τὸ τοιοῦτον ἂς πιστεύσῃ ὅτι δὲν τὸν παρεκίνησε καθόλου. Ὁ ὑποκειμενισμὸς εἶναι μακρὰν αὐτοῦ εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν μελέτην προβλημάτων καὶ θεμάτων ὑπαγομένων εἰς κλάδους, με τοὺς ὁποίους ἔχει ἀσχοληθῆ μέχρι τοῦδε. Τὸ πρόσωπον ἔρχεται καὶ παρέχεται. Ἡ ἐξ ἀντικειμένου τάσις πρὸς διευκόλυνσιν τῶν μεταγενεστέρων γενεῶν μένει. Καὶ εἰς αὐτὴν καὶ μόνον ἀποβλέπει ἡ παρούσα μελέτη, ἡ ὁποία τὸ ζήτημα τῆς κρατικῆς διαιρέσεως παρουσιάζει διὰ τὴν πρώτην φορὰν εἰς τὸ σύνολόν του.

Ἄν ἡ ἔκδοσις τῆς παρουσίας μικρῆς ἐργασίας ἀποτελέσῃ ἀφορμὴν ἀπλῶς μόνον ἐκκινήσεως τοῦ θέματος πρὸς μελέτην καὶ συζήτησιν αὐτοῦ, ὁ σκοπὸς τῆς ἔχει οὐσιαστικῶς ἐκπληρωθῆ.